

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 60
21. března 2017

Obsah

I Usnesení, doporučení a stanoviska

USNESENÍ

Výbor regionů

119. plenární zasedání ve dnech 10., 11. a 12. října 2016

2017/C 088/01	Usnesení Evropského výboru regionů k přezkumu víceletého finančního rámce v polovině období . . .	1
2017/C 088/02	Usnesení Evropského výboru regionů k evropskému semestru 2016 a roční analýze růstu na rok 2017	4
2017/C 088/03	Usnesení Evropského výboru regionů — Evropský rok kulturního dědictví 2018	7

STANOVISKA

Výbor regionů

119. plenární zasedání ve dnech 10., 11. a 12. října 2016

2017/C 088/04	Stanovisko Evropského výboru regionů — Zjednodušení ESI fondů z pohledu místních a regionálních orgánů	12
2017/C 088/05	Stanovisko Evropského výboru regionů – Státní podpora a služby obecného hospodářského zájmu . .	22
2017/C 088/06	Stanovisko Evropského výboru regionů – Digitalizace evropského průmyslu	28
2017/C 088/07	Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropská iniciativa v oblasti cloud computingu a Priority pro normalizaci IKT pro jednotný digitální trh	34
2017/C 088/08	Stanovisko Evropského výboru regionů — Akční plán v oblasti DPH — Směrem k jednotnému prostoru DPH v EU	39

2017/C 088/09	Stanovisko Evropského výboru regionů Plnění globální dohody o klimatu – územní přístup ke konferenci COP 22 v Marrákeši	43
2017/C 088/10	Stanovisko Evropského výboru regionů — Plán EU pro cyklistiku	49

III Přípravné akty

VÝBOR REGIONŮ

119. plenární zasedání ve dnech 10., 11. a 12. října 2016

2017/C 088/11	Stanovisko Evropského výboru regionů — Akční plán pro „eGovernment“ na období 2016–2020 . .	54
2017/C 088/12	Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropský pilíř sociálních práv	59
2017/C 088/13	Stanovisko Evropského výboru regionů – Přezkum evropské politiky sousedství	64
2017/C 088/14	Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie pro letectví	69
2017/C 088/15	Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropský systém pojištění vkladů	74
2017/C 088/16	Stanovisko Evropského výboru regionů Akční plán EU pro oběhové hospodářství	83
2017/C 088/17	Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie EU pro vytápění a chlazení	91

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

VÝBOR REGIONŮ

119. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 10., 11. A 12. ŘÍJNA 2016

Usnesení Evropského výboru regionů k přezkumu víceletého finančního rámce v polovině období

(2017/C 088/01)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě Přezkum/revize víceletého finančního rámce na období 2014–2020 v polovině období – Rozpočet EU zaměřený na výsledky (COM(2016) 603 final) ⁽¹⁾ a jeho průvodní dokument;
  - s ohledem na své stanovisko Revize víceletého finančního rámce v polovině období (VFR) ⁽²⁾;
1. bere na vědomí podrobný návrh přezkumu VFR v polovině období, který dne 14. září 2016 předložila Evropská komise;
  2. je zastáncem navázání jednání o přezkumu v polovině období na rozpočtový proces pro rozpočet EU na rok 2017 – tento časový rámec umožní včasné přijetí přezkumu v polovině období a ponechá prostor pro diskuse o příštím VFR na období po roce 2020;
  3. lituje malé ambice Evropské komise, která předložila pouze **přezkum VFR**, který již dosáhl svých mezí, namísto důkladné revize, jež by Evropské unii umožnila řešit výzvy, před nimiž v současnosti stojí, a zaručila, že se rozpočet EU zaměří na oblasti vedoucí k udržitelnému růstu a tvorbě pracovních míst, jež mají velkou evropskou přidanou hodnotu. Očekává, že příští VFR bude rázným krokem k modernizaci rozpočtu EU a že EU nabídne možnosti, jak řešit budoucí výzvy a nově se objevující priority;
  4. poukazuje na to, že tento přezkum v polovině období odráží přístup Evropské komise „**rozpočet EU zaměřený na výsledky**“, je však znepokojen tím, že hlavním kritériem pro navržené změny v prostředcích byla míra jejich čerpání prostřednictvím programů EU, a připomíná, že evropským orgánům nabídl, že bude hrát aktivní úlohu v hodnocení účinnosti a účelnosti všech programů EU;
  5. důrazně odmítá dojem vyplývající ze sdělení o VFR, a sice že programy sdíleného řízení nejsou účinné, a zdůrazňuje skutečnost, že i přes zpoždění v přijímání nového nařízení o evropských strukturálních a investičních fondech (ESIF) a velmi složitý plánovací postup bylo spuštěno více než 200 000 projektů a z ESIF již bylo uvolněno 46 miliard eur na spolufinancování projektů v celkové výši 68 miliard eur;

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52016DC0603>

⁽²⁾ Stanovisko Cdr 9/2016

6. v této souvislosti upozorňuje na to, že případné pozastavení evropských strukturálních a investičních fondů u Španělska a Portugalska nebo jakéhokoli jiného členského státu je na úkor provádění programů. Připomíná, že a) je proti makroekonomické podmíněnosti, jelikož poškozuje města a regiony, b) toto pozastavení by bylo v rozporu s již provedeným zrušením sankcí podle nařízení (EU) č. 1173/2011 o účinném prosazování rozpočtového dohledu v eurozóně, c) ohrožuje zásadu proporcionality stanovenou v článku 5 SEU a jejím protokolu č. 2. Proto žádá, aby v případě eventuálního pozastavení bylo toto pozastavení nulové, a to s ohledem na hospodářské a sociální podmínky, nezaměstnanost a dopady pozastavení na hospodářství, jak se uvádí v článku 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 (nařízení o společných ustanoveních);

7. je skutečně znepokojen tendencí „**centralizace**“ rozpočtu EU, jež by byla jednoznačně v rozporu s hledáním řešení šitých na míru místním a regionálním výzvám. Omezení sdíleného řízení programů by mělo negativní vliv na závazek v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti vyplývající ze Smlouvy o EU a na zásady subsidiarity, partnerství a víceúrovňové správy;

8. lituje, že jsou do přezkumu víceletého finančního rámce v polovině období zahrnuty úpravy prostředků přidělovaných na politiku soudržnosti. Přestože jsou podle článku 7 nařízení o víceletém finančním rámci povinné, nemělo by se o těchto úpravách dále jednat;

9. v zásadě vítá návrh **prodloužit a navýšit Evropský fond pro strategické investice (EFSI)**, jímž se bude zabývat v samostatném stanovisku. Očekává další zlepšení v oblasti adicionality, zeměpisného a odvětvového pokrytí a transparentnosti a opakuje svůj požadavek na řádné zhodnocení výsledků EFSI, zejména co se týče synergií s ESIF a jejich dosavadního příspěvku k územní soudržnosti. Těší se na úzkou spolupráci s Evropským parlamentem při podrobném zkoumání provádění EFSI a doufá, že regiony budou více zapojeny do jeho správy, aby bylo zaručeno jeho funkční propojení s politikou soudržnosti;

10. vítá navýšení finančních prostředků na **program Horizont 2020 a Nástroj pro propojení Evropy**, zdůrazňuje však, že toto navýšení nekompenzuje původní rozpočtové škrty v programu Horizont 2020 a Nástroji pro propojení Evropy při vytváření EFSI;

11. bere na vědomí návrh Evropské komise na přezkum finančního nařízení a její záměr zjednodušit pravidla s cílem řešit problémy související s administrativní složitostí politiky soudržnosti a chybami v této politice, zejména pokud jde o provádění programů v rámci sdíleného řízení a posílení synergií mezi granty a finančními nástroji. Bude se tímto přezkumem zabývat v samostatném stanovisku;

12. vítá navýšení rozpočtových prostředků na **Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí** a na **program Erasmus+**, ale vyjadřuje politování nad tím, že chybí iniciativy zaměřené na potírání dlouhodobé nezaměstnanosti;

13. bere na vědomí opatření, jež Evropská komise navrhuje v oblasti flexibility, především vytvoření **krizové rezervy Evropské unie**, která bude opětovně využívat zrušené prostředky, odstranění ročních stropů pro celkové rozpětí pro platby a cílené používání technické úpravy prostředků přidělovaných na politiku soudržnosti. Vítá tato opatření jako správné kroky při řešení současných krizí pomocí flexibilnějšího rozpočtu EU;

14. vyjadřuje politování nad tím, že Evropská komise v přezkumu v polovině období nenavrhla žádná další opatření k řešení různých krizí v EU souvisejících se společnou zemědělskou politikou, k nimž patří soustředování výroby, silící světová konkurence, snížení pracovní síly a rostoucí úpadek venkova a jimž budou do konce stávajícího programového období čelit evropští zemědělci, spotřebitelé a místní a regionální orgány;

15. s ohledem na ambiciózní **globální dohodu o klimatu, již bylo dosaženo v Paříži v roce 2015**, připomíná cíl v podobě věnování **20 % výdajů EU** na projekty a politiky související s klimatem, zdůrazňuje však, že jde o minimální podíl a že k udržení tohoto cíle do roku 2020 bude pravděpodobně zapotřebí dalšího úsilí;

16. vítá **střednědobou prognózu plateb** řešící obavy v souvislosti s množstvím neuhrazených plateb v současném VFR. Vzhledem k přetrvávajícím zpožděním v provádění programů v rámci sdíleného řízení ho však zneklidňují budoucí platby. Upozorňuje na to, že členské státy a Rada jsou odpovědné za uvolnění dostatečných prostředků z ročního rozpočtu na platby, aby EU mohla řešit stávající výzvy;

17. obává se, že i navzdory navýšení prostředků na řešení uprchlické a migrační krize v okruhu 3 a okruhu 4 a vytvoření krizové rezervy Evropské unie a „**flexibilní rezervy**“ nebudou prostředky, jimiž disponuje stávající VFR, dostatečné, aby mohly řešit rostoucí požadavky, které jsou na rozpočet EU kladeny v souvislosti s přijímáním, rozdělováním a integrací uprchlíků a migrantů nebo jejich ochranou v oblastech původu. Připomíná v této souvislosti, že místní a regionální orgány mají klíčovou odpovědnost při přijímání a integraci migrantů, a že by jim proto při zvládání těchto výzev významně pomohl přímý přístup k příslušným možnostem financování ze strany EU. Upozorňuje na to, že větší flexibilita není řešením nedostatku finančních prostředků;

18. bere na vědomí návrh na vytvoření **Evropského fondu pro udržitelný rozvoj** a bude se jím podrobněji zabývat v samostatném stanovisku;

19. bere na vědomí, že by potenciální vystoupení Spojeného království z Evropské unie mohlo mít vliv na stávající VFR. Vyjadřuje obavy v souvislosti s důsledky pro probíhající provádění mnoha programů EU a navrhuje, aby byl včas zapojen do dalších diskusí o revizi stávajícího VFR;

20. vítá kapitolu **Na cestě k budoucímu víceletému finančnímu rámci** jako úvodní příspěvek k širší diskusi o budoucnosti rozpočtu EU. Vyzývá orgány EU, aby v rané fázi navázaly s evropskými městy a regiony dialog o rozsahu, struktuře a nástrojích budoucího VFR, a v patřičnou dobu předloží vlastní související návrhy;

21. pověřuje předsedu, aby toto usnesení předložil Evropské komisi, Evropskému parlamentu, Radě a předsedovi Evropské rady.

V Bruselu dne 12. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

Usnesení Evropského výboru regionů k evropskému semestru 2016 a roční analýze růstu na rok 2017

(2017/C 088/02)

předkládají politické skupiny SES, ELS, ALDE a EA

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

- s ohledem na zásadní dokumenty evropského semestru 2016, zejména roční analýzu růstu, zprávy o jednotlivých zemích, národní programy reforem a doporučení pro jednotlivé země;
- s ohledem na návrh zprávy Evropského parlamentu o evropském semestru pro koordinaci hospodářských politik: provádění priorit na rok 2016 (2016/2101(INI));

Obnovení investic

1. připomíná, že veřejné a soukromé investice v EU z důvodu ekonomické krize a opatření k fiskální konsolidaci poklesly ve srovnání s rokem 2007 asi o 15 % a v některých členských státech dokonce o 50 %; zdůrazňuje, že tak nízká úroveň investic („investiční mezera“) v období několika let po sobě představuje zásadní překážku pro konkurenceschopnost a soudržnost EU, tj. pro její schopnost zajistit udržitelný růst a tvorbu pracovních míst;
2. podtrhuje, že 40 % doporučení pro jednotlivé země na rok 2016 se týká překážek pro investování, které mohou místní a regionální orgány pomoci odstranit ⁽¹⁾, a to včetně: špatné kvality výkonu veřejné správy a chybějící koordinace; nesouladu mezi funkcemi a finančními zdroji místních a regionálních samospráv; právních předpisů komplikujících soukromé investování; korupce; nedostatku kvalifikovaných pracovních sil a chybějící odpovídající dopravní infrastruktury; informuje, že tato problematika bude řešena také v nadcházejícím stanovisku VR k tématu Překlenutí investiční mezery: jak řešit problémy?;
3. připomíná prohlášení „Investovat a propojit“ ⁽²⁾, přijaté dne 9. července 2016 v Bratislavě na 7. evropském summitu regionů a měst, jež se zaměřilo na význam odstranění překážek, které blokují obrovský nevyužitý investiční potenciál měst, regionů a venkovských oblastí v Evropě, a na úlohu místních a regionálních orgánů při poskytování inovativní infrastruktury a služeb s cílem posílit investice a zlepšit kvalitu života občanů EU;
4. je znepokojen tím, že přibližně 60 % dotázaných v nedávném průzkumu VR ohledně místních a regionálních orgánů EU ⁽³⁾ vnímalo v posledních dvanácti měsících sestupný nebo stagnující trend veřejných i soukromých investic. Pokud by se toto potvrdilo, znamenalo by to, že sklon k nízkým investicím, jenž započal s ekonomickou krizí, i nadále trvá;
5. zdůrazňuje, že podle téhož průzkumu VR zůstává financování veřejných investic problémem pro přibližně dvě třetiny místních a regionálních orgánů, a to částečně v důsledku jejich nedostatečné kapacity řádně navrhnout veřejné investice, využít finanční nástroje, předložit projekty Evropské investiční bance a zapojit se do partnerství veřejného a soukromého sektoru;
6. vítá první pozitivní výsledky Evropského fondu pro strategické investice (EFIS), týkající se především oblasti malých a středních podniků; současně požaduje zlepšení adicionality EFIS, pokud jde o oblast infrastruktury a inovací, i jeho geografické vyváženosti, a to rovněž prostřednictvím podpory vypracování regionálních investičních strategií a využití investičních platforem s cílem zabezpečit, aby přinášely prospěch všem regionům, a zejména těm méně rozvinutým;
7. v zásadě vítá návrh na rozšíření a navýšení Evropského fondu pro strategické investice (EFIS), čímž se bude zabývat v samostatném stanovisku VR. Očekává další zlepšení v oblasti adicionality, zeměpisného a odvětvového pokrytí a transparentnosti a opakuje svůj požadavek na řádné posouzení výsledků EFIS, zejména co se týče synergií s ESI fondy a jejich dosavadního příspěvku k územní soudržnosti. Těší se na úzkou spolupráci s Evropským parlamentem při podrobném zkoumání provádění EFIS;

⁽¹⁾ Výbor regionů, 2016 European Semester, Territorial analysis of the Country-specific Recommendations (Evropský semestr 2016, Územní analýza doporučení pro jednotlivé země), zpráva řídicího výboru Platformy pro monitorování strategie Evropa 2020.

⁽²⁾ <http://www.cor.europa.eu/bratislavasummit/>

⁽³⁾ Průzkum VR „Překážky pro investování na místní a regionální úrovni“, červenec 2016.

8. zdůrazňuje, že tři čtvrtiny respondentů, kteří se zúčastnili průzkumu VR o překážkách pro investování, si nebyly vědomy možností, které nabízí Evropský fond pro strategické investice a jeho investiční platformy. Měli by být o nich stejně jako další příslušné zúčastněné strany lépe informováni;

9. poznamenává, že menší regiony a obce, jakož i regiony, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou například nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a ostrovní a horské regiony, často nemohou EFSI využít z důvodu vysokého prahu pro minimální hodnotu podporovaných investic, a očekává, že tato prahová hodnota bude při přezkumu EFSI snížena;

10. zdůrazňuje, že odborná kapacita potenciálních realizátorů projektů na místní a regionální úrovni by měla být s pomocí Evropského centra pro investiční poradenství posílena, zejména pokud jde o navrhování a vytváření investičních platforem;

11. zdůrazňuje, že regionální investiční strategie by měly brát v potaz skutečnost, že hospodářské a technologické změny rychle mění naši společnost i území; v této souvislosti zdůrazňuje potřebu podporovat investice do nízkouhlíkového a oběhového hospodářství a ekonomiku sdílení a ekonomiku založenou na spolupráci, a tím snižovat náklady na rozvoj inovativních činností, a podporovat poskytování veřejných a soukromých služeb občanům, díky čemuž je veřejný sektor efektivnější;

12. zdůrazňuje, že je důležité pobízet místní a regionální orgány, aby pro společné strategické priority rozvoje využívaly strategií inteligentní specializace a evropských partnerství;

13. vyzdvihuje, že politika soudržnosti zůstává hlavním investičním nástrojem EU, zejména pro její méně rozvinuté země a regiony; přeje si větší doplňkovost s Evropským fondem pro strategické investice;

14. připomíná své stanovisko Přezkum víceletého finančního rámce (VFR) v polovině období, ve kterém uvádí, že nedostatek prostředků na platby ve víceletém finančním rámci na období 2014–2020 by mohl vyvolat nebezpečí, že Komise nebude schopna plnit své závazky, čímž dojde k nahromadění neuhrazených plateb, což má negativní dopad na provádění operačních programů v rámci evropských strukturálních a investičních fondů;

15. domnívá se, že by se v rámci přezkumu financování ze strukturálních fondů mohlo vládám jednotlivých států umožnit vyčleňovat část evropských prostředků na projekty v oblastech postižených hydrogeologickými poruchami a na projekty týkající se zásahu v případě vážných přírodních katastrof;

Provádění strukturálních reforem a odpovědných fiskálních politik

16. zdůrazňuje, že více než polovina doporučení pro jednotlivé země na rok 2016 určených pro 26 zemí se vztahuje k územím, tj. souvisejí s problémy, s nimiž se některé regiony nebo města potýkají více než jiné, a/nebo jejich provádění závisí na úrovni správy nižší než celostátní;

17. je třeba připomenout, že VR ve svém stanovisku Reakce EU na demografickou výzvu upozornil, že musí existovat vztah mezi demografickou změnou a evropským semestrem a že evropský semestr musí mít územní rozměr. Místní a regionální orgány by měly být významnými aktéry opatření přijatých v rámci evropského semestru s cílem řešit demografické výzvy a mělo by se na ně pamatovat v doporučeních určených členským státům k řešení těchto výzev;

18. zdůrazňuje, že pokud jde o provádění politiky soudržnosti, VR vždy vystupoval proti makroekonomické podmíněnosti uvedené v článku 23 nařízení o společných ustanoveních, protože by na ni mohly doplatit města a regiony, a to kvůli neschopnosti členského státu dodržet svoje povinnosti v rámci Paktu o stabilitě a růstu; v této souvislosti se obává, že pozastavení financování z evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondů) týkající se Španělska a Portugalska by mělo negativní dopad na provádění operačních programů, které již nyní doznává značného zpoždění. Také by bylo ve vzájemném rozporu zrušit sankce v rámci postupu při nadměrném rozpočtovém schodku (nařízení č. 1173/2011 o účinném prosazování rozpočtového dohledu) a zároveň zvažovat sankce podle článku 23 nařízení o společných ustanoveních. Zároveň zdůrazňuje, že je nutné řádnější hospodaření na vnitrostátní úrovni, které je předpokladem pro účinné využívání evropských strukturálních a investičních fondů;

19. znovu žádá, aby investice místních a regionálních orgánů v rámci strukturálních fondů a Fondu soudržnosti byly vyňaty z výpočtu schodku rozpočtu členských států a jejich zadlužení;

20. zdůrazňuje, že téměř 40 % doporučení pro jednotlivé země na rok 2016 zahrnujících 20 členských států poukazovalo na problémy se správní kapacitou – zejména na úrovni nižší než celostátní –, v souvislosti se strukturálními reformami a odstraněním překážek pro investice; uznává, že správní kapacita má být uvolněna především prostřednictvím vytvoření účinných správních struktur; připomíná svůj návrh týkající se navrhovaného Programu na podporu strukturálních reforem, aby se vypracoval jeden strategický dokument, ve kterém budou stanoveny priority a kritéria za účelem koordinace všech opatření k budování kapacit financovaných EU;

21. zdůrazňuje, že Komise by měla zvážit navržení fiskální kapacity pro eurozónu s cílem zavést anticyklická opatření a urychlit oživení, a uvádí, že v nadcházejících měsících přijme k tomuto tématu stanovisko;

22. uznává důležitost řešení sociálních otázek a otázek trhu práce; stojí za tím, aby Komise začlenila sociální ukazatele do postupu při makroekonomické nerovnováze;

K evropskému semestru a roční analýze růstu 2017

23. všímá si nízké úrovně provádění doporučení pro jednotlivé země a poznamenává, že v zájmu zlepšení situace by měly být intenzivněji zapojeny všechny úrovně správy; konstatuje, že některé problémy vyžadují dlouhodobé úsilí, na což ukazuje skutečnost, že přibližně tři čtvrtiny doporučení na rok 2016 týkajících se jednotlivých území byly již zveřejněny v roce 2015 a dvě třetiny doporučení z minulého roku byly zveřejněny již v roce 2014;

24. zdůrazňuje, že jak letos potvrdily národní programy reforem i doporučení pro jednotlivé země, zapojení místních a regionálních orgánů do semestru se většinou omezuje na prováděcí fázi politik, zatímco by tyto orgány měly být partnery také při navrhování politik; podtrhuje, že jejich zapojení v rané fázi by výrazně zvýšilo míru provádění doporučení, pomohlo by řešit narůstající regionální rozdíly, vzrostla by díky němu úroveň toho, jak příznivě jsou tato doporučení přijímána v praxi, a posílila se důvěra v rámci členských států i mezi nimi navzájem;

25. zamýšlí navrhnout kodex chování pro zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru, který by respektoval rozdíly mezi členskými státy a snažil by se vyhnout zbytečné administrativní zátěži, čímž by přispěl k lepší správě. To znamená, že by kodex odrážel rozmanitost a ústavní uspořádání členských států;

26. žádá, aby se roční analýza růstu na rok 2017 konkrétně zaměřila na demografické výzvy; tyto výzvy rovněž ukazují na potřebu ekonomických a finančních opatření zaměřených na úspěšnou a vyváženou integraci uprchlíků v EU;

27. zdůrazňuje, že evropský semestr musí odkazovat na dlouhodobý víceúrovňový rámec politik, v současnosti se jedná o strategii Evropa 2020; vítá oznámení Evropské komise o nadcházejícím mapování politik EU v oblasti udržitelného rozvoje a zdůrazňuje nutnost sladit budoucí strategii EU v oblasti růstu s aktualizovanou územní vizí;

28. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Evropské komisi, Evropskému parlamentu, Radě, předsedovi Evropské rady a slovenskému předsednictví Rady EU.

V Bruselu dne 12. října 2016

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Usnesení Evropského výboru regionů — Evropský rok kulturního dědictví 2018

(2017/C 088/03)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

— s ohledem na návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o Evropském roku kulturního dědictví ⁽¹⁾, předložený Evropskou komisí;

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

1. vítá návrh Evropské komise vyhlásit rok 2018 Evropským rokem kulturního dědictví a souhlasí s uvedenými obecnými i specifickými cíli tohoto roku;
2. domnívá se, že evropský rok věnovaný kulturnímu dědictví je cennou příležitostí k tomu, jak na místní úrovni zvýšit povědomí o nutnosti chránit kulturní dědictví, seznámit širší veřejnost s kulturním dědictvím a podpořit plnění společných cílů v celoevropském kontextu ⁽²⁾. Evropský rok by měl navíc podpořit výměnu osvědčených postupů v rozvoji účinných systémů řízení, které pomohou zmírnit rizika spojená s rozvojem měst a přeměnou krajiny, a v boji proti nepovoleným vykopávkám a nedovolenému obchodu s kulturními statky;
3. požaduje přijetí komplexního a vizionářského přístupu k přípravám na Evropský rok kulturního dědictví 2018, který bude rovněž chápán jako příležitost k potvrzení našeho motta „Jednotná v rozmanitosti“. VR opakuje svůj záměr podpořit Evropský rok kulturního dědictví 2018. Prohlašuje, že je v tomto ohledu rovněž připraven přispět k práci evropské řídicí skupiny, již Komise navrhuje v rámci evropského roku 2018 zřídit;
4. uznává, že oslava a připomínka kulturního dědictví pomůže evropským občanům budovat porozumění, podněcuje tvořivost a podporuje aktivní občanství. Prosazování kultury a kulturního dědictví je proto zásadní pro upevnění identity a demokratických hodnot v Evropě a pro přispění k sociální a hospodářské soudržnosti. V této souvislosti je třeba chráněná přírodní území vnímat jako součást kulturního dědictví;
5. vítá uznání, které se kultuře dostává jakožto nástroji místního a regionálního rozvoje, a hodnotu inovativních modelů řízení a správy kulturního dědictví na více úrovních. Podotýká však, že ustanovení koordinátorů na úrovni členských států musí plně odrážet správní strukturu jednotlivých členských států, včetně federálních struktur nebo regionů a měst se zákonodárnou pravomocí;
6. znovu zdůrazňuje význam krajiny jako základní součásti přírodního a kulturního dědictví mající značný vliv na kulturní identitu občanů Evropy. Je proto přesvědčen, že v souladu s Evropskou úmluvou o krajině a evropským programem pro kulturu by obecné cíle Evropského roku kulturního dědictví 2018 mohly být rozšířeny začleněním silné složky územního rozvoje formou regionálních a místních strategií v oblasti kultury, které by zahrnovaly podporu udržitelného cestovního ruchu zaměřeného na kulturu;
7. očekává, že Evropský rok kulturního dědictví 2018 bude impulsem k navýšení finančních prostředků, jež jsou v rámci programu COSME k dispozici pro malé a střední podniky činné v oblasti cestovního ruchu zaměřeného na kulturu;
8. očekává, že cestovní ruch, a zejména cestovní ruch zaměřený na kulturu a dědictví, bude v roce 2018 hrát významnou úlohu, neboť je jedním z nejrychleji rostoucích hospodářských odvětví v Evropě, které je hnací silou celosvětového růstu a rozvoje, vytváří miliony pracovních míst, stimuluje vývoz a investice a mění životy lidí;
9. vyzdvihuje význam kultury jako jednoho ze stěžejních faktorů atraktivity pro turisty a zdůrazňuje, že je třeba podporovat evropské kulturní a přírodní dědictví v našich regionech, městech a venkovských oblastech, které jsou ukázkou naší různorodosti, a zajistit lepší přístupnost těžko přístupných oblastí, jako jsou venkovské, horské a ostrovní regiony;
10. připomíná cíl nové městské agendy EU zlepšit kvalitu života ve městech a vytvořit novou „městskou“ správu a zdůrazňuje, že partnerství by měla být navazována taktéž pro další témata, u nichž je zapotřebí integrovaných politických přístupů, jako je např. zohlednění kultury a cestovního ruchu při rozvoji měst a zohlednění nových inkluzivních forem účasti, inovací a „inteligentních měst“ ⁽³⁾;

⁽¹⁾ COM(2016) 543 final.

⁽²⁾ COR-2014-05515-00-00-AC-TRA.

⁽³⁾ COR-2015-05511-00-01-AC-TRA.

11. vyzdvihuje úzké vazby mezi kulturním dědictvím a rozvojem venkova a vyzývá venkovské oblasti, aby ve svých strategiích rozvoje věnovaly větší pozornost kulturnímu dědictví, protože přispívá k udržení a vytváření pracovních míst, podpoře zemědělských podniků, ochraně kulturní krajiny a podpoře umění a řemesel na venkově;
12. opakuje, že přínos využívání evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) při realizaci projektů víceúrovňové správy může spočívat v tom, že se tím umožní sdružení všech subjektů příslušných ke správě přeshraničního území či euroregionu⁽⁴⁾, a v podněcování spolupráce v oblasti kultury (včetně hmotného a nehmotného kulturního dědictví), což má pozitivní přesah do dalších odvětví, jako je cestovní ruch a průmysl;
13. opakovaně vyjadřuje svou podporu iniciativám Evropské hlavní město kultury (EHMK) a označení „Evropské dědictví“, ale i Dnům evropského dědictví a Ceně Evropské unie za kulturní dědictví, a vyzdvihuje nutnost úzké synergie s činnostmi prováděnými v rámci evropského roku 2018;
14. konstatuje, že ačkoli spolufinancování činností v rámci Evropského roku na evropské úrovni musí být v souladu s prioritami a pravidly stávajících programů, které jsou stanovovány na jednoleté nebo víceleté období, výše dostupných rozpočtových prostředků je do velké míry dána volbou politického zaměření každého roku. To způsobuje značné výkyvy ve financování jednotlivých roků, což může ohrozit dosažení cílů příslušného roku;
15. znovu opakuje, že v globalizujícím se světě může být kultura rozhodující také pro přitažlivost určitého místa a jeho konkurenceschopnost pro podniky, investory a tvůrčí podnikající jedince;
16. považuje Evropský rok kulturního dědictví 2018 za významný milník na cestě ke strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy⁽⁵⁾;
17. vítá, že při úvahách o úloze dědictví v oblasti vnějších vztahů je středem pozornosti Blízký východ, neboť tato oblast trpí úmyslným ničením kulturního dědictví v určitých oblastech konfliktů. Souhlasí s tím, že je nutné usilovat o spolupráci v oblasti kultury i se zeměmi evropské politiky sousedství a Východního partnerství;
18. zdůrazňuje, že je nesmírně důležité, aby mladí lidé uznávali a chápali své dědictví, vážili si ho a vnímali ho jako součást své identity. V tomto ohledu požaduje aktivnější přístup k podpoře evropského kulturního dědictví a jeho rozmanitosti u mladých lidí a dětí. Doporučuje proto, aby součástí školních osnov bylo vzdělávání v oblasti evropského umění, hudby, divadla a filmu s cílem zlepšit znalosti o hmotném i nehmotném kulturním dědictví Evropy;
19. potvrzuje, že je důležité osvojovat si kulturní a tvůrčí dovednosti již od útlého věku jak prostřednictvím vzdělávacího systému, tak ve volném čase, jelikož to mladým generacím umožní plně užívat výhod nových forem přístupu ke kultuře⁽⁶⁾;
20. domnívá se, pro úspěch Evropského roku kulturního dědictví 2018 je rozhodující zpřístupnění. Lepší zpřístupnění je také hlavním předpokladem vyšší míry zapojení⁽⁷⁾;
21. potvrzuje, že je připraven se zapojit do vypracování komplexní komunikační strategie i do pořádání příslušných konferencí, akcí a iniciativ a že přispěje k lepšímu zapojení občanů a zúčastněných stran;
22. přeje si, aby politika EU v oblasti sdělovacích prostředků, audiovizuálních děl a informačních technologií byla aktivnější a usilovala o propagaci kulturního a jazykového dědictví Evropy;
23. domnívá se rovněž, že je potřeba vytvořit evropskou síť měst zapsaných na seznamu světového dědictví, neboť tato města jsou společným dědictvím všech evropských občanů, a přijmout konkrétní opatření k jejich zachování a k informování o jejich existenci;

⁽⁴⁾ CDR371-2011_FIN_AC.

⁽⁵⁾ JOIN(2016) 29 final.

⁽⁶⁾ CDR 2391/2012 fin.

⁽⁷⁾ CDR3952-2013_00_00_TRA_AC.

24. pověřuje předsedu, aby toto usnesení předložil Evropské komisi, Evropskému parlamentu, Radě, předsedovi Evropské rady a slovenskému předsednictví.

II. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o Evropském roku kulturního dědictví

Pozměňovací návrh 1

0. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p><i>V Listině základních práv Evropské unie se uvádí, že Unie přispívá k zachování a rozvíjení nedělitelných a všeobecných hodnot lidské důstojnosti, svobody, rovnosti a solidarity při současném respektování rozmanitosti kultur, jazyků a tradic národů Evropy.</i></p>

Odůvodnění

Vyplývá z textu.

Pozměňovací návrh 2

4. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Komise ve sdělení Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu ⁽⁸⁾ zdůrazňuje, že kulturní dědictví je sdíleným zdrojem a společným statkem uchovávaným pro budoucí generace a všechny zúčastněné strany sdílí odpovědnost o něj pečovat.</p> <p>⁽⁸⁾ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 22. července 2014 – Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu COM(2014) 477 final.</p>	<p>Komise ve sdělení Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu ⁽⁸⁾ zdůrazňuje, že kulturní dědictví je sdíleným zdrojem a společným statkem uchovávaným pro budoucí generace a všechny zúčastněné strany sdílí odpovědnost o něj pečovat. Článek 36 SFEU v tomto ohledu nevylučuje zákazy nebo omezení dovozu, vývozu nebo tranzitu odůvodněné ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu.</p> <p>⁽⁸⁾ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 22. července 2014 – Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu COM(2014) 477 final.</p>

Odůvodnění

Je důležité připomenout, že na součásti národního kulturního pokladu se nevztahují právní předpisy EU týkající se volného pohybu zboží.

Pozměňovací návrh 3

11. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Kulturní dědictví může mít značný význam v rámci soudržnosti společnosti v čase, kdy dochází ke zvyšování rozmanitosti evropských společností. Nové participativní a mezikulturní přístupy k politice kulturního dědictví a ke vzdělávacím iniciativám, přisuzující rovnocennou důstojnost všem kulturním dědictvím, umožňují zvyšovat důvěru, vzájemné uznání a sociální soudržnost.</p>	<p>Kulturní dědictví může mít značný význam v rámci soudržnosti společnosti v čase, kdy dochází ke zvyšování rozmanitosti evropských společností. Památky, které získaly označení „Evropské dědictví“, mají silný evropský rozměr, neboť byly oceněny za svoji úlohu v evropských dějinách. Jako takové symbolizují evropské ideály, hodnoty, historii a integraci a sblíží Evropskou unii s jejími občany. Spolu s Evropskými hlavními městy kultury upevní v evropských občanech pocit příslušnosti ke společnému kulturnímu prostoru. Proto je třeba usilovat o to, aby se Evropský rok kulturního dědictví doplňoval s dalšími iniciativami. Nové participativní a mezikulturní přístupy k politice kulturního dědictví a ke vzdělávacím iniciativám, přisuzující rovnocennou důstojnost všem kulturním dědictvím a respektující svobodu umělecké tvorby v souladu s článkem 13 Listiny základních práv Evropské unie, umožňují zvyšovat důvěru, vzájemné uznání a sociální soudržnost.</p>

Odůvodnění

Označení „Evropské dědictví“ i iniciativa Evropské hlavní město kultury jsou významnými nástroji podpory kulturního dědictví na místní a regionální úrovni a měly by být v rozhodnutí náležitě zohledněny. Totéž platí pro svobodu umělecké tvorby, která je základním kamenem evropské tvořivosti.

Pozměňovací návrh 4

Čl. 2 odst. 2 písm. k)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>podněcovat synergie mezi Uníí a členskými státy, včetně posilování iniciativ předcházejících nedovolenému obchodu s kulturními statky.</p>	<p>podněcovat synergie mezi Uníí a členskými státy, včetně posilování iniciativ předcházejících nepovoleným vykopávkám a nedovolenému obchodu s kulturními statky.</p>

Odůvodnění

Ničení archeologických nalezišť v důsledku nepovolených vykopávek má na evropské kulturní dědictví dopad, který nelze vyčíslit.

Pozměňovací návrh 5

Článek 4

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Koordinace na vnitrostátní úrovni</p> <p>Každý členský stát určí svého koordinátora, který bude pověřen organizací účasti daného členského státu na Evropském roku. Koordinátor zajišťuje na úrovni členského státu koordinaci příslušných činností.</p>	<p>Koordinace na úrovni členského státu</p> <p>Každý členský stát určí v plném souladu s pravomocemi svěřenými celostátní, regionální a místní správní úrovni svého koordinátora, který bude pověřen organizací účasti daného členského státu na Evropském roku. Koordinátor zajišťuje na úrovni členského státu koordinaci příslušných činností.</p>

Odůvodnění

Při jmenování koordinátorů jednotlivých členských států musí být plně zohledněny federální státní struktury a orgány na nižší než celostátní úrovni.

V Bruselu dne 12. října 2016

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

119. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 10., 11. A 12. ŘÍJNA 2016

Stanovisko Evropského výboru regionů — Zjednodušení ESI fondů z pohledu místních a regionálních orgánů

(2017/C 088/04)

Zpravodaj: Petr Osvald (CZ/SES), zastupitel města Plzně**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. zdůrazňuje, že ESIF jsou jedním z mála nástrojů EU, které mají přímý, konkrétní a hmatatelný dopad na kvalitu života občanů, a to prostřednictvím tisíců projektů, jež jsou realizovány po celé Evropě, a tím mají možnost pozitivně ovlivnit jejich celkový postoj k EU v současné době, kdy její popularita klesá. Z tohoto důvodu by tento nástroj měl zůstat zachován a měl by být dále rozvíjen v souladu se svými hlavními cíli a zásadami. ESIF a zejména kohezní politika by naopak měly projít procesem analýzy a zlepšení, který zvýší jejich efektivitu a přínos, a to jak pro naplnění cílů EU a strategie Evropa 2020, tak i v dalších oblastech důležitých pro život občanů, a tímlepší jejich vnímání EU. Jedním z dobrých a důležitých nástrojů jak toho dosáhnout, je provést zjednodušení celého systému implementace ESIF a umožnit její větší flexibilitu;
2. upozorňuje, že se proces využívání ESIF nejen každým novým programovým obdobím, ale prakticky každým rokem stává komplikovanější. Proto velmi vítá iniciativu současné komisařky GR Regio, na základě které se začala EK simplifikací seriózně zabývat a vytvořila nejen HLG, ale přizvala k debatě i další partnery. Kromě toho VR podotýká, že by procesem přezkumu, pokud jde o zjednodušení, měly projít nejen ESIF, ale všechny finanční programy a politiky EU;
3. vítá úzkou spolupráci s nizozemským a slovenským předsednictvím Rady EU při společném projednávání praktických kroků ke zjednodušení provádění ESIF a navrhuje, aby tento proces spolupráce pokračoval s nadcházejícími předsednictvími Rady EU a s ohledem na rozpravu o budoucnosti kohezní politiky;
4. podotýká, že v rámci procesu simplifikace je třeba se soustředit na naplnění základního smyslu a podstaty kohezní politiky, kterým je regionální politika. Upozorňuje, že se současná forma kohezní politiky od regionální politiky postupně vzdaluje a řeší stále více problematiku na národní úrovni, což je patrné například z toho, že jednotlivé „dohody o partnerství“ vycházejí z „národních programů reformem“. Kromě toho je kohezní politika zatížena řadou národních kondicionalit, na jejichž naplnění nemá místní a regionální úroveň a ostatní příjemci žádný vliv. Kohezní politika je stále komplexnější a složitější, zejména z důvodu nedostatku důvěry mezi jednotlivými politickými a správními úrovněmi. Tato komplexnost zase přispívá k prohlubování rozdílů v rozvoji regionů;
5. upozorňuje, že VR reprezentuje místní a regionální samosprávy, které mohou působit v různých fázích článků v úrovni řízení procesu implementace ESIF, zejména jako koneční příjemci, řídicí orgány nebo zúčastněné strany. Z této role místních a regionálních samospráv vyplývá, že na jejich poznatky a připomínky by měl proces simplifikace reagovat především;

6. zdůrazňuje, že má-li být proces simplifikace skutečně efektivní, musí do něj být aktivně zapojena nejen všechna generální ředitelství Evropské komise, která se podílejí na plánování a monitorování ESIF, mezi něž patří GR REGIO, GR EMPL, GR AGRI, GR MARE a GR COMP, ale i ostatní instituce a orgány EU (např.: auditní orgány atd.). Systém musí být zjednodušen jak pro příjemce, tak pro administrativní orgány;

7. doporučuje, aby se proces zjednodušení konkrétně týkal snižování administrativní zátěže, jež doléhá na subjekty provádějící opatření, a také omezení složitosti auditorských postupů, účtování a potvrzování výdajů. Právní rámec by měl být úměrně přizpůsobený podle rozsahu projektu a podle toho, jak funguje systém provádění;

8. doporučuje, aby bylo k procesu simplifikace přistupováno systematicky, a proto považuje za vhodné k němu vytvořit metodiku a indikátory naplňování a úspěšnosti, přičemž je třeba rozlišovat výsledky procesu, u kterých je možná okamžitá implementace poznatků a navrhovaných řešení, a výsledky, které budou využity pro další programové období. V současném programovém období není vzhledem k probíhajícímu provádění operačních programů v zájmu právní jistoty reálné uskutečňovat rozsáhlé legislativní změny. Měla by být nicméně přijata okamžitá opatření v podobě změn v prováděcích postupech a nezávazných požadavcích, lepší spolupráce a účinnějších pokynů a také v podobě drobných změn legislativního rámce kohezní politiky a souvisejících právních předpisů. Dále by měl být proces simplifikace strukturován: podle témat (doprava, životní prostředí...), podle fondů a jejich rozčlenění (ERDF, ESF atd.), podle úrovně (národní, regionální, územní, místní, komunitní), podle subjektu (veřejné, privátní, NGO...). V rámci tohoto procesu je třeba identifikovat vazby a dopady jak uvnitř této struktury, tak navenek a klást důraz na zjednodušení interinstitucionálních vztahů mezi různými úrovněmi zapojenými do provádění;

9. doporučuje zlepšit koordinaci mezi jednotlivými fondy a programy na vnitrostátní úrovni. Toho by v programovém období mělo být dosaženo také pomocí strategického řízení a plánování s důrazem na obecnou strategickou činnost;

Základní otázky a parametry určující směr simplifikace:

10. zdůrazňuje, že pro úspěch celého procesu simplifikace je důležité si odpovědět na tyto základní otázky:

— Pro koho simplifikaci děláme?

VR se domnívá, že cílovou skupinou jsou především koneční příjemci a až následně pak další orgány v linii implementace ESIF, a to zespoda nahoru, počínaje místními orgány, které jsou pověřeny vykonáváním funkcí subjektu provádějícího opatření a/nebo zprostředkujícího subjektu operačních programů.

— Proč simplifikujeme – jaký je účel?

VR se domnívá, že hlavním účelem simplifikace je to, aby vznikaly a byly realizovány kreativní projekty, které přispějí k rozvoji území, soudržnosti EU, konkurenceschopnosti a kvalitě života, a ve svém konečném důsledku tak přispěly k rozvoji celé EU a naplňování strategie Evropa 2020. Účelem simplifikace není ani větší nebo jednodušší utrácení prostředků ESIF, ale to, aby projekty byly efektivnější a kreativnější a jejich vytváření a implementace vstřícnější a pro příjemce méně riskantní.

— Proč se stal systém složitý?

VR se domnívá, že důvodem větší složitosti systému je především snaha o přenesení jednotlivých nálezů a poznatků do obecně platných pokynů a šablon, tedy snaha o unifikaci systému. Dalším důvodem je prokazování boje proti korupci a zajištění větší transparentnosti za každou cenu. VR se domnívá, že není kladen dostatečný důraz na prověření negativních dopadů jednotlivých (byť dobře míněných) opatření a zásahů do systému na jiná opatření. Přenos a zobecnění poznatků z jednoho případu totiž nemusí fungovat, pokud se aplikuje na jiné případy.

11. za simplifikaci nepovažuje:

— Pouhé snížení počtu stránek nařízení a pokynů.

Pokyny a nařízení musí být jasně naformulované tak, aby byly srozumitelné a jejich výklad byl jednoznačný.

- Snížení pravomocí EK a především GR REGIO.

V řadě případů je pro jednotný celoevropský přístup a výklad vhodné, aby generální ředitelství příslušné pro daný fond mělo spojené regulační pravomoci, aby tak nedocházelo k různým a nekoordinovaným výkladům a přístupům na dalších úrovních implementace. Řada komplikací vzniká právě z důvodu nekoordinovanosti mezi jednotlivými GR a dalšími orgány EU (GR COMP, auditními orgány...).

- Vytváření dalších unifikujících dokumentů a šablon.

Je třeba posoudit, zda kroky, které byly během minulých let v dané oblasti provedeny, opravdu přispěly k větší efektivitě, a provést evaluaci těchto kroků. Pokud chceme simplifikovat, bude bezpodmínečně potřeba škrtat a rušit pokyny a obecná schémata, jež nepřinesla větší efektivitu, a místo svazování procesu implementace tento proces uvolňovat.

12. za simplifikaci považuje:

- Nastavení takových pravidel, aby bylo možné pro naplnění obecného cíle využít rozdílných a kreativnějších přístupů a projektů.
- Vytváření a uplatňování principu důvěry mezi jednotlivými subjekty implementace a zavedení skutečné dohody o důvěře mezi Komisí, členskými státy a jejich regiony za účelem řízení, kontroly strukturálních fondů a boje proti podvodům.
- Opětovné zavedení větší flexibility pro příjemce a více prostoru pro provádění na regionální úrovni a umožnění přímé pracovní vazby a větší komunikace mezi EK a příjemcem, pokud nelze situaci řešit na vnitrostátní úrovni.
- Větší pružnost ve vztazích mezi řídicím orgánem (celostátním nebo regionálním) a místními orgány (jež jsou příjemci nebo subjekty provádějícími opatření) a také zjednodušení pravidel pro audit a postupů pro kontrolu, účtování a potvrzování výdajů.
- Podporu proporcionality tak, aby míra administrativní zátěže nepřimo úměrně zohledňovala nejen celkovou velikost projektu, ale zejména výši poskytnuté podpory.
- Snížení počtu programů – například omezením počtu tematických operačních programů, přičemž by je například mohlo nahradit vypracování integrovaného operačního programu.
- Koncepti jednotné metodiky – stanovení společných pravidel pro celý systém. Další rozvoj technických nástrojů pro strategickou činnost, jako je například databáze strategií – informační systém obsahující příslušné dokumenty, cíle, úkoly a ukazatele.
- Rozšíření fungování monitorovacího systému za účelem zjednodušení administrativy pro předkladatele projektů.
- Vývoj a zavedení elektronického nástroje pro rozvoj strategie, například hodnocení kvality strategií a kvality jejich realizace, hierarchii strategií, budování kapacit v oblasti strategické činnosti ve veřejné správě.
- Vývoj a uplatňování jednotné terminologie týkající se fondů;

13. zdůrazňuje, že simplifikace je kontinuální proces, jenž by se neměl omezovat jen na realizaci několika opatření nebo vypracování zprávy či stanoviska;

14. varuje, že čerpání ESIF je v současné době řadou příjemců považováno za „riskantní byznys“, jelikož příjemce nemá jistotu, že se nestane obětí „vyšší moci“, tedy že se nezastaví nebo nezpозdí financování jeho projektu z důvodů sporu mezi EK a členským státem, např. z důvodů nesplnění kondicionalit, nalezení pochybení v implementačním systému apod. I když příjemce naplní cíle a efekt projektu, jeho podpora může být také krácena nebo zpožděna z důvodu různých drobných pochybení nebo proto, že z různých objektivních důvodů došlo během realizace ke změně projektu. Číhá na něj též nebezpečí, že na něj bude retroaktivně uplatněn nález auditního orgánu v jiném projektu, a řada dalších rizik. To vše ovlivňuje vůli ESIF účelně využívat. Je nezbytné, aby se projekt a jeho předkladatel znovu dostali do středu zájmu politiky soudržnosti tím, že budou vytvořeny příznivé podmínky pro příjemce, zejména prostřednictvím snížení administrativní zátěže a tím, že se omezí podávání zpráv předkladatelů projektu pouze na údaje, které se týkají provádění projektu, dále prostřednictvím zjednodušení vykazování nákladů a potvrzením toho, že nebudou zpochybněny na základě kontroly, a tím, že předkladatelé budou informováni o povinných dokumentech, které budou muset být v určité maximální lhůtě uchovávány v papírové podobě;

15. domnívá se, že bude podstatným zjednodušením, když budou pravidla způsobilosti platit pro všechny fondy EU. Je však nezbytné, aby odpovědnost za stanovení způsobilých nákladů zůstala na vnitrostátní úrovni, což by mělo být harmonizováno ve všech členských státech EU;

16. navrhuje, aby některé již existující instituci nebo orgánu byla svěřena pravomoc a role ombudsmana pro ESIF, kam by se v poslední instanci mohl příjemce obrátit, neboť řada příjemců se z důvodu komplikovanosti systému dostává i přes snahu realizovat projekt tak, aby přinášel co největší efekt, do paradoxních a problematických situací, které kromě toho, že morálně a ekonomicky likvidují takovéto příjemce, značně přispívají k negativnímu pohledu veřejnosti na ESIF a EU jako takovou. Tato instituce by neměla být zaměřena výhradně na komunikaci s GR Regio, ale zejména na řešení problematiky ESIF v rámci celé Evropské komise a dalších orgánů EU. Taková instituce na úrovni EU chybí, přestože do problematiky ESIF vstupuje řada dalších GR a jiných orgánů EU. Bylo by též vhodné, aby obdobné instituce vznikly i v členských státech, v nichž dosud neexistují;

17. znovu zdůrazňuje, že je zcela zásadní, aby se zamezilo retroaktivitě nálezů. Jde o to, aby současné nálezy a změny postupů a pokynů nesměly být uplatňovány na jiné projekty zpětně, a to i na nedokončené projekty ve vyšším stupni realizace. Zamezení retroaktivity je rychle uplatnitelné opatření, které podpoří právní jistotu příjemců;

18. doporučuje, aby v rámci procesu simplifikace docházelo k změnám, které umožní větší flexibilitu, neboť k stále větší komplikovanosti procesů dochází především proto, že z jednotlivých konkrétních nálezů v projektech vznikají obecné pokyny a směrnice. Za tímto účelem doporučuje vytvořit pracovní skupinu složenou z odborníků z praktické implementace ESIF, která by podávala návrhy na změny a diskutovala je s EK a dalšími orgány;

19. upozorňuje na časté případy nesouladu mezi právním rámcem EU týkajícím se ESIF a národními legislativami ve zdánlivě nesouvisejících oblastech, jako jsou např. zákony o finanční kontrole nebo o veřejných zakázkách, který způsobuje rozdílnost a rozdílný přístup v jednotlivých členských zemích. Doporučuje proto, aby u ESIF, kde se jedná o prostředky EU, a nikoli národní, byly legislativa a pokyny EU týkající se ESIF nadřazeny protichůdné národní popřípadě EU legislativě bez ohledu na spolufinancování ze zdrojů na národní či na nižší úrovni, aby se zamezilo gold-platingu;

20. navrhuje, aby byly přenášeny osvědčené postupy ze zemí a programů, které měly v minulosti zanedbatelnou nebo nízkou chybovost. Zároveň je potřeba dohlížet na to, aby byly (i přesto že jsou národní legislativy rozdílné) podmínky pro všechny země stejné. Jednotlivé teritoriální jednotky mají v současné době často diametrálně rozdílný přístup. Stávají se totiž situace, kdy to, co je v případě jedné země považováno za správný a běžný postup, je v případě jiné země považováno za závažné pochybení. To samozřejmě nemění nic na faktu, že by měla míra administrativní zátěže zohledňovat velikost projektů, výši podpory a kvalitu implementační struktury;

21. podotýká, že pro úspěch procesu simplifikace je potřeba vyřešit dilema mezi opatřeními v rámci boje s korupcí a za snížení chybovosti na jedné straně a simplifikací a snižováním administrativní zátěže ESIF na straně druhé. Je potřeba revidovat způsoby provádění a řízení, které považují za stejně závažné podvody a neúmyslná pochybení, což vyvolává nedůvěru mezi subjekty a předkladatelům projektu způsobuje nepřiměřenou administrativní zátěž. Jednotlivá opatření, která jsou postupně zaváděna za účelem transparentnosti a boje proti korupci a podvodům, celý systém značně komplikují. Je potřeba zpětně prověřit, která z těchto opatření jsou opravdu efektivní a která systém pouze komplikují a kriminalizují poctivé příjemce za nepodstatná pochybení. Boj proti korupci by neměl znamenat to, že ke každému příjemci budeme přistupovat a priori s nedůvěrou, ale měl by být založen na důvěře, spolupráci a na jasné odpovědnosti. Tento boj se tedy musí opírat o základní morální principy a odpovědnost za naplnění efektu, ke kterému se příjemce zavázal, a ne o to, že se budeme na základě nalezených pochybení snažit vytvářet šablonovitá schémata, která budou naopak, často neefektivně, klást závažné nároky na další příjemce. Soustředění se na pouhé naplňování schémat a šablon může naopak v některých případech učinit účelové nebo nekorektní čerpání zcela nepostižitelné;

Struktura problematiky:

22. identifikuje na základě debaty v rámci VR a dalšími partnery tyto hlavní okruhy problematiky k řešení:

Veřejné zakázky:

23. Jak se prokázalo na pracovních setkáních k tématu simplifikace, přestože jsou členské země, kde funguje zadávání zakázek bez větších problémů, zástupci řady zemí považují právě zadávání zakázek za jeden z nejdůležitějších problémů implementace. Proto se domníváme, že pro realizaci projektů v rámci ESIF by měla být jasná celoevropská pravidla zadávání veřejných zakázek, která by byla nadřazena národní legislativě v této oblasti. Jedná se zejména o prostředky EU, nikoliv národní, tudíž by se mělo zadávání zakázek řídit celoevropskými pravidly, a ne národními. Kromě toho by měly postupy procesu zadávání veřejných zakázek napomáhat tomu, aby vznikl co nejefektivnější finální produkt, a za tímto účelem poskytovat flexibilitu u různých typů zakázek, místo toho, aby zcela formálně svazoval zadavatele a uchazeče v různých závazných schématických postupech a procesech. Mimo jiné by měly být zvýšeny prahové hodnoty pro zveřejnění na portálu veřejných zakázek a v Úředním věstníku EU.

24. Jak se prokázalo na pracovních setkáních k tématu simplifikace, přestože jsou členské země, kde funguje zadávání zakázek bez větších problémů, zástupci řady zemí upozorňují, že současný systém je pro menšího zadavatele natolik komplikovaný a rizikový, že není schopen veřejnou zakázku vypsat sám a musí využít služeb externích specializovaných firem, přestože se tím nezprostí odpovědnosti za případná pochybení. Vytvořila se tak zcela nová oblast podnikání. Paradoxní je to, že existují případy, kdy je nutné vypsat veřejnou zakázku i na firmu, která má veřejnou zakázku zpracovat.

25. Jak se prokázalo na pracovních setkáních k tématu simplifikace, přestože jsou členské země, kde funguje zadávání zakázek bez větších problémů, zástupci řady zemí upozorňují, že většina chyb při zadávání veřejných zakázek jsou skutečné chyby, které jsou výsledkem složitých pravidel. V důsledku toho jsou navrhovatelé projektů frustrováni z ex post auditů, přicházejících často v pokročilé fázi procesu, kdy oprava chyb již není možná, přičemž nemají možnost ani požádat o předběžné závazné posouzení. Proto VR navrhuje, aby auditní stanoviska a další kontroly postupů zadávání veřejných zakázek byly prováděny především *ex ante* s cílem předvídat chyby, které jsou zvláště v této oblasti velmi časté, a tak snížit výši finančních oprav.

26. Je potřeba též poukázat na skutečnost, že se legislativa procesu zadávání zakázek soustředí na zadavatele, který je též postihován a perzekvován za každé drobné pochybení, přičemž k velké míře negativního ovlivňování výsledků veřejných zakázek dochází na základě různých dohod mezi uchazeči o zakázku. Zejména v oblastech a segmentech, kde je trh značně monopolizován, současný systém zadávání veřejných zakázek často neplní svůj efekt a může být dokonce kontraproduktivní. Bylo by proto vhodné se nad celým systémem zamyslet a zvážit, zda naprosto přehodnotit filozofii celého systému. Tento aspekt se projevuje zejména v menších zemích, kde je monopolizace trhu mnohem výraznější.

27. Je důležité, aby byly neprodleně přepracovány nedávno vydané pokyny pro zadávání zakázek v rámci ESIF (Zadávání veřejných zakázek – praktická příručka), neboť odkazují na staré, a nikoli na nové směrnice týkající se zadávání zakázek, jež byly schváleny v roce 2014 a vstoupily v platnost začátkem letošního roku. V tomto směru má zásadní význam to, aby byly nové pokyny podrobeny řádnému posouzení územního dopadu, díky němuž budou moci přímo přispět místní a regionální odborníci. Je to stanoveno v balíčku předpisů týkajícím se zlepšování právní úpravy, v němž byla uznána úloha VR coby klíčového partnera pro lepší posuzování dopadů návrhů EU na místní a regionální úrovni.

Uplatňování pravidel státní podpory:

28. V oblasti veřejné podpory došlo v průběhu let k značnému zkomplikování stavu a i přesto, že v poslední době došlo u některých programů k částečnému zlepšení, je pro příjemce a řídicí orgány situace stále velmi komplikovaná. V současné době neexistuje jasný srozumitelný výklad veřejné podpory a vše se posuzuje pouze na základě podání a nálezů. Národní orgány, které mají provádět výklad, se ve svých názorech často diametrálně liší a nebývají ochotny vydávat jednoznačná závazná stanoviska. V řadě zemí nejsou součástí implementační struktury ESIF a za svá stanoviska nenesou jasnou odpovědnost. Bylo by proto vhodné, aby byly tyto národní orgány (v zemích, kde tomu tak není) do implantační struktury začleněny a byly povinny vydávat jasná stanoviska. Navíc jsou v některých případech paradoxně ve výhodnější pozici privátní subjekty (nemusí se řídit řadou pokynů, nařízení a opatření) nad veřejnými. Veřejné subjekty, přestože plní mnohem méně často funkci konkurenčních hospodářských subjektů a svoje aktivity neprovádí za účelem zisku, musí podstupovat stejné procesy jako privátní.

29. Kromě toho existuje další významný nesoulad při uplatňování pravidel veřejné podpory. Zatímco na programy centrálně řízené Evropskou komisí (např. Horizont 2020, Nástroj pro propojení Evropy, Evropský fond pro strategické investice) se postupy týkající se veřejné podpory nevztahují, vztahují se na projekty financované v rámci kohezní politiky. Projekty jsou tedy v praxi posuzovány z pohledu veřejné podpory ne na základě povahy projektu, ale podle toho, zda prostředky schvaluje Komise, nebo členský stát a z jakého zdroje jsou financovány.

30. V souvislosti s tím chce VR upozornit, že základním smyslem kohezní politiky je zajistit rovné podmínky méně rozvinutým regionům, a to poskytováním většího objemu finančních zdrojů a vyšší míry spolufinancování ze strany EU. Tudíž by kohezní politika mohla být sama vnímána jako záměrné narušení trhu. Proto se VR domnívá, že by se na ESIF neměly postupy týkající se veřejné podpory vůbec vztahovat.

31. Zvláštní zřetel je třeba věnovat uplatňování veřejné podpory v rámci programů Evropské územní spolupráce. Obecně platí, že úsilí, které je třeba věnovat dodržování pravidel státní podpory, není úměrné riziku narušení hospodářské soutěže. Kromě toho je často veřejná podpora v jednotlivých členských státech různě interpretována a pravidla tedy není možné uplatňovat s přiměřenou právní jistotou, což často zcela znemožní realizaci kvalitních projektů. Jedním z rychle realizovatelných opatření na zjednodušení ESIF by proto bylo vyjmutí také Evropské územní spolupráce z působnosti pravidel veřejné podpory, obdobně jako je tomu například u programu Horizont 2020.

32. Je zde rovněž otázka jasnosti a proporcionality. Vzhledem k malému rozsahu některých projektů, zejména na místní úrovni, je důležité, aby byl jasněji formulován rámec výjimek z pravidel veřejné podpory. V současné době je často nejasné, kdy a jakým způsobem použít pokyny týkající se podpory *de minimis*, služeb obecného zájmu, obecných blokových výjimek a vnitrostátní regionální podpory. Evropský výbor regionů vyzývá k tomu, aby byly již v tomto programovém období vypracovány lepší, uživatelsky vstřícné a konsolidované pokyny a aby byl v rámci nadcházejícího přezkumu pravidel veřejné podpory vylepšen a zjednodušen stávající rámec.

33. Vzhledem k upravenému pohledu na definici jednoho podniku je pro podporu zaměstnanosti, *inovací a podnikání v regionech též potřeba zvýšit strop podpory podle pravidla de minimis*.

Kontrola a auditů:

34. Nejednotnost metodik auditů na národní a evropské úrovni je asi největším úskalím procesu implementace ESIF. Řídící orgány a různé kontrolní evropské a národní orgány často dospívají k různým výkladům stejných pravidel, přičemž za provedené kontroly nenesou žádnou odpovědnost. Na projekty ESIF by měl být určen jednotný auditní systém (jednotné kontrolní místo) na úrovni členského státu a EU, které bude vydávat závazná stanoviska i v oblasti zadávání veřejných zakázek, za která bude též odpovídat. Konečný příjemce by též měl mít právo požádat o provedení auditu, tak aby si byl jistý, že realizace proběhla v pořádku a nehrozí mu v budoucnosti žádné nebezpečí, případně aby mohl provést nápravu. To rovněž vyžaduje flexibilnější přístup ke sdílení údajů a integrovaná řešení v oblasti informačních technologií, jako jsou elektronické formuláře a databáze, aby bylo možné zavést jednotné kontaktní místo, jež příjemcům a řídicím orgánům ulehčí vyplňování formulářů. Rozšířit používání uživatelsky vstřícné dematerializace umožní co nejvíce omezit dokumenty, které bude třeba naskenovat či stáhnout. Bylo by tak třeba upřednostňovat využívání počítačových aplikací, které umožňují získat administrativní údaje o příjemci přímo u zdroje (zaměstnanci, obrat, plnění daňových a sociálních povinností atd.). To však vyžaduje předchozí posouzení rizik ohledně toho, co a jaká data mohou být sdílena, a je rovněž třeba od samého počátku zapojit Komisi, národní a regionální kontrolní orgány a Evropský účetní dvůr, například vypracováním společné příručky pro provádění auditů, aby se následně zabránilo problémům v průběhu auditu. V současné době je audit vnímán jako represivní a exekuční opatření. Zpravidla se auditů zabývá pouze administrováním projektu a dodržováním schematických postupů, přičemž jakákoli odchylka, přestože byla provedena z důvodu zefektivnění projektu, nepředvídatelných stavů nebo úspory, bývá nemilostně sankcionována. Proto VR navrhuje, aby se auditoři zaměřili na „skutečnou efektivitu nákladů“, a aby brali v úvahu míru finanční závažnosti chyb a konkrétní situaci (více proporcionality v auditech). Při kontrolách a ověřování souladu s pravidly by měla být uplatňována také přiměřenost tím, že bude umožněna vyšší úroveň tolerance u méně závažných přestupků. Měli bychom přejít k přiměřenějšímu přístupu (méně kontrol na místě v případě programů či prováděcích orgánů s lepšími výsledky), který bude založen na výsledcích (aby bylo možné provést během jediné návštěvy více než jeden typ kontroly, což je zvláště důležité u programů a operací financovaných z více zdrojů), a k přiměřenějším kontrolám, jež se budou méně zaměřovat na sankce a více na zlepšení a na dosažení obecnějších cílů kohezní politiky. Auditor by měl být vnímán jako partner pro řešení problémů, hledání neefektivnější cesty realizace a napravení chyb. To vyžaduje zcela jiný přístup ze strany auditorů.

35. Administrativní a auditní orgány by měly spolupracovat od fáze plánování až do ukončení programů, neboť to je jediný způsob, jak zabránit různým výkladům těchto pravidel. Společný kontrolní systém nebo společné chápání kontrolního systému, o něž bychom měli usilovat, by měly zabránit tomu, aby tytéž operace byly auditovány několikrát, jelikož by mělo být pravidlem, že stanoviska různých auditních orgánů na sebe vzájemně navazují a doplňují se. V této souvislosti VR navrhuje, aby byla rozšířena oblast působnosti přiměřené kontroly stanovené v článku 148 obecného nařízení (EU) č. 1303/2013 tím, že bude uplatňována i mimo auditní orgán a Komisi na všechny typy kontrol včetně těch, které provádějí řídicí a certifikační orgány a Evropský účetní dvůr. Obecněji by bylo třeba zavést do auditů více subsidiarity. Audit Unie by se měl omezovat pouze na dodržování předpisů ESIF. Členský stát a jeho řídicí orgány by měly nést odpovědnost za ověření souladu vnitrostátních právních předpisů (včetně těch, které vyplývají z právních předpisů EU). Tato subsidiarita v auditní činnosti by měla být podmíněna uzavřením dohody o důvěře mezi EK a jednotlivými členskými státy.

36. Navrhuje rovněž zvýšit o 50 % hranici, pod níž před předložením konečných výdajů není určitá operace auditována více než jednou.

37. Pokud se na projektech podílí více partnerů, je nepřijatelné, aby v důsledku nesrovnalostí, které byly zjištěny v souvislosti s jedním z partnerů, finanční oprava postihla celé partnerství nebo v krajním případě celý program.

38. Přestože jsou země, kde odvolací systémy fungují bez větších problémů, v řadě zemí jsou sice na základě čl. 74 odst. 3 nařízení (EU) č. 1303/2013 odvolací systémy ustanoveny, ale jsou velmi různorodé a z pohledu příjemce ne vždy plní svoji roli. Měl by proto vzniknout jednotný, srozumitelný a rychlý odvolací systém, a to jak na úrovni členských států (tam, kde není vytvořen), tak na úrovni EU. Tento systém by měl být účinný nejen vůči auditním nálezům, ale vůči rozhodnutím na všech stupních a ve všech oblastech (např. veřejná podpora atd.).

Rozšíření regulační zátěže (gold-plating):

39. Postup členského státu, který při provedení legislativy Evropské unie do vnitrostátního práva zachází za její minimální požadavky, je zdánlivě problémem členských států a ne EK. K tomuto procesu dochází nicméně proto, že její nařízení EK a prováděcí pokyny umožňují. Pokud je záměrem tento proces minimalizovat, je třeba v této oblasti posílit roli EK, která musí v nařízeních a prováděcích pokynech definovat jasné nepřekročitelné požadavky, které nelze měnit ani zvolněním, ani zpřísněním. To se mimo jiné týká i oblasti veřejných zakázek a auditů. Prostředky ESIF jsou prostředky EU, proto by měla pravidla stanovovat EU, a ne národní státy.

40. K rozšíření regulační zátěže dochází také proto, že prováděcí pokyny jsou na úrovni EK v řadě případů vytvářeny až v průběhu realizace programů. Členské státy a řídicí orgány jsou proto nuceny si vytvářet pokyny vlastní, které se liší od pokynů, které EK ex post vydá. Nařízení k ESIF tudíž musí vzniknout současně s pokyny, a ne až následně k jednotlivým článkům nařízení vytvářet představu a výklad realizace. Důsledkem tohoto postupu jsou často zpoždění při čerpání operačních programů o více než 12 měsíců a další revize, což má opět negativní vliv na intenzitu čerpání ESI fondů. Počet a rozsah pokynů a metodik se musí výrazně snížit. Přitom je třeba se spíše než na rozsah soustředit na jejich jasnost a účelnost, aby se systém nestal složitější a neúčinný. Měly by být jednoznačné a neměly by se během realizace měnit. V žádném případě nesmí docházet k retroaktivitě pokynů.

Programování a tematická koncentrace:

41. Bylo by efektivní prověřit, do jaké úrovně je vhodné provádět programování a tematickou koncentraci. V současné době dosahuje programování až do nejnižší úrovně implementace. Bylo by vhodné, aby v rámci tematické koncentrace byly určeny obecné (generální) cíle a hlavní indikátor naplňování každého jednotlivého z nich. Řídicím orgánům by měla být poskytnuta volnost, jakými aktivitami v jednotlivých regionech tohoto cíle dosáhne, čímž by bylo též možné lépe zohlednit potřeby regionů ve vazbě na jejich specifické rysy a výzvy, kterým musí čelit. Je-li cílem zvýšení zaměstnanosti, pak by měla být umožněna volnost, jakými prostředky tohoto cíle dosáhnout. V některých regionech v závislosti na jejich úrovni přispějí k naplnění cíle aktivity v oblasti výzkumu, jinde třeba v cestovním ruchu. Zejména podpora přeshraniční spolupráce, jejímž cílem je integrace regionů přes hranice, by měla zohledňovat konkrétní potřeby daného přeshraničního regionu, a tedy umožnit podporu důležitých aktivit nad rámec tematických cílů vycházejících ze strategie Evropa 2020. Příkladem mohou být tzv. fondy malých projektů podporující projekty people-to-people, podpora cestovního ruchu či chybějících dopravních propojení. Obecně by bylo vhodné zvážit, zda by se na Evropskou územní spolupráci měly vztahovat veškeré podmínky ESIF. Mělo by se zajistit, aby nedošlo ke snížení přidělu finančních prostředků.

42. Měla by být umožněna flexibilita programů, tak aby mohly pružně reagovat na nastalé situace a na rychlý technický vývoj. Tato flexibilita musí být ale reálná – tzn., že se musí omezit a zcela zjednodušit proces změny programu. Za reálnou flexibilitu programu nelze považovat to, že bude potřeba udělat např. nové posouzení SEA. V tomto zmíněném případě by se například o provádění strategického posuzování vlivů na životní prostředí mělo uvažovat pouze v případech, kdy bude mít zvažované nové programování vliv na specifické cíle s vysokým dopadem na životní prostředí, jež jsou předem jako takové označeny.

43. Nařízení (EU) č. 1303/2013 zavádí dva nástroje, které poskytují integrovaný územní přístup, tj. integrované územní investice a společné akční plány, které by mohly umožnit integrovaný rozvoj určité oblasti nebo regionu. Členské státy však mají pro využívání těchto nástrojů velmi malou podporu Komise, v neposlední řadě z toho důvodu, že je Komise stanovila v aktech v přenesené pravomoci a v prováděcích aktech poněkud vágním a komplexním způsobem. Rozšířenější provádění obou nástrojů by umožnilo:

— partnerský přístup k vytváření politiky rozvoje pro jednotlivé oblasti;

— účinné provádění opatření v souladu se zásadou zdola nahoru a synergie, kterých lze snadněji docílit na menší než celostátní úrovni;

- další základ pro přímé schválení integrovaného projektu a přímé přidělení finančních prostředků díky jasnější definici cíle a účelu jednotlivých prvků integrovaného přístupu;
- efektivnější a účinnější dosažení cílů kohezní politiky.

44. Pro integrované územní investice (ITI) je vyžadováno vytvoření zcela neadekvátních řídicích struktur vzhledem k objemu finančních prostředků distribuovaných tímto nástrojem. Mimoto – jak bylo zdůrazněno ve stanovisku Výboru s názvem Komunitně vedený místní rozvoj (KVMR) – množství zvláštních pravidel, jež je třeba dodržovat u jednotlivých fondů, které jsou často také spravovány zvláštními řídicími orgány, odrazuje od využívání KVMR mimo EZFRV. Z toho plyne, že tyto velmi inovační nástroje pro integrovaný místní rozvoj jsou zatím v praxi využívány jen omezeně. Nutnost vytvoření těchto struktur nejen neúměrně prodražuje řízení tohoto nástroje a zatěžuje nositele, ale významně komplikuje a oddaluje realizaci projektů.

45. Konstatuje, že skutečnost, že se pravidla kohezní politiky mění každých sedm let nebo dokonce častěji, nepřispěla ke zjednodušení kohezní politiky, ale měla spíše opačný účinek. Právní rámec pro několik programových období však v první řadě předpokládá radikální zjednodušení. Menší prospěšné změny v systému provádění kohezní politiky jsou vždy možné a žádoucí, ale měly by být zaváděny podstatnější změny, které by byly méně časté a byly připraveny v dostatečném předstihu. U těchto změn by měly být předem analyzovány jejich dopady a měly by být na základě principu partnerství předem prodiskutovány s relevantními partnery, tj. nejen s členskými státy, ale i s místními a regionálními orgány reprezentovanými Výborem regionů.

Finanční nástroje:

46. Považuje používání finančních nástrojů za důležitý prvek k umocnění pákového efektu prostředků programů evropských strukturálních a investičních fondů a k propojení financování ESIF a EFSI. U finančních nástrojů v rámci evropských strukturálních a investičních fondů je však zcela nezbytné zjednodušit strukturu, požadavky na podávání zpráv a auditní pravidla, jak bylo nedávno v této věci uvedeno na společném setkání v rámci slovenského předsednictví Rady EU ⁽¹⁾.

47. Doporučuje, aby Evropská komise přezkoumala, proč ve většině členských států nejsou dosud jako finanční nástroje používány již hotové nástroje.

48. Bere na vědomí výsledky nedávno zveřejněné zprávy Evropského účetního dvora o plnění rozpočtu EU prostřednictvím finančních nástrojů – poučení z programového období 2007–2013 a vyzývá Účetní dvůr, aby provádění finančních nástrojů posoudil rovněž v současném období financování.

Závěrečná doporučení:

49. Bere na vědomí nedávno zveřejněné nařízení Omnibus ⁽²⁾, jež také zavádí změny do nařízení o ESIF, zejména co se týče zjednodušeného používání finančních nástrojů a zjednodušeného vykazování nákladů v rámci programů ESIF;

- upozorňuje na to, že toto stanovisko nemůže poskytnout úplné posouzení změn navržených v nařízení Omnibus a potenciálních pozitivních dopadů na příjemce a místní a regionální orgány implementující ESIF;
- zdůrazňuje, že je třeba tyto dopady analyzovat a zajistit, že pro konečné příjemce a orgány veřejné správy implementující fondy na místní a regionální úrovni to bude znamenat skutečné zjednodušení a nikoli zatížení plynoucí z dalších komplikací stávající situace;
- prohlašuje, že nařízení Omnibus nelze posuzovat odděleně, ale musí být analyzováno a posouzeno z hlediska svých dopadů na další politiky EU a vnitrostátní právní předpisy, které mohou mít významný vliv na úspěch konkrétního dopadu jeho provádění; žádá o rychlé přijetí změn navržených v nařízení Omnibus s cílem zajistit okamžitý účinek v současném období financování za účelem lepšího provádění programů v rámci ESIF.

⁽¹⁾ Na základě závěrů Rady pro obecné záležitosti ze dne 18. listopadu 2015 uspořádal VR ve spolupráci s nizozemským a slovenským předsednictvím Rady EU tři pracovní semináře k tématu zjednodušení kohezní politiky. Podrobnější informace naleznete na adrese: <http://cor.europa.eu/cs/takepart/Pages/simplification-documents.aspx>.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady, COM(2016) 605 final 2016/0282 (COD).

50. Navrhuje, aby pro účely simplifikace EK shromáždila a monitorovala soubor projektů „Bad Practice“. To by sloužilo k ilustraci nutnosti zjednodušení a změny přístupu a doplnilo by to sdílení nejlepší praxe v implementaci ESIF. Vzhledem k praktickým zkušenostem členů VR by měl Výbor plnit v tomto procesu klíčovou úlohu.

51. Hlavní dokumenty týkající se jednotlivých fondů v programovém období 2014–2020 byly ze strany Komise zveřejněny tak pozdě, že bylo nemožné, aby provádění začalo s počátkem programového období. Při sjednocování jednotlivých operačních programů tak docházelo k dlouhým čekacím dobám a obtížím. Do budoucna by tyto dokumenty měly být zveřejňovány včas a současně.

52. Poukazuje na možné konkrétní nástroje, jež mohou pomoci zjednodušit řízení ESIF. Sjednocení postupů, obecné rozšíření nástrojů IT a elektronická správa jsou jedněmi ze základních prvků všeobecného použití těchto fondů. Kromě toho je důležité mimo jiné dále zvyšovat používání standardních nákladů, jež umožňují omezit administrativní zátěž, a zjednodušovat zprávy a kontroly, díky nimž se příjemci a různé orgány zapojené do správy těchto prostředků mohou vyhnout dodatečné byrokratické zátěži.

53. Podotýká, že větším a hlavně reálným uplatněním principu partnerství s místními a regionálními orgány při nastavování ESIF a během celé realizace by EK získala zpětnou vazbu, což by rozhodně přispělo k větší efektivitě a zjednodušení procesu implementace.

V Bruselu dne 11. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Státní podpora a služby obecného hospodářského zájmu

(2017/C 088/05)

Zpravodaj: Markus Töns (DE/SES), poslanec zemského sněmu spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vypracovává toto stanovisko z vlastní iniciativy v souvislosti s těmito iniciativami Komise: 1) sdělení Komise o pojmu státní podpora podle čl. 107 odst. 1 SFEU ⁽¹⁾; 2) postup konzultace ohledně návrhu na rozšíření obecného nařízení o blokových výjimkách ⁽²⁾, podle něhož má být určitá investiční podpora pro přístavy a letiště vyňata z předchozího posuzování z hlediska pravidel státní podpory prováděného Komisí; 3) přezkum tzv. „balíčku Almunia“, který hodlá Komise provést, a přepracování nařízení o podpoře „de minimis“ u služeb obecného hospodářského zájmu, jehož platnost je u konce;

2. zdůrazňuje, že evropský režim podpory pro služby obecného hospodářského zájmu se nesmí omezovat pouze na zásady hospodářské soutěže, ale musí plně zohledňovat rozsáhlou diskreční pravomoc, jež byla členským státům udělena ve Smlouvách, při určování toho, co je služba obecného hospodářského zájmu. Stejně tak musí plně zohledňovat zásady místní a regionální samosprávy, hospodářské, sociální a územní soudržnosti a neutrality vůči úpravě systému vlastnických vztahů v členských státech (článek 3 SEU, články 14, 106 a 345 SFEU a protokol č. 26). Služby obecného hospodářského zájmu musejí odrážet rozdíly v potřebách, v preferencích uživatelů a v zadávání veřejných zakázek, jež mohou vzejít z odlišné zeměpisné polohy a odlišných sociálních či kulturních podmínek a demokratických procesů v jednotlivých členských státech. VR připomíná, že posuzování z hlediska pravidel státní podpory smí být prováděno pouze tehdy, má-li určitá celostátní, regionální či místní právní úprava nebo financování služeb obecného hospodářského zájmu přeshraniční dopady, resp. dopady na vnitřní trh;

3. vyzdvihuje mimořádný význam služeb obecného hospodářského zájmu pro růst a zaměstnanost a také to, že tyto služby jsou často předpokladem pro další veřejné a soukromé investice. Proto je nutné na ně pohlížet i z hlediska evropské agendy v oblasti investic. V této souvislosti poukazuje na roční analýzu růstu pro rok 2016, již vypracovala Evropská komise a v níž se uvádí, že „je nezbytné, aby členské státy podporovaly sociální investice v širším měřítku, včetně zdravotní péče, péče o děti, podpory bydlení a služeb sociální rehabilitace. Tím se v současnosti i do budoucna posílí schopnost občanů zapojit se do trhu práce a přizpůsobit se novým podmínkám. [...] Sociální investice přinášejí dlouhodobě výhody v oblasti hospodářské i sociální, a to především pokud jde o vyhlídky na zaměstnání, pracovní příjmy a produktivitu práce, prevenci chudoby a posílení sociální soudržnosti“;

4. z tohoto důvodu požaduje, aby se důkladněji promyslelo, jak by se daly služby obecného hospodářského zájmu podporovat z evropských prostředků v souladu s pravidly státní podpory. Například by mělo být uplatňování pravidel státní podpory dále zjednodušeno, mimo jiné zavedením automatického předpokladu, že určité financování z ESI fondů je v souladu s těmito pravidly, pokud splňuje jednoduchá kritéria, například odpovídá schváleným operačním programům. Odlišný přístup k přímo řízeným fondům EU, jako jsou EFSI a program Horizont 2020, a k ESI fondům z hlediska pravidel státní podpory je totiž neopodstatněný, zvyšuje administrativní zátěž a brání součinnosti mezi těmito fondy, o niž usiluje i Evropská komise;

5. vyjadřuje politování nad tím, že se Komise i nadále zdráhá použít v oblasti služeb obecného hospodářského zájmu jako právní základ pro pravidla státní podpory u těchto služeb článek 14 SFEU, který by zaručil řádný legislativní postup, a tudíž i větší právní jistotu a demokratickou legitimitu;

⁽¹⁾ Viz sdělení ze dne 19. května 2016: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/notice_aid_en.html

⁽²⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-622_en.htm

6. konstatuje, že evropský soubor pravidel pro státní podporu u služeb obecného hospodářského zájmu se v důsledku složitosti této problematiky, odlišného výkladu pojmů a dlouholetého přizpůsobování stal příliš rozsáhlý, příliš podrobný a nepřehledný. Je nutné dále snížit administrativní zatížení veřejných orgánů, které podporu přidělují, a podniků a zdroje Komise by se měly zaměřit na provádění předpisů o státní podpoře v případech, které mají největší dopad na vnitřní trh. Mimoto zdůrazňuje, že složitost předpisů může vést i k tomu, že nevejdou dostatečně ve známost a v důsledku toho nebudou využívány možnosti, jež usnadňují poskytování služeb obecného hospodářského zájmu. Proto Evropskou komisi naléhavě žádá, aby omezila značný počet aktů sekundárního práva a předpisů „měkkého práva“ v oblasti státní podpory (nařízení, sdělení, pokyny atd.) a pokud možno je sloučila;

7. opakuje, že zásadně nesouhlasí s tím, aby Evropská komise do posuzování slučitelnosti u financování služeb obecného hospodářského zájmu zahrnula další kritéria kvality a účinnosti. Vymezování hledisek kvality a účinnosti, jež ještě více omezují diskreční prostor místních a regionálních poskytovatelů podpory, obecně nespadá do pravomocí, jež Komisi přiznává SFEU v kapitole týkající se hospodářské soutěže. Rozhodování ohledně kvality a účinnosti musí být přenecháno místním a regionálním orgánům ⁽³⁾;

8. zdůrazňuje, že obchodní dohody EU se nedotýkají práva EU, členských států a jejich místních a regionálních orgánů regulovat, zajišťovat či podporovat služby. Očekává, že to, co Evropská komise zaručila v souvislosti s jednáními o dohodě TTIP, bude platit i pro všechna ostatní jednání o obchodních dohodách, a sice že nebudou omezovány možnosti vlád přijímat nebo zachovat právní předpisy k zajištění vysoké kvality služeb a ochraně významných cílů obecného veřejného zájmu, jako je ochrana zdraví, bezpečnosti nebo životního prostředí, že nebude vyžadována privatizace služeb, že bude veřejný sektor moci rozšířit rozsah služeb, které veřejnosti poskytuje, a že budou moci být poskytovány veřejné služby v oblastech, v nichž předtím působili soukromí poskytovatelé služeb ⁽⁴⁾;

9. vzhledem k propojenosti služeb obecného hospodářského zájmu a veřejných investic znovu vyjadřuje znepokojení nad tím, že účetní standardy nového Evropského systému národních a regionálních účtů (ESA 2010) Eurostatu, které platí od září 2014, nerozlišují mezi veřejnými výdaji a veřejnými investicemi. Mimoto znamená provedení těchto standardů ve vnitrostátním právu v některých členských státech to, že jsou místní a regionální orgány nuceny uplatňovat stropy pro maximální objem veřejných investic na obyvatele a rok. Kromě toho tyto stropy ochromují také ty místní a regionální orgány, které disponují rezervami, s jejichž pomocí by mohly podnitit rozsáhlé investiční projekty týkající se služeb obecného hospodářského zájmu. Proto Evropskou komisi vyzývá, aby předložila zprávu o provádění systému ESA 2010 ⁽⁵⁾;

Sdělení o pojmu státní podpora ⁽⁶⁾

10. poukazuje na to, že označení určité činnosti za „službu obecného hospodářského zájmu“ je vzhledem k zavedeným kulturním a politickým strukturám a vzhledem k tomu, že je nutné tyto činnosti neustále rozvíjet, v pravomoci členských států a že se místní a regionální orgány mohou zcela nezávisle rozhodnout, které služby budou považovat za služby obecného hospodářského zájmu;

11. je potěšen tím, že Komise dne 19. května 2016, tj. dva roky od postupu konzultace z prvního pololetí roku 2014 ohledně pojmu státní podpory podle čl. 107 odst. 1 SFEU, zveřejnila sdělení, v němž je objasněna oblast působnosti pravidel EU pro státní podporu na podporu veřejných investic. Evropský výbor regionů oceňuje, že má Komise v úmyslu zaměřit své zdroje na uplatňování pravidel pro státní podporu v případech, které mají největší dopad na vnitřní trh. Současně však konstatuje, že se sdělení omezuje na výklad pojmu státní podpora v oblastech, v nichž již vynesl rozhodnutí Soudní dvůr Evropské unie. Pozastavuje se tudíž nad tím, zda tento přístup není příliš restriktivní a zda není v rozporu s různými dynamickými změnami v oblasti veřejných investic, například v souvislosti s daňovými otázkami a zaváděním nových sociálních služeb;

⁽³⁾ Viz odstavce 29 stanoviska VR ze dne 30. listopadu 2012 k tématu *Modernizace státní podpory v EU*.

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-4646_cs.htm

⁽⁵⁾ Viz odstavce 20 stanoviska VR ze dne 3. prosince 2014 k tématu *Podpora kvality veřejných výdajů v oblastech, ve kterých EU vykonává činnost*, BUDG-V-009.

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2014_state_aid_notion/index_en.html

12. vyjadřuje uspokojení nad tím, že bylo ve sdělení potvrzeno omezení pojmu „narušení obchodu v EU“. Na základě 7 rozhodnutí v jednotlivých případech ze dne 29. dubna 2015 ⁽⁷⁾ a v souladu s požadavkem, který byl vznesen v původním návrhu stanoviska VR, totiž již nemají do působnosti pravidel pro státní podporu spadat prostředky vyčleněné na místní infrastrukturu nebo na místní služby, které by stěží mohly být využívány v jiných členských státech a mají nanejvýše nepatrný vliv na přeshraniční investice ⁽⁸⁾;

13. bere na vědomí postoj Komise, že veřejné investice do výstavby či modernizace infrastruktury nepředstavují státní podporu, pokud příslušná infrastruktura přímo nekonkuruje jiné infrastruktuře stejného druhu. Nesouhlasí však se zevšeobecnujícím pojetím Komise, podle níž to zpravidla platí v případě silniční a železniční infrastruktury, vnitrozemských vodních cest a vodovodní a kanalizační sítě, ale nikoli v takových oblastech, jako jsou energetika, širokopásmové připojení, letiště či přístavy;

14. je potěšen tím, že bylo jasně uvedeno, že veřejná podpora určitých kulturních aktivit, které nejsou komerční povahy, nýbrž jsou veřejnosti přístupné zdarma nebo za poplatek, který pokrývá až 50 % nákladů, nespadá do působnosti pravidel pro státní podporu. Výrazně se tím sníží zatížení místních a regionálních orgánů v souvislosti s prováděnými kontrolami – i když bude i nadále nutné prověřovat konkrétní případy – a přinese to větší právní jistotu v oblasti veřejné podpory kultury;

15. proto očekává, že Evropská komise jasně uvede, že u místních služeb omezení obchodu nehrozí. Mimoto očekává, že prokázání existujícího nebo možného omezení obchodu v rámci Unie bude mít za úkol stěžovatel a/nebo Evropské komise;

16. očekává, že se místní a regionální orgány budou moci v budoucnu s právní jistotou rozhodnout, kdy mohou poskytnout podporu v souladu s pravidly státní podpory;

17. v souvislosti s akčním plánem pro vytvoření jednotné oblasti DPH v EU, který byl představen v dubnu 2016 a jímž se VR zabývá v samostatném stanovisku, se staví proti tomu, aby bylo omezeno osvobození činností spojených se službami obecného hospodářského zájmu od DPH;

Obecné nařízení o blokových výjimkách

18. vyzdvihuje užitečnost praktických pokynů ke stávajícímu obecnému nařízení o blokových výjimkách ⁽⁹⁾, v nichž jsou shrnuty dotazy vnitrostátních orgánů a odpovědi Evropské komise, poukazuje nicméně na to, že tyto odpovědi někdy plně nevyjasňují pochybnosti ohledně výkladu ze strany členských států;

19. vítá iniciativu Komise spočívající v zahájení první konzultace (probíhající až do 30. května 2016) k opětovnému přezkumu obecného nařízení o blokových výjimkách ⁽¹⁰⁾ s cílem vyjmout z oznamovací povinnosti státní podporu na přístavní a letištní infrastrukturu, jelikož administrativní zatížení veřejných orgánů a konečných příjemců je tím nižší, čím širší je oblast působnosti tohoto nařízení;

20. upozorňuje nicméně na to, že v případě přístavů chybí jakýkoli dřívější právní základ ohledně kritérií slučitelnosti investiční podpory, který by Komisi umožnil vyložit konkrétní příklady na základě větší právní jistoty. Proto Komisi vyzývá, aby důkladněji rozpracovala otázku existence či neexistence státní podpory s ohledem jak na různé druhy investic, tak na velikost přístavů, a aby rovněž zohlednila zvláštnosti v organizaci přístavů v jednotlivých členských státech, i vzhledem k jejich veřejné funkci;

21. poukazuje na to, že některá opatření přijímaná členskými státy v oblasti vnitrozemských přístavů nemusí představovat státní podporu, jelikož příjemce nevykonává ekonomickou činnost nebo jelikož tato opatření nemají dopad na obchod mezi členskými státy. Za určitých okolností by tomu tak mohlo být v případě podpory na infrastrukturu vnitrozemských přístavů, které mají zcela lokální charakter, nebo podpory v souvislosti s infrastrukturou vnitrozemských přístavů, které nemají přímý přístup k moři a neumožňují obchodování či dopravní spojení s jinými členskými státy po vodních cestách, a nenarušují tudíž hospodářskou soutěž;

⁽⁷⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4889_cs.htm: v těchto věcech: státní nemocnice v Královéhradeckém kraji/CZ (SA.37432), zdravotnické středisko v Durmersheimu/DE (SA.37904), Städtische Projektgesellschaft „Wirtschaftsbüro Gaarden“ (Kiel)/DE (SA.33149), Landgrafen-Klinik/DE (SA.38035), investiční podpora přístavu Lauwersoog/NL (SA.39403), Glenmore Lodge/UK (SA.37963), členské golfové kluby/UK (SA.38208).

⁽⁸⁾ Viz bod 196 a 197 sdělení Komise o pojmu státní podpora podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2016_gber_review/index_en.html

22. žádá, aby byla do obecného nařízení o blokových výjimkách zahrnuta také výjimka pro provozní podporu poskytovanou přístavům nebo alespoň některým kategoriím přístavů (jak je požadováno ve vztahu k některým letištím, viz odstavec 28 tohoto dokumentu);

23. vyjadřuje znepokojení nad tím, že jakmile bude přístavní infrastruktura zahrnuta do obecného nařízení o blokových výjimkách, bude každá veřejná podpora, která odpovídá definici státní podpory a nemůže jí být udělena výjimka, podrobována velice složitému posuzování s nejistým výsledkem za účelem případného přímého schválení na základě Smlouvy. Proto Komisi žádá, aby navrhla přijetí zvláštních pokynů pro tuto podporu, pokud přesahuje prahovou hodnotu pro udělení výjimky;

24. co se týče investiční podpory na regionální letiště, výslovně podporuje přístup Evropské komise, která uvedla, že „není vhodné stanovit prahovou hodnotu oznamovací povinnosti z hlediska výše podpory, jelikož dopad opatření podpory na hospodářskou soutěž závisí hlavně na velikosti letiště, nikoli na velikosti investice“;

25. očekává, že Evropská komise u „Definicí v oblasti podpory na regionální letiště“ zaručí jejich sladění se stávajícími právními předpisy EU;

26. opakuje svůj dříve vyjádřený postoj, že by Komise měla zaměřit své úsilí na velká letiště a že by opatření na podporu malých letišť, která v průměru odbaví méně než 300 000 cestujících za rok, neměla spadat do oblasti působnosti pravidel v oblasti státní podpory, neboť nemohou narušit obchod mezi členskými státy, jelikož tato letiště nemají strukturální kapacity k pokrytí provozních a kapitálových nákladů⁽¹¹⁾ a protože je veřejná podpora určena k rozvoji bezpečné a ekonomicky životaschopné infrastruktury pro leteckou dopravu v regionech se špatným dopravním spojením⁽¹²⁾. Takovéto ustanovení by samozřejmě mělo být doprovázeno výrazným zvýšením prahové hodnoty pro vynětí podpory na letiště zajišťující poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (která v současné době činí 200 000 cestujících za rok) na hodnotu, která platila před přijetím tzv. balíčku Almunia pro služby obecného hospodářského zájmu, tj. 1 milion cestujících za rok. Podmínkou pro toto opětovné zvýšení musí však být to, že adekvátní spojení nelze zajistit jiným způsobem;

27. pochybuje o tom, že by malá letiště byla schopna sama vynaložit minimální část ve výši 25 % investiční podpory. V této souvislosti žádá Komisi, aby vzala v potaz, že tato podpora zpravidla není zaměřena na zvýšení kapacity, nýbrž že většinou souvisí s potřebami v oblasti infrastruktury;

28. žádá, aby byla do obecného nařízení o blokových výjimkách zahrnuta také výjimka pro provozní podporu poskytovanou letištím, poněvadž pokyny Evropské komise k provozní podpoře v odvětví letecké dopravy (pokyny z roku 2014, odstavec 112 a další) obsahují jasné instrukce například ohledně výpočtu původního schodku financování, které mohou být dodrženy i v případě udělení výjimky;

29. považuje za nezbytné přizpůsobit stávající ustanovení týkající se přístavů a letišť situaci nejvzdálenějších regionů, a to jak co se týče investiční podpory, tak co se týče podpory provozní, neboť tyto regiony jsou obtížně dostupné a zcela závislé na leteckých a námořních spojeních, jež jsou pro tyto izolované oblasti jedinou schůdnou dopravní možností;

30. vyslovuje se pro to, aby byla u investiční a provozní podpory určené na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví zvýšena prahová hodnota o 100 %, a nikoli pouze o 50 %, jak je navrhováno v rámci přezkumu obecného nařízení o blokových výjimkách (resp. dle návrhu Komise: ze 100 na 150 milionů EUR na jeden projekt a z 50 na 75 milionů EUR ročně na jeden podnik), a vyzývá k většímu sladění předpisů a požadavků obecného nařízení o blokových výjimkách se zněním sdělení o pojmu státní podpora, protože toto sdělení přineslo některá důležitá vyjasnění, jež jsou ze strany členských států vítána, která však nemají stejnou závaznost jako přímo použitelné nařízení, například obecné nařízení o blokových výjimkách;

31. v souladu se zvýšením prahové hodnoty, které je požadováno v předcházejícím odstavci, rovněž žádá, aby byla u investiční a provozní podpory kultury a zachování kulturního dědictví zvýšena – a to z 1 milionu na 2 miliony EUR – prahová hodnota, do níž lze (vedle metod uvedených v čl. 53 odst. 6 a 7 nařízení (EU) č. 651/2014) použít metodu výpočtu podpory podle čl. 53 odst. 8 nařízení (EU) č. 651/2014, tj. stanovit výši podpory jako 80 % způsobilých nákladů projektu;

⁽¹¹⁾ Stanovisko Výboru regionů *Pokyny EU ke státní podpoře letišť a leteckých společností* ze dne 28. listopadu 2013, COTER-V-043.

⁽¹²⁾ Viz rozhodnutí Evropské komise ve věci letiště v Angoulême, 23. července 2014: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-498_en.htm

32. vyzývá Komisi, aby v přezkoumaném obecném nařízení o blokových výjimkách vyjasnila status státní investiční podpory na opatření v oblasti infrastruktury. Na základě rozhodnutí ve věci Propapier/Eisenhüttenstadt ze dne 1. října 2014⁽¹³⁾ by se u obecných opatření týkajících se infrastruktury mělo vždy posuzovat, zda kladné dopady podpory na regionální rozvoj převažují nad zápornými dopady na hospodářskou soutěž;

33. očekává, že bude v přepracovaném obecném nařízení o blokových výjimkách zakotven stejný přístup ke sportovní a multifunkční rekreační infrastruktuře tím, že bude vyňata i provozní podpora na multifunkční rekreační infrastrukturu do výše 2 milionů EUR na infrastrukturu ročně;

Služby obecného hospodářského zájmu

34. vyslovuje se pro dynamické rozšiřování pojmu služeb obecného hospodářského zájmu. Nové sociální služby, například sociální služby, které jsou poskytovány v souvislosti s prvotním přijímáním a integrací uprchlíků a migrantů, nebo digitální infrastruktura v regionech, v nichž došlo k selhání trhu, například v regionech, jež se potýkají s problémy v důsledku demografických změn, by mohly být vzhledem k nezbytnosti jejich plošného poskytování občanům považovány za služby obecného zájmu. Je třeba pravidelně náležitě posuzovat i budoucí nový vývoj a v případě potřeby musí být na úrovni členských států rovněž možné zařadit služby, jež přinese, mezi služby obecného hospodářského zájmu;

35. kritizuje skutečnost, že se Komise ve stávajícím sdělení o službách obecného hospodářského zájmu pokusila rozšířit svou diskreční pravomoc v otázce, co lze označit za službu obecného hospodářského zájmu, tím, že hovoří o „běžných tržních podmínkách“⁽¹⁴⁾. Je to nejen v rozporu se zásadami místní a regionální samosprávy, ale jedná se také o podmínku, kterou mohou veřejné orgány v praxi stěží prokázat;

36. poukazuje na to, že čtvrtým kritériem stanoveným v rozsudku ve věci *Altmark* byl členským státům jedině dán podnět, aby používaly předpisy pro zadávání veřejných zakázek namísto přístupu založeného na službách obecného hospodářského zájmu. Místní a regionální orgány se totiž potýkají s tím, že u druhé alternativy ve čtvrtém kritériu rozsudku ve věci *Altmark* – tj. průměrný, správně řízený a potřebnými prostředky přiměřeně vybavený podnik – nemají k dispozici žádné měřítko v případech, kdy v příslušném sektoru nepůsobí žádné soukromé podniky. Proto Komisi vyzývá, aby v zájmu dodržování čtvrtého kritéria rozsudku ve věci *Altmark* vypracovala podrobné pokyny ohledně toho, co je průměrný, správně řízený a potřebnými prostředky přiměřeně vybavený podnik, – mimo jiné na základě studií trhu, které umožňují identifikovat některé standardní náklady – s cílem usnadnit veřejným orgánům tento úkol, a vyjmout tak určitou službu obecného hospodářského zájmu z posuzování z hlediska pravidel státní podpory;

37. domnívá se, že je nezbytné přezkoumat definici přiměřeného příjmu u služeb obecného hospodářského zájmu, a to zejména s přihlédnutím k tomu, že jsou tyto zisky často znovu investovány do služeb obecného hospodářského zájmu – mimo jiné prostřednictvím pobídek nebo zvýšením procentuálního podílu přiměřeného příjmu;

38. opakuje svůj požadavek, aby byla zvýšena prahová hodnota u pravidel „de minimis“ pro podporu u služeb obecného hospodářského zájmu. Prahová hodnota pro posuzování přípustnosti podpory v případě služeb obecného hospodářského zájmu by měla činit 1 milion EUR pro jeden případ na tři účetní období. Pod touto prahovou hodnotou se předpokládá, že tato podpora nespĺňuje všechna kritéria pro to, aby mohla být považována za státní podporu, protože vzhledem k tomu, že služby obecného hospodářského zájmu mají často pouze místní charakter, nedochází k narušení obchodu nebo hospodářské soutěže, které by ohrožovalo vnitřní trh;

39. domnívá se, že limit pro vyrovnávací platby, které jsou určeny podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu a které jsou osvobozeny od oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 SFEU, by měl být zvýšen z částky nepřesahující 15 milionů EUR ročně na původní limit 30 milionů EUR, který již platil před rokem 2011;

40. vyslovuje se pro prodloužení obvyklé doby platnosti pověřovacího aktu na více než 10 let, což by lépe zohledňovalo náklady spojené s pověřením a amortizací investic ze strany subjektů pověřených poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu;

⁽¹³⁾ Registr státních podpor, GŘ pro hospodářskou soutěž, SA.23827.

⁽¹⁴⁾ Viz bod 48, podle něhož „by nebylo vhodné spojit plnění konkrétních povinností veřejné služby s činností, která je již poskytována nebo může být poskytována – uspokojivě a za podmínek (jako například cena, objektivní údaje o kvalitě a přístup ke službám), jež jsou v souladu se státem vymezeným veřejným zájmem – podniky fungujícími za běžných tržních podmínek“.

41. dále požaduje, aby byla rozšířena definice sociálního bydlení, která byla stanovena v rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2011. Aby byla zaručena rozsáhlá diskreční pravomoc členských států při pořizování, poskytování, financování a organizování sociálního bydlení a demokratická svoboda rozhodování, nemělo by být sociální bydlení omezeno na „znevýhodněné osoby či sociálně slabší skupiny obyvatelstva“. Je třeba věnovat větší pozornost právu na odpovídající a cenově dostupné bydlení, neboť neschopnost trhu s bydlením uspokojit veškeré potřeby v oblasti bydlení se nedotýká pouze osob, které nemají naprosto žádný přístup k bydlení, ale také osob, které bydlí v podmínkách ohrožujících jejich zdraví, v nevhodných podmínkách či v přelidněných bytech, i těch, které vydají většinu svého příjmu na zaplacení nájmu nebo na měsíční splácení půjčky;

42. žádá, aby byly vybudovány kapacity mezi Evropskou komisí a členskými státy s cílem zlepšit znalosti o podpoře u služeb obecného hospodářského zájmu. Evropská komise musí vést dialog i přímo s místními a regionálními orgány a je nutné poskytovat pomoc;

43. vyzývá také členské státy, aby spolu s Evropskou komisí vytvořily vhodné postupy komunikace a koordinace a pokyny pro místní a regionální orgány s cílem zjednodušit složité posuzování podpory u služeb obecného hospodářského zájmu. Dále od členských států očekává, že do vypracovávání vnitrostátních zpráv o provádění tzv. balíčku Almunia zapojí místní a regionální orgány a jejich sdružení, aby tak bylo možné realisticky vyhodnotit konkrétní problémy a výzvy spojené se službami obecného hospodářského zájmu;

44. v zájmu vytvoření právní jistoty pro místní a regionální orgány žádá, aby byla pro stěžovatele stanovena promlčecí lhůta v délce pěti let od vyplacení vyrovnávací platby či vynaložení investice. Dosavadní lhůta, během níž může Komise zahájit postup, jenž povede k rozhodnutí o navrácení podpory, která činí 10 let ode dne, kdy byla protiprávní podpora poskytnuta příjemci, a která fakticky představuje také promlčecí lhůtu pro stížnosti v souvislosti se státní podporou, je příliš dlouhá. Místní a regionální orgány a podniky, jimž je podpora poskytována, potřebují větší právní jistotu. Desetiletá promlčecí lhůta, k níž je třeba přičíst dobu potřebnou pro příslušné postupy, takže se může stát, že bude nutné požadovat navrácení podpory poskytnuté až před 20 či 25 lety, je nepřiměřeně dlouhá a omezuje základní potřeby místních a regionálních orgánů a jejich podniků, které si často nemohou dovolit právní poradenství. Kromě toho maří jeden z účelů navrácení státní podpory, tj. zpětně obnovit předchozí konkurenční situaci;

45. domnívá se, že možnost podat stížnost by měl mít pouze ten, koho se poskytnutí podpory také může bezprostředně ekonomicky dotknout. Dosavadní okruh těch, kdo jsou v souladu s článkem 20 ve spojení s čl. 1 písm. h) procesního nařízení oprávněni podat stížnost, tj. „kterýkoliv členský stát, osoba, podnik nebo sdružení podniků, jejichž zájmy by mohly být ovlivněny poskytnutím podpory, zejména příjemce podpory, konkurenční podniky a profesní sdružení“, je ještě pořád příliš rozsáhlý.

V Bruselu dne 11. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Digitalizace evropského průmyslu

(2017/C 088/06)

Zpravodaj: Kieran McCarthy (IE/EA), rada města Cork**Odkaz:** Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Digitalizace evropského průmyslu: Dosažení maximálních přínosů jednotného digitálního trhu

COM(2016) 180 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Vytvoření společnosti změn a inovací: úkol, před kterým stojíme

1. vítá sdělení Evropské komise *Digitalizace evropského průmyslu: Dosažení maximálních přínosů jednotného digitálního trhu* a balíček podpůrných opatření, která jsou navržena za účelem odkrytí příležitostí vyplývajících ze strategie pro jednotný digitální trh. Budoucí hospodářský růst, vyhlídky v oblasti zaměstnanosti, ale také sociální soudržnost v Evropě stále více závisejí na schopnosti porozumět všem aspektům inovační společnosti v evropských regionech a schopnosti tyto aspekty obsáhnout a využít;
2. zdůrazňuje, že základem jednotného digitálního trhu EU je jejich 500 milionů spotřebitelů a že se jedná o ten nejúčinnější politický nástroj, s jehož pomocí EU a její členské státy podněcují inovace, růst a pracovní místa;
3. konstatuje, že probíhá trvalá průmyslová revoluce, jejíž hybnou silou jsou nové generace digitálních technologií, např. data velkého objemu, a nové a různé způsoby využívání digitálních technologií pro odvětvové a místní otázky. Evropský průmysl stojí před úkolem se těchto digitálních příležitostí plně a rychle chopit. Příležitosti pro podniky v tradičních a netechnologických odvětvích, zejména pro malé a střední podniky, spočívající ve využívání digitalizace jako prostředku ke zlepšení a zabezpečení jejich konkurenceschopnosti jsou nedocenitelné;
4. uznává, že odvětví informačních a komunikačních technologií (IKT) EU představuje důležitou část ekonomiky: zaměstnává okolo 6 milionů osob a na HDP se podílí asi 4 %. Nedávné studie odhadují, že digitalizace výrobků a služeb, bude-li plně využita, potenciálně zvýší v příštích pěti letech v Evropě roční výnosy průmyslu o více než 110 miliard EUR;

Sbližování všech odvětví

5. souhlasí s tím, že dvěma mimořádně klíčovými faktory úspěchu, pokud jde o dosažení maximálních přínosů jednotného digitálního trhu, jsou a) vysoce konkurenceschopný evropský digitální průmysl spolu s b) připraveností soukromého a veřejného sektoru se patřičně přizpůsobit pomocí integrace výsledných digitálních inovací do svých činností s cílem zajistit vysoce kvalitní služby pro všechny občany. Zdůrazňuje, že klíčovým faktorem je rovněž odstranění regulatorních překážek, omezení byrokracie a modernizace právních předpisů EU;
6. zdůrazňuje, že podniky všech velikostí ze všech regionů a odvětví mohou stavět na evropských silných stránkách v oblasti IKT a budovat digitální průmyslové platformy za účelem rozvoje digitálních technologií – od součástek po přístroje a software – pro spotřebitelské trhy, jakož i do webových a datových platform a příslušných aplikací a služeb;
7. podtrhuje, že strategie pro jednotný digitální trh, zejména pilíř týkající se „maximalizace růstového potenciálu digitální ekonomiky“, obsahuje všechny významné páky pro zlepšení digitalizace průmyslu a stanoví opatření v oblastech, jako je ekonomika založená na datech, internet věcí, cloud computing, dovednosti a elektronická veřejná správa. Hybnou silou digitální změny je stále více konvergence řady dalších technologií, zejména robotiky a umělé inteligence a 3D tisku;

8. vybízí k trvalým investicím do tří průřezových smluvních partnerství veřejného a soukromého sektoru v rámci programu Horizont 2020, jimiž jsou továrny budoucnosti (FoF), iniciativa pro udržitelnost zpracovatelských odvětví prostřednictvím hospodárného využívání zdrojů a energetické účinnosti (SPIRE) a společný podnik pro průmysl založený na biotechnologiích (BBI);

Uznání rozdílů

9. uznává, že většina osob s rozhodovací pravomocí v průmyslu má potíže rozhodnout, kdy investovat, do jaké výše a do kterých technologií. Zhruba 60 % velkých průmyslových podniků a více než 90 % malých a středních podniků má pocit, že v oblasti digitálních inovací zaostává;

10. zdůrazňuje, že rychlý rozvoj a stále širší využívání digitálních technologií také vyžaduje modernizaci současného regulačního rámce, aby bylo možné udržet krok s nebývalým tempem inovací;

11. souhlasí, že větší úsilí by mělo být vynaloženo i na lepší koordinaci významných, avšak roztržitých snah v oblasti evropského výzkumu, vývoje a inovací v dalších klíčových oblastech digitálních technologií;

12. trvá na tom, že širší chápání interoperability jako něčeho, co je podstatné nejen pro veřejnou správu, ale pro všechna odvětví (např. jako prostředek, který zajistí, aby svoboda spotřebitele nebyla oklešťována omezeními vynucenými patentovanými systémy jednotlivých technologických podniků), je pro zavedení internetu věcí a hladký tok dat napříč odvětvími a regiony zásadní. Dostupnost společných formátů, norem a specifikací je zřejmou nutností;

13. považuje za zásadní, že program Evropské komise pro zlepšování právní úpravy REFIT se zaměří na překážky inovací a bude diskutovat o tom, jak je odstranit nebo omezit pomocí nových regulačních přístupů, jak stanoví strategie pro jednotný trh. V této souvislosti zdůrazňuje, že s místními a regionálními orgány se musí jednat jako s klíčovými partnery v procesu REFIT, nikoli jako se zainteresovanými stranami, protože prosazují dodržování většiny rozhodnutí přijatých na úrovni EU;

14. vyzývá Komisi, aby těsněji spolupracovala s průmyslovými odvětvími a podniky všech velikostí, se všemi úrovněmi státní správy a se všemi zúčastněnými stranami na určení a odstranění regulačních překážek digitalizace evropského průmyslu a na zjednodušení stávajících právních předpisů;

15. prohlašuje, že pro digitalizaci evropského průmyslu je zásadní účinné normalizační prostředí pro IKT, které je klíčové i pro jednotný digitální trh v tom, že umožní bezproblémové propojení zařízení a služeb bez ohledu na hranice a technologie. Úsilí v tomto ohledu se musí strategicky zaměřit na pět prioritních oblastí pro úsilí v oblasti normalizace – 5G, cloud computing, internet věcí, datové technologie a kybernetickou bezpečnost;

16. zdůrazňuje, že cílem priorit pro normalizaci IKT pro jednotný digitální trh by mělo být zajištění spravedlivé návratnosti investic, aby podpořila globální výzkum, vývoj a inovace, a udržitelného procesu normalizace, a současně zaručení široké dostupnosti technologií na otevřeném a konkurenčním trhu;

17. konstatuje, že v mnoha průmyslových oblastech již není tradiční cyklus vývoje, testování a normalizace vhodný pro rychle se vyvíjející a složité konvergované technologie;

18. poukazuje na to, že práce v digitalizované ekonomice bude zahrnovat i stále větší důraz na nové dovednosti a schopnosti, včetně větší tvořivosti, komunikativnosti a přizpůsobivosti, což bude vyžadovat rozsáhlé zvyšování kvalifikace pracovní síly na všech úrovních;

19. zdůrazňuje, že další vývoj internetu věcí a dat velkého objemu s sebou také nese významné výzvy v oblasti důvěry a bezpečnosti pro všechny podniky a pro přijetí ze strany veřejnosti;

Uznání nutné součinnosti

20. naléhá na vynaložení veškerého možného úsilí při vytváření silných zacílených partnerství v této oblasti na regionální, celostátní a unijní úrovni, aby se tak vyvolaly značné soukromé investice a dosáhlo se průlomového vlivu na konkurenceschopnost prostřednictvím rozvoje produktů a služeb uváděných na trh. Bude tak rovněž umožněna přínosná výměna zkušeností, znalostí a nápadů mezi uvedenými partnery s cílem co nejvíce využít synergií a nezdvojovat úsilí, a to i za pomoci vytvoření sítě partnerství;

21. vybízí k dalšímu zkoumání přidané hodnoty posílené spolupráce mezi vnitrostátními a regionálními tvůrci politiky inovací s ohledem na koncepci inteligentní specializace a objevující se meziregionální iniciativy vycházející zezdola;

22. domnívá se, že by se měly povzbuzovat investice ze soukromých a veřejných zdrojů, včetně rozsáhlejšího příspěvku podniků a institucionálních subjektů, jako je Evropská investiční banka (EIB – včetně prostřednictvím evropského investičního plánu nebo EFSI), a že by měl být znovu potvrzen význam součinnosti mezi programem Horizont 2020, iniciativami Startup Europe a FIWARE a regionálními a vnitrostátními nástroji politiky, pokud jde o širší cíle EU v oblasti konkurenceschopnosti a soudržnosti;

23. bere na vědomí a vítá plány Evropské komise zaměřit investice ve výši 500 milionů EUR z programu Horizont 2020 na rozsáhlé spuštění center pro digitální inovace, přičemž tato centra mají být financována z prostředků v rámci druhého pilíře programu Horizont 2020 („Vedoucí postavení v průmyslu“) a toto financování nesmí zatížit rozpočet ostatních částí tohoto programu, a zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mají dobrou pozici k tomu, aby jménem konečných průmyslových spotřebitelů přispěly k této formě center kompetencí a technologických jednotných míst. Dále zdůrazňuje, že vynikající vědecké výsledky jsou i nadále rozhodujícím kritériem při výběru podporovaných projektů a že musí být náležitě zohledňována důležitá úloha vysokých škol při předávání znalostí a v inovačním procesu, aby mohl být dále optimalizován účinek plánovaných investic v rámci programu Horizont 2020. Z tohoto důvodu by měl být zejména upřesněn a popřípadě přehodnocen zamýšlený dopad činností ve vztahu k centrům pro digitální inovace;

24. opakuje svou výzvu, aby zdroje nezbytné pro investice do digitálních technologií byly i nadále zaručeny jako hlavní součást progresivní politiky soudržnosti EU, pokud možno s výrazně vyššími investicemi, než bylo 14 miliard EUR z ESIF vynaložených na tento účel mezi lety 2007 a 2013;

Financování IKT v našich regionech

25. poukazuje na to, že otevřenost internetu a úctyhodný nárůst nabídky obsahu a služeb a poptávky po nich nyní představuje určující hnací sílu pro konkurenceschopnost, hospodářský růst, společenský rozvoj a inovace v Evropě. Mnoho místních a regionálních orgánů však kvůli přetrvávajícím nedostatkům v infrastruktuře (zejména ve venkovském prostředí považovaném soukromými provozovateli za nerentabilní), které je znevýhodňují, v současnosti stále není schopno tohoto vývoje plně využít;

26. žádá Evropskou komisi, aby podpořila činnost těchto místních a regionálních orgánů v oblasti financování, a to za prvé tím, že bude i nadále schvalovat využití ESIF přednostně na digitální infrastrukturu ve všech evropských regionech, a za druhé uznáním, že ve venkovských a řídko osídlených oblastech či oblastech zatížených jinými demografickými výzvami čelí projekty digitálního rozvoje, jež by měly být chápány jako služby obecného hospodářského zájmu, technologickým překážkám;

27. i nadále sdílí obavy Evropského parlamentu, pokud jde o následky rozhodnutí Evropské rady z února 2013 snížit rozpočet na digitální infrastrukturu a služby v rámci Nástroje pro propojení Evropy z 9,2 mld. EUR jen na 1 mld. EUR, což vedlo Evropskou komisi k zásadnímu přeorientování jejích plánů;

Podpora inovací a konkurenceschopnosti prostřednictvím infrastruktury IKT

28. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mohou podporovat inovace a konkurenceschopnost prostřednictvím individuálně uzpůsobených řešení na straně poptávky i nabídky, včetně zavádění širokopásmového připojení, digitální ekonomiky, elektronického začleňování a elektronické veřejné správy. Kromě toho poskytují zařízení pro vzdělávání a odbornou přípravu, provádějí iniciativy EU v oblasti financování a usnadňují prospěšnou spolupráci a výměnu s jinými veřejnými orgány, a to i za hranicemi;

29. vítá příležitosti nabízené prostřednictvím Evropské investiční banky, která se zavázala zvýšit půjčky na širokopásmovou infrastrukturu na 2 miliardy EUR ročně a výslovně vyzdvihla důležitou úlohu místní a regionální úrovně v tomto druhu na růst zaměřených investic. Zdůrazňuje také, že je důležité povzbudit úsilí řízené jednotlivými komunitami, jako jsou třeba komunitní podniky;

30. naléhá na to, aby byly také podpořeny nové investiční nástroje s cílem urychlit zavedení infrastruktury, která umožní dosáhnout cílů Digitální agendy pro Evropu, jež je součástí strategie Evropa 2020, týkajících se rychlosti širokopásmového připojení, urychlit plně zavedení technologie 4G (před zavedením novějších technologií, jako je 5G) při současném zachování technologické neutrality a umožnit účinnou hospodářskou soutěž mezi provozovateli;

Rozvoj potenciálu elektronické veřejné správy a elektronického obchodování

31. trvá na tom, že místní a regionální orgány si mohou za prioritu zvolit vybavení lidí digitálními a podnikatelskými dovednostmi, které jim umožní plně využívat nové technologie, pochopit otázky kybernetické bezpečnosti a potřebu chránit osobní údaje, zvýšit jejich uplatnitelnost na trhu práce a vyvářet nové podnikatelské příležitosti, a to i pomocí analýzy dat velkého objemu;

32. domnívá se, že elektronické obchodování zůstává pro mnoho menších podniků promarněnou příležitostí zejména kvůli příliš vysokým nákladům: na internetu nakupuje 65 % evropských uživatelů internetu, ale na tuto velmi významnou poptávku reaguje prodejem na internetu pouze 16 % malých a středních podniků a z nich prodává na internetu do zahraničí méně než polovina (7,5 %);

33. vyzývá, aby se prioritně řešily překážky pro elektronické obchodování vyvolané například zeměpisným blokováním a chybějícím bezpečným systémem pro placení kreditní kartou na internetu. Tyto záležitosti představují zbytečné náklady, komplikace a riziko, že se potenciální internetoví maloobchodníci vystaví podvodům, zejména v případě, budou-li prodávat do zahraničí;

34. zdůrazňuje význam akčního plánu Evropské komise pro elektronickou veřejnou správu, který se týká modernizace veřejných služeb pomocí digitalizace – jedná se zejména o přístupnost veřejných institucí pro soukromé osoby a podniky pomocí elektronických prostředků bez ohledu na místo, kde se nacházejí –, a proto zdůrazňuje svoji podporu rozvoji interoperabilních a vícejazyčných přeshraničních veřejných služeb (především v oblasti výměny informací) jako praktického prostředku, jak překonat vnímanou okrajovost;

35. poukazuje na to, že když dojde na využívání potenciálu elektronické veřejné správy za účelem zajištění přínosů pro společnost, jakými jsou snížení uhlíkové stopy, zjednodušení postupů pro podniky, podpora cestovního ruchu nebo zdůraznění statků kulturního dědictví, mají významnou vedoucí úlohu při určování příležitostí a subjektů v oblasti IKT, sdílení osvědčených postupů v oblasti technologie, rozdělování finančních prostředků na investice do nástrojů IKT, měření pokroku a informování o dosažených úspěších často místní a regionální orgány;

36. konstatuje, že když podniky zvýší své digitální dovednosti a využívání digitálního prostředí, budou mít vyšší požadavky na možnosti komunikovat s veřejnými orgány prostřednictvím digitálních řešení. Řádné fungování digitalizované veřejné správy znamená, že lze podnikům, organizacím a soukromým osobám nabídnout efektivní elektronické služby a digitální procesy, což zvyšuje dostupnost, zjednodušuje vyřizování a urychluje řešení záležitostí s veřejným sektorem. Vyšší digitalizace postupů umožňuje veřejným subjektům – na ústřední, regionální i místní úrovni – uvolnit zdroje tak, aby mohly věnovat více času setkávání s klienty a rychleji zvládat administrativu a ověřování;

37. zdůrazňuje, že interoperabilita elektronické veřejné správy vyžaduje nejen systémovou kompatibilitu, ale rovněž schopnost veřejné správy úzce spolupracovat s informačními systémy a informovanost veřejnosti o možnostech, které takové systémy nabízí. VR proto navrhuje, aby byly do programu ISA2 pro řešení interoperability doplněny složky budování lidské kapacity, pokud jde o digitální a jazykové dovednosti, a zvyšování povědomí, aby se tak podpořila modernizace veřejné správy;

38. vítá návrhy zásahů do vnitřního trhu s elektronickými komunikacemi, jejichž cílem je urychlit dynamický a udržitelný rozvoj všech hospodářských odvětví a vytvářet nová pracovní místa, jakož i zaručit aktualizaci právních předpisů v oblasti autorského práva s přihlédnutím k digitální revoluci a ke změně chování spotřebitelů;

39. bere na vědomí potenciál, který je možné získat ze spolupráce mezi Evropským výborem regionů (VR) a Generálním ředitelstvím Evropské komise pro výzkum a inovace (GR RTD) v podobě platformy pro výměnu poznatků jako způsobu, jak podporovat nová řešení v oblasti výzkumu a inovací, inovativní výrobky a osvědčené postupy při řešení společenských problémů, jimž čelí místní a regionální orgány v Evropě;

Poskytování vzdělání a soulad dovedností s poptávkou

40. zdůrazňuje, že některé priority Digitální agendy pro Evropu, především ty, které se zabývají digitální gramotností a chybějícími dovednostmi, ale i nevyužitými příležitostmi při řešení společenských problémů, jsou základem kvality života a sociální a hospodářské aktivity a lze se s nimi nejlépe vypořádat na místní a regionální úrovni, a tak stimulovat účinnější a personalizovanější veřejné služby i místní podniky;

41. bere na vědomí, že pro odborníky na IKT bylo v posledních třech letech v Evropě vytvořeno více než milion dalších pracovních míst. Navzdory tomu se očekává, že v důsledku rychle rostoucí poptávky bude do roku 2020 více než 800 000 pracovních míst v tomto odvětví neobsazeno;

42. vyzývá, aby se dále rozvíjela celoevropská mnohostranná iniciativa Evropské komise – *Velká koalice pro digitální pracovní místa* –, aby napravila nerovnováhu mezi těmito chybějícími dovednostmi a volnými pracovními místy v oblasti IKT tím, že se bude poskytovat vhodná odborná příprava, učební obory či pracovní stáže, přijmou se opatření k usnadnění mobility a/nebo provádění činností ke zvyšování povědomí, jež mají vybízet mladé lidi ke studiu a profesní dráze v tomto oboru;

43. připomíná, že nejpřesnější a nejčerstvější informace o trzích práce lze získávat na nižší než celostátní úrovni, kde mohou hrát místní a regionální orgány důležitou úlohu při identifikaci nerovnováhy mezi požadovanými a nabízenými dovednostmi tím, že budou podporovat sestavování vhodných programů odborného vzdělávání a budou poskytovat investiční pobídky v reakci na místní poptávku;

44. vyzývá poskytovatele vzdělávání, aby sestavili cílené programy odborné přípravy v oblasti IKT. Budoucí pracovní místa budou vyžadovat vhodnou kombinaci základních, sociálních a technických dovedností, především digitálních dovedností a dovedností specifických pro podnikání, na což systémy vzdělávání a odborné přípravy dosud plně nereagují. Je tedy nezbytné položit základy systému vzdělávání a odborné přípravy, v němž se bude klást důraz na praxi žáků či studentů a méně na teorii;

45. bere na vědomí vytvoření *nové agendy dovedností pro Evropu* a její význam a způsob, jakým poskytne komplexní rámec pro uplatnitelnost na trhu práce, včetně potřeby digitálních a doplňkových klíčových základních dovedností;

46. zdůrazňuje obrovský význam zajišťování digitální gramotnosti a dovedností, které jsou pro občany, zaměstnance, studenty a uchazeče o zaměstnání nezbytné k tomu, aby byli součástí komplexního provádění digitalizace v ekonomice a společnosti;

47. znovu potvrzuje evropskou spolupráci v oblasti mládeže (2010–2018) a zdůrazňuje, že je důležité vypracovat základní balíček, jež každý členský stát zaručí mladým studentům prostřednictvím zajištění přístupu k širokopásmovému internetu v rámci vzdělávacího systému, a poskytne jim tak minimální záruku, pokud jde o digitální kvalifikace a dovednosti. Tento aspekt by se měl uplatňovat nejen během povinného vzdělávání, ale po celý život, a to prostřednictvím inovativních programů a programů dalšího vzdělávání, jež budou držet krok s vývojem technologií;

48. upozorňuje, že odhlédneme-li od hospodářského pohledu a hlediska zaměstnanosti, nesmí rostoucí vliv digitálních technologií, zvláště mezi mladými lidmi, vést k oslabení základních lidských dovedností, jako je gramotnost a mezilidské vztahy;

49. dochází k závěru, že regiony EU by měly být více uznávány, pokud jde o spuštění digitální agendy. Místní a regionální orgány patří mezi hlavní cílovou skupinu doporučení agendy a musí být považovány za klíčovou hybnou sílu pro její provádění.

V Bruselu dne 11. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropská iniciativa v oblasti cloud computingu a Priority pro normalizaci IKT pro jednotný digitální trh

(2017/C 088/07)

Zpravodajka: Anne Karjalainen (FI/SES), členka rady města Kerava

Odkazy: sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Priority pro normalizaci IKT pro jednotný digitální trh

COM(2016) 176 final

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Evropská iniciativa v oblasti cloud computingu – vybudování konkurenceschopné evropské ekonomiky založené na datech a znalostech

COM(2016) 178 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Úvodní připomínky

1. považuje iniciativy Komise v oblasti evropského cloud computingu a priorit pro normalizaci IKT za důležité, zejména vzhledem k postavení Evropy ve světovém digitálním hospodářství a k dosažení cílů strategie pro jednotný digitální trh;
2. konstatuje, že omezení překážek bránících sdílení znalostí značně zvýší konkurenceschopnost evropských podniků a bude zároveň přínosné také pro místní a regionální orgány;
3. považuje přístup Komise spočívající v postupném zavádění evropských cloudových služeb za smysluplný a s potěšením konstatuje, že možnost využívat a také vytvářet sdílené znalosti bude mít nejprve vědecká obec, a poté podniky a místní a regionální orgány;
4. sdílí názor Komise, že konkurenceschopnou vysoce výkonnou výpočetní techniku lze rozvíjet pouze na základě společných opatření;
5. souhlasí s Komisí, že je třeba zvýšit úsilí v oblasti evropské normalizace IKT, aby bylo možné využívat potenciálu digitalizace a poskytovat přeshraniční služby;
6. konstatuje, že bez ohledu na normalizaci IKT je třeba také poskytnout prostor podnikům a veřejnému sektoru k vyvíjení, získávání a uplatňování inovativních řešení, která se od těchto norem odchyľují;
7. konstatuje, že vyvíjení a uplatňování společných norem je v řadě oblastí, které jsou pro jednotný digitální trh klíčové (např. elektronická identifikace), stále ještě velmi nedostatečné, a je stále velmi znepokojen tím, že zeměpisné rozdíly ve vysokorychlostním širokopásmovém přístupu brání dokončení jednotného digitálního trhu⁽¹⁾. Ostrovní povaha je vzhledem k tomu, že je třeba nákladnějších podmořských kabelů, nepříznivým zeměpisným faktorem;
8. v této souvislosti znovu opakuje svůj požadavek, aby byly projekty zavedení vysokorychlostního širokopásmového připojení uznány jako služby obecného hospodářského zájmu⁽²⁾;
9. potvrzuje, že evropské místní a regionální orgány mají zájem rozvíjet sdílení znalostí, ale chtějí rovněž informovat o tom, které normy IKT potřebují k uspokojení svých potřeb v oblasti rozvoje veřejných služeb⁽³⁾;

⁽¹⁾ Viz CdR 104/2010, CdR 65/2011, CdR 3597/2013, CdR 2646/2015 a CdR 4165/2014.

⁽²⁾ CdR 2646/2015.

⁽³⁾ CdR 626/2012.

10. naléhá na Komisi, aby zajistila, že příslušné vnitrostátní subjekty ve všech členských státech přijmou odpovídající opatření na podporu cloudových služeb pro otevřenou vědu i sdílení znalostí v obecnější rovině, protože jinak existuje značné riziko, že rychle porostou rozdíly mezi členskými státy, což by se velmi brzy projevilo na činnosti místních a regionálních orgánů;

11. souhlasí s Komisí v tom, že od každé organizace, ať velké, či malé, ať veřejné, či soukromé, se očekává, že bude přiměřeně zvládat rizika kybernetické bezpečnosti a v případě potřeby bude schopna prokázat, že v této oblasti dosahuje úspěchů. Naléhá na to, aby byla navržena opatření, která přispějí k rozvoji know-how v oblasti kybernetické bezpečnosti na všech potřebných úrovních ⁽⁴⁾;

12. celkově zdůrazňuje, že aby bylo možné využívat různých výhod jednotného digitálního trhu, je k jeho provádění zapotřebí kvalifikované pracovní síly. Vítá tudíž návrhy, které Komise předložila v rámci své nedávno přijaté nové agendy dovedností pro Evropu a jejichž účelem je položit důraz na investice do digitálního vzdělávání a odborné přípravy s cílem zajistit, aby měli občané při přechodu na digitální ekonomiku potřebné dovednosti;

Interoperabilita

13. konstatuje, že společným jmenovatelem obou sdělení, o nichž stanovisko pojednává, je nedostatečná interoperabilita v mnoha různých odvětvích, což vede k tomu, že výzkumní pracovníci, průmyslová odvětví, veřejné orgány ani politici nemají možnost získat údaje, které potřebují;

14. poukazuje na to, že největší překážkou interoperability v souvislosti se sdílením dat, např. u přeshraničních digitálních služeb, bývá obvykle chybějící struktura pro standardizovaná data ⁽⁵⁾;

15. doporučuje zvážit kromě minimálních standardů a prostých metadat, o nichž se sdělení zmiňuje, také možnost definovat evropské vzorové údaje požadované v přeshraničních službách;

Standardizace

16. sdílí názor Komise, že současná situace vyžaduje partnerství mezi různými oblastmi normalizace, a jako příklad uvádí elektronické zdravotnictví, kde rostoucí odpovědnost lidí za vlastní zdraví vyžaduje širší perspektivu ⁽⁶⁾;

17. konstatuje, že elektronické zdravotnictví, inteligentní dopravní systémy, chytrá energetika a ekologičtější výrobní technologie, jež Komise uvádí ve svém sdělení jako příklady důležitých cílových oblastí, jsou poměrně klíčové pro činnost místních a regionálních orgánů, které budou muset být aktivně zapojeny, má-li být dosaženo vytyčených cílů;

18. souhlasí s Komisí, že priority by měly podléhat pravidelnému hodnocení, neboť normalizační potřeby se mohou skutečně velmi rychle měnit, a to kvůli neustálému objevování nových inovací např. v sociálních službách;

19. domnívá se, že je důležité, aby v oblasti evropské normalizace našly široké uplatnění inovace, jež jsou součástí podnikových patentů, a podporuje úsilí Komise vyjasnit klíčové prvky spravedlivé, účinné a vymahatelné metodiky udělování licencí podle zásad FRAND;

20. poznamenává, že evropské místní a regionální samosprávy již využívají řadu otevřených licencovaných softwarů. Tento trend se považuje za pozitivní a Komise by ho měla dále podporovat, například vyjasněním vztahu mezi otevřeným zdrojovým kódem a licenčními podmínkami FRAND;

21. poukazuje na to, že kromě rozvoje oficiální normalizace EU a mezinárodních subjektů jsou nutná opatření na podporu technických specifikací IKT vypracovaných jinými normalizačními organizacemi a široce přijímaných osvědčených postupů;

⁽⁴⁾ CdR 1646/2013.

⁽⁵⁾ CdR 5514/2014.

⁽⁶⁾ CdR 5514/2014.

22. domnívá se, že je zásadně důležité vypracovat postupy, které zaručí, že v době, kdy se budou vypracovávat plány pro normalizaci, budou známy potřeby konečných uživatelů norem – podniků i veřejného sektoru;

23. vřele vítá návrh Komise podpořit větší zapojení evropských odborníků do mezinárodní normalizace IKT, neboť společné globální postupy jsou nepostradatelné pro dosažení cílů evropské digitalizace i pro rozvoj tohoto odvětví;

24. konstatuje, že od zveřejnění Evropského rámce interoperability evropských veřejných služeb uplynulo již několik let. Vítá, že ho Komise zamýšlí aktualizovat, a doufá, že při tom bude zohledněn také potenciál internetu věcí⁽⁷⁾;

Evropské cloudové služby

25. konstatuje, že cloudové služby jsou v Evropě na vzestupu. Podle studie Komise by to mohlo znamenat, že evropský trh cloudových služeb vzroste z 9,5 mld. eur v roce 2013 na 44,8 mld. eur do roku 2020, což je pětinašobný nárůst⁽⁸⁾. Podle údajů Eurostatu z konce roku 2014⁽⁹⁾:

a) 19 % podniků v EU využívalo v roce 2014 cloudové služby, převážně pro provozování e-mailových systémů a pro internetová úložiště dat;

b) 46 % těchto podniků využívalo vyspělé cloudové služby v souvislosti s finančními a účetními softwarovými aplikacemi, s řízením vztahů se zákazníky a s využíváním výpočetního výkonu ke správě komerčních aplikací;

c) 4 z 10 (39 %) podniků využívajících cloudové služby nahlásily riziko narušení bezpečnosti dat jako hlavní faktor, který je omezuje ve využívání cloudových služeb;

d) obdobný podíl (42 %) podniků nevyužívajících cloudové služby uvedl, že hlavním faktorem, který jim brání ve využívání cloudových služeb, je nedostatečná znalost cloud computingu;

26. s ohledem na výše uvedené zdůrazňuje potřebu jasného politického závazku financovat výzkumnou infrastrukturu v oblasti cloud computingu s cílem využít jeho obrovského potenciálu;

27. konstatuje, že cloudové služby jsou založeny na důvěře a že k získání a udržení si důvěry je nutné věnovat značnou pozornost bezpečnosti dat a soukromí;

28. doufá, že bude zohledněn potenciál cloudových služeb pro otevřenou vědu využívaných ve vzdělávání;

29. upozorňuje na úlohu partnerství veřejného a soukromého sektoru v rozvoji cloudových služeb pro otevřenou vědu a opakuje svůj dřívější postoj, že stávající cloudy nebo cloudy, které jsou vyvíjeny na vnitrostátní, regionální a případně místní úrovni, by měly být navzájem propojitelné a schopné fungovat společně s evropskými řešeními⁽¹⁰⁾;

30. konstatuje, že rozsáhlé využívání dat a jiných materiálů poskytovaných prostřednictvím cloudových služeb závisí na vyřešení otázek týkajících se autorských práv⁽¹¹⁾;

Sdílení dat

31. naléhavě vyzývá Komisi, aby podpořila větší sdílení evropských dat v rámci platných právních předpisů o ochraně osobních údajů a soukromí. V této souvislosti vyzývá Komisi, aby poskytla ucelený přehled o tom, kde lze získat decentralizovaný přístup k příslušným údajům, tak aby byly dostupné;

⁽⁷⁾ Viz CdR 10/2009, CdR 5514/2014, příloha 2 dokumentu COM(2010) 744 final, a COM(2016) 179 final.

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/final-report-study-smart-20130043-uptake-cloud-europe>.

⁽⁹⁾ Cloud computing – statistics on the use by enterprises (Cloud computing – statistiky o využívání v podnicích) (Eurostat, listopad 2014): http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Cloud_computing_-_statistics_on_the_use_by_enterprises.

⁽¹⁰⁾ CdR 1673/2012.

⁽¹¹⁾ CdR 2646/2015.

32. vítá záměr Komise navrhnout iniciativu EU týkající se volného toku dat, jejímž cílem je podpořit volný tok dat v Unii⁽¹²⁾;
33. zdůrazňuje, že sdílení standardizovaných dat omezí nynější roztržičnost mezi výzkumnými pracovníky, podniky a veřejnými orgány, jakož i uvnitř těchto skupin, a že tedy přispěje k plnění řady cílů spojených s jednotným digitálním trhem;
34. sdílí názor Komise na předsudky, které v současné době brání sdílení dat, a naléhavě ji žádá, aby více informovala o výhodách sdílení dat pro ty, kdo sdílejí⁽¹³⁾;
35. podotýká, že sdílení dat má rovněž značný přínos pro místní a regionální orgány. Vlastník dat nic neztrácí tím, že data sdílí. Právě naopak: sdílení zvyšuje hodnotu dat. Zpřístupnění údajů státní správy posiluje demokracii a nabízí nové obchodní příležitosti. Sdílení dat také snižuje potřebu ad hoc žádostí o poskytnutí údajů, které je často nákladné;
36. upozorňuje na skutečnost, že mají-li občané větší elektronický přístup k údajům o svém zdravotním stavu, znamená to, že přebírají větší odpovědnost za své zdraví. Doufá, že lidé budou mít více příležitostí k využívání svých údajů i v dalších oblastech veřejné správy;
37. konstatuje, že aby mohly veřejné orgány a zejména malé a střední podniky požívat výhod evropského cloudu pro otevřenou vědu, potřebují nejen aktuální údaje, ale rovněž nástroje k jejich analyzování, zejména pokud jde o data velkého objemu;
38. podporuje snahu Komise sdružit evropskou datovou komunitu, například prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru v oblasti hodnoty dat velkého objemu v rámci programu Horizont 2020, a vybízí místní a regionální orgány, aby se do této spolupráce zapojily, pokud mohou;
39. je přesvědčen, že evropský cloud pro otevřenou vědu, v němž jsou sdružena data veřejných orgánů, podniků a výzkumných ústavů, by s využitím metod zpracování dat velkého objemu mohl například usnadnit řešení záležitostí městské politiky, které mají často řadu aspektů a jsou složité;

Internet věcí

40. upozorňuje na důležitou úlohu evropského cloudu i z hlediska ochrany životního prostředí spočívající v ukládání dokumentů, informací nebo dat v digitální podobě. Kromě toho, že ukládání souborů a přístup k nim je mnohem snazší, přispívá to, že se netisknou, k omezení spotřeby papíru, a tím i k ochraně životního prostředí;
41. s potěšením konstatuje, že internet věcí je jednou z priorit Komise v oblasti normalizace, protože v budoucnu bude mít významný pozitivní dopad na kvalitu služeb a produktivitu činností, za něž jsou místní a regionální orgány odpovědné. Podle studie Evropské komise⁽¹⁴⁾ by tržní hodnota internetu věcí v EU mohla do roku 2020 překročit 1 bilion eur;
42. doufá, že Komise více zohlední velký potenciál internetu věcí ve svých různých programech týkajících se digitalizace veřejné správy;
43. domnívá se, že stanovení norem pro internet věcí při zadávání veřejných zakázek slouží potřebám regionů a obcí a může evropskému průmyslu poskytnout v tomto odvětví značný náskok;
44. poukazuje však na to, že odvětví internetu věcí je teprve na vzestupu a že nutné nejsou pouze normy, ale také inovativní experimenty, jejichž financování by pro Unii mělo být prioritou;

⁽¹²⁾ COM(2015) 192.

⁽¹³⁾ CdR 4165/2014.

⁽¹⁴⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/definition-research-and-innovation-policy-leveraging-cloud-computing-and-iot-combination>

45. konstatuje, že různé analýzy prokázaly nedostatečnou informovanost mnoha místních a regionálních orgánů ohledně výhod internetu věcí, zejména v souvislosti se zdravotní péčí, energetickou účinností, ochranou životního prostředí, bezpečností a správou nemovitostí, ale i co se týče inteligentní dopravy. Doufá, že Komise přijme opatření k zajištění sdílení znalostí v této oblasti a většímu zaměření na dokumentaci, včetně důsledků a výhod spojených s internetem věcí, s iniciativou „inteligentní města“ a s veřejně přístupnými daty;

46. zdůrazňuje, že všech pět prioritních oblastí, které Komise vytyčila pro oblast normalizace, je navzájem propojených, avšak že mimořádně úzce propojené jsou oblasti internetu věcí a budoucí sítě 5G. Pokud nebude dosaženo plného zeměpisné pokrytí sítí 5G, nebude možné využívat internet věcí ve všech evropských regionech stejně.

V Bruselu dne 11. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů — Akční plán v oblasti DPH — Směrem k jednotnému prostoru DPH v EU

(2017/C 088/08)

Zpravodaj: Dainis Turlais (LV/ALDE), radní města Riga**Odkaz:** Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o akčním plánu v oblasti DPH – Směrem k jednotné oblasti DPH v EU – Čas přijmout rozhodnutí

COM(2016) 148 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Úvod

1. vítá iniciativu Komise v podobě akčního plánu, který vytyčuje cestu k tomu, aby bylo do roku 2017 navrženo vytvoření jednotného evropského prostoru daně z přidané hodnoty (DPH) v Unii;
2. uznává, že systém DPH je klíčovým prvkem jednotného trhu a měl by být reformován tak, aby byl jednodušší, spravedlivější, účinnější a odolnější vůči podvodům, aby se zlepšily soutěžní podmínky mezi podniky, snížila diskriminace spotřebitelů a optimalizoval výběr daní;
3. konstatuje, že pro místní a regionální orgány je jednotný prostor DPH v Unii důležitý, jelikož v několika členských státech mají pravomoc vybírat DPH a přerozdělování příjmů z DPH má ústřední roli v rámci uplatňování mechanismů vyrovnávání příjmů ve prospěch místních a regionálních orgánů. Systémy členských států pro přerozdělování příjmů z DPH však nespádají do pravomoci EU;
4. připomíná, že DPH je rovněž významným zdrojem příjmů pro vlastní zdroje EU, protože v roce 2014 představovala 17,6 miliardy eur, tedy 12,3 % celkových příjmů EU;
5. podporuje taktéž cíl Komise bojovat proti podvodům. Obrovský objem podvodů je důkazem nedostatků stávajícího systému a členské státy a EU v jeho důsledku každoročně přicházejí o značné příjmy, které se odhadují na 170 miliard eur ročně. Tento jev má negativní dopad na rozpočty veřejného sektoru, a to i místních a regionálních orgánů některých členských států, a na jejich schopnost poskytovat kvalitní služby. V této souvislosti žádá členské státy, aby shromažďovaly a zveřejňovaly statistiky týkající se přeshraničních podvodů v oblasti DPH;
6. konstatuje, že rozdílnost a složitost systému DPH způsobuje podnikům zapojeným do přeshraničního obchodu značné náklady na dodržování předpisů. Tyto náklady jsou neúměrně vysoké pro malé a střední podniky, které tvoří základ hospodářství a zaměstnanosti na regionální úrovni. Poukazuje na to, že akční plán v oblasti DPH musí rovněž vést ke zjednodušení pro podniky legálně činné v přeshraničním obchodu. Systém DPH nesmí vytvářet neoprávněné překážky pro přeshraniční obchod;
7. upozorňuje na skutečnost, že rozdíly mezi systémy DPH a stanovenými sazbami postihují zejména příhraniční regiony a činnost malých a středních podniků v těchto regionech. Je proto třeba posoudit územní dopad návrhů umožňujících větší flexibilitu při stanovování sazeb DPH;
8. poukazuje na to, že směrnice o DPH obsahuje ustanovení o sazbě DPH, jejichž účelem je chránit jednotný trh a předcházet narušením hospodářské soutěže. Domnívá se, že tyto zásady jsou velmi důležité a že je potřeba pečlivě prošetřit všechny návrhy ponechávající členským státům větší flexibilitu při stanovování sazeb, aby bylo možné posoudit jejich případný dopad na vnitřní trh a hospodářskou soutěž;

9. podporuje reformy systému DPH, které by mohly v budoucnu upevnit základy růstu, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, konkrétně rozvoj digitální a mobilní ekonomiky, nových obchodních modelů a podniků ve službách. V této souvislosti vítá návrh Komise rozšířit jednotné správní místo pro DPH na elektronické služby o dodávky zboží na základě pilotního projektu, jehož cílem je zlepšit spolupráci mezi daňovými správami a podniky v oblasti elektronického obchodu;
10. domnívá se, že efektivita členských států v oblasti daňové správy se značně liší. Spolupráce a důvěra mezi daňovými správami je nedostatečná. Zastává názor, že v případech podezření na podvod v oblasti DPH by banky měly – v rámci platných právních předpisů týkajících se ochrany údajů – plně spolupracovat s daňovými orgány;
11. doporučuje analyzovat osvědčené postupy členských států, na jejichž základě se část příjmů z DPH přiděluje místním a regionálním orgánům, či jim případně udělit pravomoc DPH vybírat;
12. žádá, aby byli do konzultací o veškerých změnách systému DPH zapojeni zástupci místních a regionálních orgánů na vnitrostátní úrovni a zástupci VR na evropské úrovni, protože tato rozhodnutí mají přímý dopad na blahobyt obyvatelstva, na konkurenceschopnost podniků a na příjmy veřejných orgánů;

Jednotný evropský prostor DPH

13. vyzývá k tomu, aby se při posuzování zásady, podle níž se na platby DPH u přeshraničních transakcí vztahují stejné požadavky jako na vnitrostátní transakce, vzal v úvahu především její vliv na malé a střední podniky, pokud jsou zachovány různé sazby DPH současně;
14. sdílí názor, podle něhož musí nový systém vycházet ze zásady místa určení a stanovit, že u prodeje zákazníkovi usazenému v jiném členském státě EU bude DPH vybrána v souladu s právními předpisy země dodavatele a sazbou používanou v zemi určení a že příjmy z DPH ve státě výběru budou převedeny do příslušného správního orgánu státu spotřeby;
15. vítá záměr zajistit, aby podniky, které provádějí obchodní transakce na jednotném trhu, mohly vyřizovat všechny záležitosti týkající se DPH u příslušného správního orgánu ve své zemi původu, a nemusely se pro účely DPH registrovat ve všech členských státech EU, v nichž provádějí obchodní transakce, a předkládat v nich daňová prohlášení a platit poplatky. Tato zjednodušení však nesmí ohrozit výběr DPH a ovlivnit srvcovanost členských států v daňové oblasti;
16. domnívá se, že plán Komise je ambiciózní a že k jeho provedení bude zapotřebí čas, a proto podporuje zásadu jeho postupného zavádění;
17. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření ke zvýšení účinnosti zdanění a k boji proti podvodům, a snížila se tak výše DPH, kterou členské státy nevyberou. Mohou významným způsobem přispět k úsilí o vytvoření důvěry vůči daňovým správám a navázání účinné spolupráce, která je nezbytná k řádnému fungování nového systému. Výbor trvá na tom, aby zavedení nových zpráv o auditu a nástrojů auditu nepředstavovalo nepřiměřenou zátěž pro podniky, zejména pro malé a střední;
18. vyzývá členské státy, aby přijaly konkrétní rozhodnutí ohledně právní úpravy v oblasti DPH v Evropské unii, zejména za účelem odstranění existujících rozdílů v odchylkách od směrnice o DPH povolených jednotlivým členskými státy, a podpořily uplatňování těchto odchylek všemi členskými státy;
19. poukazuje na to, že Komise musí při předkládání návrhů, jejichž cílem je zvýšit efektivitu daňové správy, respektovat pravomoci vnitrostátních nebo regionálních správ;
20. podporuje efektivnější používání nástrojů IT a současné využití všech dostupných elektronických údajů k boji proti podvodům při současném zajištění ochrany údajů;

21. s ohledem na systémy zpětných a oddělených plateb DPH⁽¹⁾, zavedené v několika zemích, zdůrazňuje nutnost posílit důvěru veřejnosti ve fakt, že se zaplacená DPH opravdu dostane do státního, regionálního či místního rozpočtu, protože občané jsou jedněmi z hlavních skutečných plátců DPH. Doporučuje prošetřit možnost zavedení dobrovolného systému elektronických plateb, jehož prostřednictvím by se DPH pocházející z nákupů občanů převedla do rozpočtu příslušného správního orgánu a částka nákupu bez DPH – jako doposud – na účet prodávajícího;

Sazby DPH

22. zdůrazňuje, že neexistuje dostatek důkazů pro to, že by docházelo k narušení hospodářské soutěže v důsledku neuvolení DPH na určité druhy činností subjektů veřejného sektoru, na činnosti v rámci spolupráce mezi obcemi nebo na činnosti považované za veřejný zájem. Rozhodnutí nepovažovat pro účely DPH veřejnoprávní subjekty za osoby povinné k dani spadá do objektivních kritérií, která jsou harmonizována na evropské úrovni, a nikoli do pravomoci členských států;

23. žádá, aby byly v posouzení dopadu, jež má Komise zveřejnit v roce 2017, zohledněny zájmy místních a regionálních orgánů. V této souvislosti by měl být ve spolupráci s místními a regionálními orgány vyjasněn pojem „(výrazné) narušení hospodářské soutěže“;

24. považuje za nutné, aby byly všechny členské státy schopné použít všech odchylek stanovených v minulosti kterýmkoliv členským státem;

25. vyzývá ke snížení sazby DPH na školní budovy na 6 %;

26. zdůrazňuje, že současný seznam snížených sazeb DPH je obzvláště nejasný a neodpovídá jasné logice. Lituje proto, že Komise nepředložila vyčerpávající a transparentní přehled povolených snížených sazeb. Domnívá se, že je třeba přezkoumat seznam snížených sazeb DPH a zohlednit technologický, hospodářský a jiný vývoj a narušení vznikající vlivem různých sazeb DPH na podobné zboží a služby. Tento přezkum by měl pokud možno vést k harmonizaci s cílem zabránit narušení hospodářské soutěže na jednotném trhu pro malé a střední podniky;

27. dále se domnívá, že pro subjekty, které provádějí činnosti obecného zájmu, může být z ekonomického hlediska zajímavější následně odečíst DPH místo toho, aby od ní byly předem osvobozeny;

28. domnívá se, že možnost 1 (rozšíření a pravidelný přezkum seznamu zboží a služeb způsobilých pro snížené sazby) přináší pravděpodobně menší rizika než možnost 2 (zrušení seznamu zboží a služeb způsobilých pro snížené sazby);

29. domnívá se, že když se členskými státy poskytne větší flexibilita při stanovování sazeb, povede to nevyhnutelně k jejich větší rozmanitosti, což by mohlo narušit jednotný trh a způsobit zátěž pro podniky, zejména malé a střední. Komise by měla provést komplexní posouzení dopadů svých návrhů na hospodářskou soutěž a administrativní zátěž podniků a také posouzení jejich územního dopadu, zejména v příhraničních regionech;

30. konstatuje, že se sdělení zmiňuje rovněž o dalších nákladech a nedostatcích spojených s převodem pravomocí v oblasti snížení sazeb na členské státy, zejména o rizicích snížení příjmů a o složitosti DPH a zvýšení nákladů a právní nejistoty pro podniky. Toto riziko by se mělo důkladně posoudit;

31. v souladu se svým stanoviskem k plýtvání potravinami (z června 2016) podporuje návrh, aby bylo velkým maloobchodním prodejcům povoleno provádět odpočet DPH u neprodaných potravin, které darují;

⁽¹⁾ Evropská komise například schválila žádost Itálie týkající se vytvoření systému oddělených plateb DPH pro orgány veřejné správy, které jsou plátců DPH. Když tyto orgány zaplatí fakturu za zboží nebo služby, je část DPH převedena přímo do státního rozpočtu. Tento systém platí od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2017, kdy má být plně nahrazen elektronickou fakturací v rámci veřejné správy. Podle některých odhadů přišla Itálie v rámci plateb DPH od orgánů veřejné správy každoročně o 900 milionů eur.

Elektronický obchod

32. poukazuje na to, že složitá pravidla týkající se DPH, jež se v jednotlivých členských státech liší, jsou jednou z největších překážek elektronického obchodu. Konstatuje, že je třeba systém DPH zjednodušit a snížit náklady malých a středních podniků spojené s jeho dodržováním. Zejména se musí řešit faktory, které jsou méně příznivé pro podniky sídlící v Evropské unii než pro dodavatele z třetích zemí;

33. podporuje rozšíření mechanismu jednoho správního místa tak, aby zahrnovalo obchod se zbožím, a zavedení či navýšení prahových hodnot DPH pro začínající podniky a mikropodniky;

34. vítá návrh na zrušení osvobození od platby DPH při dovozu malých zásilek z třetích zemí a na zavedení kontrol prostřednictvím jednotného auditu přeshraničních podniků, neboť evropské malé a střední podniky jsou v současnosti v konkurenční nevýhodě oproti podnikům z třetích zemí;

Balíček DPH pro malé a střední podniky

35. konstatuje, že hospodářský rozvoj místních a regionálních orgánů stojí na malých a středních podnicích a že náklady těchto podniků na zajištění dodržování pravidel týkajících se DPH jsou poměrně vyšší, než je tomu u velkých podniků, což znamená, že malé a střední podniky musejí provozovat svoji činnost v nevýhodných konkurenčních podmínkách;

36. upozorňuje na skutečnost, že v několika členských státech byla přijata opatření ke zjednodušení registrace nových podniků, která se na první pohled opírají o zlepšení podnikatelského prostředí, často však podporují zakládání podniků umožňujících vytváření systémů tzv. „kolotočových“ podvodů;

37. upozorňuje na to, že příslušné vnitrostátní orgány (včetně daňových správ) by měly přijmout odpovědnost za monitorování činnosti podniků, které provozují svoji činnost legálně. Tato odpovědnost by neměla být přenášena na protistrany – jiné podniky, jak ve svých rozsudcích týkajících se DPH opakovaně rozhodl Soudní dvůr EU;

38. doporučuje Komisi, aby do balíčku týkajícího se malých a středních podniků, který navrhne v roce 2017, zahrnula vhodná zjednodušující opatření.

V Bruselu dne 12. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů Plnění globální dohody o klimatu – územní přístup ke konferenci COP 22 v Marrákeši

(2017/C 088/09)

Zpravodaj: Francesco Pigliaru (IT/SES), předseda vlády regionu Sardinie**Odkaz:** stanovisko z vlastní iniciativy**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

1. Pařížská dohoda je významným úspěchem, neboť je všeobecná, závazná a vyvážená. Stanovuje globální akční plán k udržení nárůstu teploty v tomto století pod 2 stupni a k podpoře úsilí o omezení tohoto nárůstu ještě více, a sice na 1,5 °C ve srovnání s úrovněmi v roce 1990. To je obzvláště důležité, neboť nastíněná cesta k dekarbonizaci poskytuje spolehlivé vodítko pro činitele s rozhodovací pravomocí na všech úrovních, brání nákladné závislosti na investicích spojených s vysokými emisemi uhlíku a poskytuje podnikům a investorům jistotu a předvídatelnost. Úkolem pro 22. zasedání konference smluvních stran (COP 22) Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) bude udržet pozitivní impuls z Paříže a uvést do praxe různé mechanismy dohody.

2. Nicméně i v případě, že by stávající závazky smluvních stran byly zcela dodrženy, nebudou postačovat k dosažení dohodnutých cílů. Regiony a města, jež jsou úzce propojeny s lokálními komunitami a územími, budou muset posílit svá opatření a smluvní strany budou muset co nejdříve předložit aktualizované příspěvky, a to již v kontextu facilitativního dialogu, který se uskuteční v roce 2018. Co se týče konkrétně EU, Evropský výbor regionů hájí svůj dřívější postoj, tj. že je zapotřebí snížit do roku 2030 emise skleníkových plynů o 50 % a že by celosvětové emise skleníkových plynů měly dosáhnout svého maxima co nejdříve a měly by být do roku 2050 nebo krátce poté postupně ukončeny.

3. EU a její vysoce rozvinutý systém víceúrovňové správy nesou zvláštní odpovědnost za to, že ukáží jednotné a ambiciózní vedení v otázkách řešení změny klimatu. VR proto vítá včasnou ratifikaci Pařížské dohody Evropskou unií a vyzývá členské státy, které tak dosud neučinily, aby ji ratifikovaly co nejdříve. VR rovněž vyzývá Komisi a členské státy, aby aktualizovaly a upřesnily rámec do roku 2030 a plán do roku 2050, tak aby se dodržel závazek dohody formulovat do poloviny století dlouhodobé strategie rozvoje založené na nízkých emisích skleníkových plynů. Tento proces by měl být zahájen co nejdříve, a umožnit tak komplexní diskusi, do níž by měli být úzce zapojeni představitelé vnitrostátních, regionálních a místních orgánů, občanské společnosti a podnikatelského sektoru.

Víceúrovňová správa

4. Pařížská dohoda uznává význam víceúrovňové správy v rámci politiky v oblasti klimatu. Tato zásada by nyní měla být zavedena do praxe na všech správních úrovních s cílem rozvíjet propojení a odstranit stávající rozdíly mezi vnitrostátní, regionální a místní politikou v oblasti změny klimatu, spolu s posíleným rámcem pro transparentnost a vývojem nástrojů nezbytných k provedení celkového hodnocení, lepšímu pochopení rozdílných dopadů změny klimatu, ztrát a škod a odpovídající podpoře financování a možností v otázce klimatu.

5. VR proto vyzývá k dalšímu rozvoji akčního programu Lima-Paříž (LPAA) a jeho příslušné platformy, zóny nestátních subjektů pro činnost v oblasti klimatu (NAZCA). Mohly by být plně začleněny do sekretariátu UNFCCC prostřednictvím globálního akčního programu v oblasti klimatu, který zahájili nově jmenovaní bojovníci za klima (climate champions) ⁽¹⁾. Ten by měl představovat základ pro plně rozvinutou víceúrovňovou správu v oblasti klimatu, jak se uvádí i v usnesení Evropského parlamentu.

⁽¹⁾ <http://newsroom.unfccc.int/climate-action/global-climate-action-agenda/>.

6. Regiony a města jakožto největší přispěvatelé k LPAA a NAZCA již prokázaly širší svého závazku bojovat proti změně klimatu a svůj potenciál k posílení souvisejících opatření. Zvláštní přidanou hodnotu mají dobrovolné iniciativy, jako je Pakt starostů a primátorů EU a memorandum o porozumění s názvem „Under 2“ (Méně než dva), neboť přispívají k LPAA a NAZCA kvantifikovanými údaji a ukazují vyšší ambice než vnitrostátní zákonodárci. Měl by se uznat přínos těchto iniciativ k podněcování činnosti na všech úrovních a správní orgány na nižší než celostátní úrovni, vlády států a mezivládní organizace by ho měly podporovat. Jejich úsilí by mělo být zohledněno a zahrnuto do příslušných vnitrostátně stanovených příspěvků, jak tomu již je například v případě Mexika. Rovněž by se mělo napomáhat rozvoji dalších iniciativ a mechanismů v oblasti sledování a podávání zpráv, pokud jde o měření snižování emisí a vyhodnocování politik týkajících se zmírňování a přizpůsobování.

Lepší integrace regionů a měst do UNFCCC

7. Nezbytná je také lepší integrace regionů a měst do UNFCCC, díky níž by bylo možné předávat včas zpětnou vazbu z nejnižší úrovně zpět na úroveň OSN. Země by měly přístup k nejlepším informacím, které jim umožní činit nákladově efektivní rozhodnutí, jež mohou v praxi provést regiony a města. Je proto nezbytné navázat trvalý a přímý dialog mezi různými úrovněmi, počínaje místní a regionální úrovní.

8. Mezi opatření na posílení tohoto dialogu patří:

- pravidelné výměny mezi zástupci regionů a měst a předsednictvími COP, bojovníky za klima (climate champions) a sekretariátem UNFCCC;
- třístranné rozhovory zahrnující města, regiony a smluvní strany v rámci struktur UNFCCC a zejména během zasedání COP;
- denní podávání informací Výboru regionů ze strany Evropské komise a Rady během zasedání COP;
- pravidelné výměny s Evropským parlamentem (EP), zejména delegacemi EP na zasedání COP;
- zapojení smluvních stran (zemí) do neformálních setkání skupiny Přátelé měst (Friends of the Cities).

Na úrovni EU

9. Po COP 21 navazují Evropská komise a Rada ve stále vyšší míře kontakty s VR, aby do právních předpisů EU lépe integrovaly místní přístup, zejména prostřednictvím městské agendy EU. Plán provádění Pařížské dohody v EU kromě toho plně podporuje zásadu víceúrovňové správy.

10. Evropská komise také rozběhla proces rozšíření a upevnění Paktu starostů a primátorů EU. Nyní se rozvíjí v různých částech světa a mimoto zahrnuje složku přizpůsobení.

11. Z pohledu VR je nanejvýš důležité, aby se vycházelo z tohoto uznání a zajistil se vyvážený přístup, který uznává různé příspěvky regionů i měst v této souvislosti.

12. VR by rád zdůraznil, že zásada víceúrovňové správy je inkluzivní a nákladově efektivní, protože umožňuje všem úrovním správy, aby koordinovaly své úsilí, a tím maximalizovaly svůj akční potenciál.

13. Regiony hrají klíčovou úlohu při vytváření souvislostí pro urbánní politiku v rámci rozsáhlejšího území a jejím propojování s ostatními politikami, jako např. v oblasti lesnictví, zelené a modré infrastruktury, územní soudržnosti a zemědělství. Tato funkce regionů je obzvláště důležitá v EU, jejíž území je tvořeno malými a středně velkými městy, která mají často omezené zdroje a kapacity pro přijímání opatření. Regiony pomáhají předcházet nákladnému zdvojení úsilí a zajišťovat širokou soudržnost mezi městskými a mimoměstskými oblastmi.

14. Pakt starostů a primátorů EU například zahrnuje mnoho regionů jako regionální koordinátory. Ti mohou zmocnit několik měst současně, aby se stala součástí Paktu.

15. VR proto poukazuje na ústřední úlohu regionů v členských státech při vedení tohoto druhu vertikální koordinace mezi všemi úrovněmi správy.

16. Například v Itálii zřídily regiony meziregionální radu pro přizpůsobení se změně klimatu. Rada sdružuje národní vládu a všechny regiony. Zajišťuje, aby italská strategie pro přizpůsobení, která byla vypracována na základě evropské strategie pro přizpůsobení se změně klimatu, byla prováděna na regionální úrovni.

Regiony mají rovněž za úkol pomáhat městům s odpovídající přípravou lokálních plánů pro přizpůsobení na jejich územích.

17. Na základě tohoto příkladu vyzývá VR regiony EU, aby se postavily do čela, pokud jde o uplatňování strategie EU a národních strategií v oblasti klimatu a o pohánění změn na místní úrovni. Rovněž vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby začlenily tuto úlohu do své definice inkluzivní správy v oblasti klimatu a energetiky i do své strategie provádění Pařížské dohody. To by zahrnovalo potřebu řádně zohlednit v rámci Paktu starostů a primátorů úlohu „regionálních koordinátorů“ při navrhování nových nástrojů podpory signatářů.

Horizontální koordinace

18. Kromě vertikální koordinace považuje Výbor za nutné prohloubit horizontální koordinaci mezi různými politikami. Začleňování otázek klimatu do všech politik umožní lokálnímu obyvatelstvu využít řady vedlejších přínosů, jako je vyšší kvalita života a místní pracovní příležitosti. Rovněž umožní vytvářet synergie a snížit náklady opatření. Odhaduje se například, že balíček opatření EU týkajících se oběhového hospodářství by mohl pomoci snížit emise skleníkových plynů o 2 až 4 % ročně⁽²⁾, pokud se náležitě provede. VR proto vyzývá COP 22, aby se zabývala klíčovou úlohou, již hraje pokles využívání surovin a udržitelné nakládání s odpadem v boji proti změně klimatu.

19. VR proto vyzývá regiony a města, aby prosazovaly meziadministrativní spolupráci. Za úspěšný model lze označit meziadministrativní výbor pro udržitelný rozvoj ve finském Espoo. V neposlední řadě díky integrovanému přístupu bylo Espoo v nedávné studii zadané nizozemským předsednictvím EU označeno za nejudržitelnější město v EU.

20. Kromě horizontální spolupráce na místní a regionální úrovni je potřeba, aby se při navrhování podpůrných opatření EU pro regiony a města nenahlíželo na věci izolovaně. VR v této souvislosti se zájmem očekává zřízení „jednoho správního místa“, které Evropská komise oznámila ve svém sdělení Po Pařížské konferenci, a rovněž zdůrazňuje význam této služby při řešení potřeb regionů.

Příspěvek Výboru regionů

21. V souvislosti s přípravou na COP 22 a s obdobím po této konferenci se VR zavazuje podporovat Evropskou komisi a Radu v jejich snahách o úspěšné provádění dohody v úzké spolupráci s Evropským parlamentem.

22. VR by měl usilovat o to, aby byl jako instituce uhlíkově neutrální, a toto úsilí bude vyvíjet společně s ostatními institucemi EU, zejména s Evropským parlamentem.

23. V rámci EU se VR zavazuje informovat regiony a města o jejich klíčové úloze v posílených opatřeních v oblasti klimatu a o všech mechanismech na podporu činnosti zdola nahoru.

24. VR jakožto důrazný podporovatel Paktu starostů a primátorů EU propaguje u svých členů účast v tomto paktu a zřídil rovněž skupinu velvyslanců paktu VR na podporu této iniciativy v jednotlivých zemích.

⁽²⁾ Circular Economy Package 2.0: Some ideas to complete the circle (Balíček opatření týkajících se oběhového hospodářství 2.0: Několik nápadů, jak dokončit cyklus), březen 2015, Evropský úřad pro životní prostředí <http://www.eeb.org/index.cfm?LinkServID=2E1B48-5056-B741-DB594FD34CE970E9>.

25. VR je proto odhodlán jít příkladem. Je zapojen do environmentálního řízení podniků a auditu (EMAS) a zavazuje se, že bude společně s administrativou a svými členy pokračovat v úsilí o snížení svých emisí uhlíku a své spotřeby fosilních paliv. VR za tímto účelem prozkoumá, jak lze kompenzovat nevyhnutelné emise skleníkových plynů způsobené cestami svých členů a zaměstnanců. To znamená propočítat uhlíkovou stopu VR a zahrnout do tohoto výpočtu veškeré služební cesty a výjezdní schůze. Z kompenzací emisí skleníkových plynů by se měly financovat udržitelné projekty v rámci EU. Měly by se ve větší míře využívat nové technologie, například videokonference, a to i na schůzích komisí VR.

26. V zájmu přechodu na bezpapírové prostředí by měl VR následovat příklad Evropského parlamentu, který již netiskne podklady pro plenární zasedání a schůze výborů, pokud si je poslanci výslovně nevyžádají nebo pokud k rozdáni tištěných dokumentů neexistují jiné naléhavé důvody.

27. Pokud jde oblast mimo EU, je VR odhodlán spolupracovat v rámci sítě zelené diplomacie s GŘ CLIMA, Evropskou službou pro vnější činnost a členskými státy za účelem podpory provádění závazků již přijatých mimounijními stranami a s cílem motivovat tyto strany k přijetí nových závazků podobných těm, které přijala Evropská unie.

28. VR zejména využije svých struktur, jako je Evropsko-středomořské shromáždění zástupců regionů a měst, Konference regionálních a místních orgánů zemí Východního partnerství, pracovní skupina pro Ukrajinu a smíšené poradní výbory a pracovní skupiny s kandidátskými a potenciálními kandidátskými zeměmi, aby politika v oblasti klimatu zůstala na předním místě politického programu a aby podpořil její provádění místními a regionálními orgány na celém světě.

29. VR se aktivně zapojí do konference MedCOP 22 organizované v Tangeru s cílem dále posílit pravomoci měst a regionů z této oblasti, aby mohly přijímat opatření v záležitostech klimatu a energetiky. Bude zejména podporovat zaměření na financování a budování kapacit místních a regionálních orgánů v evropsko-středomořské oblasti. Na tyto otázky upozorní delegaci EU na COP 22.

30. VR konkrétně napomůže propagaci Paktu starostů a primátorů na celosvětové úrovni, počínaje Evropsko-středomořským paktem starostů a primátorů a případně Východním paktem starostů a primátorů v roce 2016.

31. VR se rovněž bude i nadále angažovat na úrovni UNFCCC na podporu ambiciózního postoje delegace EU v oblasti klimatu a zejména modelu víceúrovňové správy EU u svých partnerů z Hlavní skupiny místních samospráv a obecních orgánů.

Posílení postavení našich komunit

32. Vzhledem k rozsahu požadovaných opatření v oblasti klimatu musíme všichni změnit svůj způsob výroby a spotřeby. Pokud má veřejnost přijmout tyto zásadní změny, musí regiony a města přijmout klíčovou odpovědnost za navazování dialogu s občany a posílení jejich postavení tak, aby v tomto přechodu mohli hrát aktivní roli.

33. Regiony i města hrají zásadní úlohu v usnadňování šíření informací o změně chování a opatřeních na podporu individuálních kroků v oblasti klimatu.

34. Regiony a města musí rovněž určit a odstranit úzká místa, která brání občanům v plné účasti na přechodu k nízkouhlíkové a odolné společnosti, a za tím účelem koordinovat svoji činnost s vyššími úrovněmi správy (vnitrostátní, evropskou a celosvětovou).

35. Pro podporu opatření v oblasti klimatu jsou zásadní dlouhodobá partnerství regionů a měst s podniky, vysokými školami, místními komunitami, občanskou společností, nevládními organizacemi a školami.

36. VR proto vyzývá regiony a města, aby plně rozvinuly svoji úlohu v prosazování projektů na nižší než celostátní úrovni, do nichž je zapojeno více aktérů, s cílem vytvořit kulturu udržitelného rozvoje, která povzbudí úsilí na vnitrostátní i evropské úrovni. Zdůrazňuje přitom, že mezi různými částmi EU a mezi regiony a městy existují velké rozdíly, pokud jde o potřeby a ohrožení související se změnou klimatu.

Zaměření na výzkum

37. Výzkum má zásadní význam při formulování vhodných politických reakcí na výzvu změny klimatu. Těsné vazby na akademickou obec přispějí ke správné tvorbě politik, jelikož bude možné přijímat rozhodnutí založená na spolehlivém odborném poradenství.

VR proto vyzývá regiony a města, aby navázala těsné vazby s vysokými školami a výzkumnými středisky na svých územích i mimo ně a podporovala meziregionální spolupráci v těchto oblastech.

38. Společné získávání poznatků od počáteční fáze a křížové kontroly mezi tvůrci politik a akademickými pracovníky zintenzivní spolupráci při rozpoznávání problémů a hledání společných řešení problémů v rámci celého výzkumného procesu a procesu tvorby politik.

39. VR s uspokojením konstatuje, že nedávné rozhodnutí Mezivládního panelu pro změnu klimatu vypracovat v roce 2023 zvláštní zprávu o městech a klimatu bude již od nyní stimulat intenzivnější výzkum významu měst v boji proti změně klimatu. Vyzývá Evropskou komisi, aby hrála aktivní úlohu při vypracovávání této zprávy, zapojila VR do tohoto procesu a prosazovala víceúrovňovou územní vizi opatření v oblasti klimatu. VR zejména vyzývá Evropskou komisi, aby podporovala výzkum v těchto oblastech s cílem konstruktivně přispět ke zvláštní zprávě, která bude použita v budoucích diskusích v rámci UNFCCC, zejména globálním přezkumu, v němž se posoudí stav provádění Pařížské dohody do roku 2023.

40. VR podporuje zařazení zástupců výzkumu do plánování a provádění politik v oblasti přizpůsobování a zmírňování.

Odolná společnost

41. Je důležité, že dohoda z Paříže uznává významný pozitivní dopad opatření v oblasti přizpůsobování a zmírňování.

42. VR vypracuje samostatné stanovisko věnované přezkumu strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu, který je plánován na rok 2017. VR v této souvislosti požaduje pevný závazek k integraci opatření ke zmírnění a přizpůsobení a k začlenění přizpůsobování do všech příslušných politik.

43. VR zdůrazňuje, že z důvodu možného nepříznivého účinku změny klimatu na osoby a majetek by se mělo posílit postavení regionů a měst tak, aby mohly co nejdříve zvýšit svoji odolnost. VR však trvá na tom, že k přizpůsobení se změně klimatu je zapotřebí vertikální a horizontální spolupráce a že regiony a města musí být rovněž propojeny, aby se změně klimatu mohly přizpůsobit.

44. VR vítá akční plán Evropské komise pro sendajský rámec pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030, stejně jako zapracování odolnosti vůči katastrofám do Pařížské dohody. Měly by být více posíleny vazby mezi budováním odolné infrastruktury a přizpůsobením se změně klimatu, aby se podpořila meziodvětvová koordinace mezi složkami civilní ochrany a opatřeními v oblasti přizpůsobení se změně klimatu na všech úrovních.

45. VR žádá o lepší mechanismy zvyšování povědomí a podpůrné mechanismy za účelem přípravy regionálně zaměřených národních strategií přizpůsobení. Jejich přeměna na soudržné regionální akční plány s přechodem na místní úroveň by měla být pečlivě sledována a na úrovni EU by měly být stanoveny jasné dílčí cíle, kterých se má dosáhnout v pravidelných intervalech.

Financování činnosti regionů a měst EU v oblasti změny klimatu

46. Otázka financování a přístupu k financování, zejména pro regiony a města, je zásadní pro provádění Pařížské dohody.

47. I když v EU existují různé možnosti financování, setkávají se regiony a města s různými překážkami, které jim brání v přístupu k podpůrným opatřením dostupným na úrovni EU prostřednictvím fondů EU či Evropské investiční banky (EIB).

Na základě četných diskusí ve VR a s různými zúčastněnými stranami vyzývá VR Evropskou komisi, EIB a členské státy, aby se zaměřily na rozvoj odpovídající správní kapacity regionů a měst, která jim umožní plně využívat možností veřejného i soukromého financování na úrovni EU, zejména pokud jde o menší územní jednotky.

48. Orgány EU musí kromě toho vyvinout zvláštní úsilí a komunikovat a poskytovat informace o těchto příležitostech. VR se zavazuje podporovat Evropskou komisi a EIB při vytváření potřebných cílených komunikačních nástrojů.

49. VR je rovněž znepokojen potenciálně neefektivním využíváním strukturálních fondů v několika členských státech. Na opatření v oblasti klimatu je sice vyčleněno 20 % rozpočtu EU, nicméně klimatické kritérium pro projekty financované ze strukturálních fondů není systematicky uplatňováno ani ověřováno, což přináší riziko využívání fondů EU na projekty, jež jsou v rozporu s cíli EU v oblasti klimatu. Evropská komise a členské státy by měly být zvláště obezřetné, prošetřovat tyto záležitosti a přijímat nezbytná nápravná opatření a mít při tom na paměti zásadu technologické neutrality a právo členských států volit mezi různými energetickými zdroji.

50. VR vyzývá členské státy, aby dodržovaly svůj závazek postupného rušení dotací s nepříznivým vlivem na životní prostředí. VR se dále domnívá, že probíhající reforma systému obchodování s emisemi (ETS) by měla vést ke stanovení spravedlivé ceny uhlíku, která neohrozí konkurenceschopnost členských států, a ke zřízení mechanismu, jenž umožní regionům, aby podporovaly úsilí o snížení emisí skleníkových plynů. VR by rád upozornil Evropskou komisi a Radu na úspěšný příklad trhu s uhlíkem vytvořeného mezi Kalifornií a Quebecem. V současnosti se reinvestují miliardy dolarů do lokální ekonomiky, aby se podpořily podniky, města a občané při přechodu na nízkouhlíkové hospodářství. VR vyzývá EU, aby se tímto příkladem inspirovala při přidělování kvót. Rovněž vyzývá členské státy, aby umožnily regionům hrát aktivní úlohu v ETS zejména tak, že budou spravovat část příjmů z dražeb a reinvestovat je do udržitelných projektů.

51. EU musí rovněž přezkoumat své vlastní právní předpisy s cílem usnadnit investice do energie z obnovitelných zdrojů. Například nižší zdanění biopaliv se v současné době považuje za státní podporu, která je poskytována pouze jako časově omezená výjimka, což způsobuje nejisté investiční podmínky a administrativní zátěž pro výrobce i dodavatele pohonných hmot z obnovitelných zdrojů.

Vzhledem k velkému rozsahu potřebných finančních prostředků budou muset regiony a města přilákat jak veřejné, tak soukromé financování. Stále existuje velký nevyužitý obchodní potenciál v odvětvích souvisejících s prováděním Pařížské dohody.

52. VR proto vyzývá regiony a města, aby podpořily posun ve způsobu myšlení od „finanční podpory“ k „financování“ životaschopných obchodních plánů pro udržitelný rozvoj.

53. Za tímto účelem je potřeba posílit dialog mezi veřejným a soukromým sektorem. Kromě toho by regiony a města měly ve větším rozsahu spolupracovat s EIB a bankovním sektorem s cílem rozšířit si své poznatky o inovativních mechanismech financování nízkouhlíkových a odolných projektů.

VR v této souvislosti trvá na tom, že základním předpokladem realizace těchto projektů musí být regulační jistota a předvídatelnost. VR rovněž zdůrazňuje, že je důležité sdílet osvědčené postupy ohledně integrace kritérií udržitelnosti do finančního sektoru. Finanční produkty by měly být posuzovány a označovány na základě toho, nakolik jsou vystaveny rizikům spojeným se změnou klimatu a jak přispívají k přechodu na nízkouhlíkové hospodářství, aby veřejní a soukromí investoři měli k dispozici určitá vodítka.

V Bruselu dne 12. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů — Plán EU pro cyklistiku

(2017/C 088/10)

Zpravodaj: Kevin Peel (UK/SES), radní města Manchester

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Posun paradigmatu a plán EU pro cyklistiku

1. připomíná, že od 50. let 20. století byla na mnoha místech v celé Evropě v rámci dopravního plánování a plánování měst a využívání půdy soustavně dáována přednost individuální motorové dopravě před aktivní mobilitou a veřejnou dopravou. Používání automobilu se stalo převažujícím způsobem dopravy – často i při cestování na krátké vzdálenosti. Tento vývoj měl rozhodující podíl na řadě závažných problémů, zejména v oblasti změny klimatu, znečištění ovzduší, hluchosti, snížení bezpečnosti silničního provozu, přetížení komunikací, nízké kvality veřejného prostoru, segregace ve využívání půdy, závislosti dopravního sektoru na ropě, omezení kupní síly spotřebitelů, nedostatku fyzické aktivity u velké části obyvatelstva. Právě z nedostatku fyzické aktivity vyplývají další následné problémy (např. zpomalení vývoje motorických dovedností zejména u dětí, nadváha, poruchy soustředění atd.);
2. požaduje v zájmu řešení těchto problémů, aby došlo k posunu paradigmatu v dopravě a strategiích územního plánování a využití půdy, což vyžaduje novou udržitelnou hierarchii dopravních prostředků, v níž jsou prioritou pobídky a opatření ke zvýšení bezpečnosti a přitažlivosti aktivních způsobů dopravy (chůze a cyklistiky), doprovázené na druhém místě podporou veřejné dopravy, na třetím rozvojem sdílení a společného používání aut a na posledním soukromou individuální automobilovou dopravou. Tato hierarchie by umožnila nezbytnou integraci různých druhů dopravy. Musí se to promítnout do všech aspektů dopravního plánování, včetně upřednostnění dopravního toku uživatelů aktivních způsobů dopravy, investic do infrastruktury, přidělování silničního prostoru, upřednostnění v rámci pravidel silničního provozu atd.;
3. potvrzuje, že k posunu paradigmatu v oblasti dopravní politiky je zapotřebí společné úsilí všech správních úrovní od místní a regionální po vnitrostátní, evropskou, či dokonce globální. Doufá, že za tímto účelem proběhne větší integrace mezi různými úrovněmi plánování, zejména místní a regionální, jež by zahrnovala aktivní zapojení všech subjektů občanské společnosti, včetně podniků, nevládních organizací, odborů, akademické obce atd.;
4. poukazuje na to, že je nezbytné v rámci nástrojů územního plánování podpořit lepší přístupnost zastávek veřejné dopravy pro pěší a cyklisty a v návaznosti na logistické uzly systému vytvářet bezpečná, všem přístupná a atraktivní místa a parkovací zařízení pro jízdní kola a případně sdílení jízdních kol;
5. zdůrazňuje, že změny politik a přidělování zdrojů, jak personálních, tak finančních, se dějí na základě ambiciózních politických záměrů, a proto doporučuje Komisi, aby prosazovala cíl zdvojnásobit v průběhu příštích 10 let podíl cyklistiky v členských státech EU (ze současného zhruba 7–8 % podílu přesunutí na kole v rámci všech druhů dopravy na zhruba 15 %);
6. naléhavě vyzývá Komisi, aby analyzovala potenciál cyklistické dopravy ve skladbě dopravních prostředků v EU v dlouhodobém horizontu (2030/2040/2050), posoudila investice a další kroky potřebné k využití tohoto potenciálu a provedla celkovou analýzu nákladů a přínosů. Tuto analýzu by měla založit na osvědčených nástrojích, jakým je například nástroj WHO pro ekonomické hodnocení zdraví pro oblast chůze a cyklistiky, a dále je rozvíjet, přičemž je třeba brát v úvahu průřezový přístup k cyklistice, pokud jde o sektory jako hospodářství, životní prostředí, klima, energetická účinnost, doprava, vzdělávání, zdravotnictví, sport atd.;

7. vřele vítá iniciativu Evropského parlamentu ⁽¹⁾ a členských států ⁽²⁾, které požádaly Evropskou komisi, aby předložila evropský plán či strategický dokument na úrovni EU pro cyklistiku. „Prohlášení o cyklistice jako způsobu dopravy šetrném ke klimatu“, které členské státy přijaly v říjnu 2015 během lucemburského předsednictví EU, rovněž vyzývá k tomu, aby bylo v Komisi zřízeno evropské kontaktní místo pro cyklistiku;
8. vítá Pařížské prohlášení, které roku 2014 přijal celoevropský program pro dopravu, zdraví a životní prostředí (THE PEP) a plně podporuje vznik celoevropského hlavního plánu propagace cyklistiky jeho členskými státy, WHO, EHK OSN a dalšími zúčastněnými stranami ⁽³⁾;
9. vyzývá, aby byl do pracovního programu Komise na rok 2018 zahrnut plán EU pro cyklistiku. Tento plán by měl řešit narůstající potřebu koordinovaných opatření na úrovni EU, aby byl využit dobře zdokumentovaný potenciál environmentálních, zdravotních a hospodářských přínosů cyklistiky; plán by měl obsahovat kroky, jež umožňují zvýšit povědomí veřejnosti a rozšířit informace o zmíněných přínosech v zájmu toho, aby si občané zvykli jezdit na kole či aby vznikla kultura cyklistiky;
10. připomíná, že v souladu se zásadou subsidiarity je strategický rozvoj národní sítě cyklotezek v kompetenci členských států a EU by měla hrát podpůrnou roli, a to především při přeshraničním propojení těchto sítí, u strategií států a regionů s nižším výskytem každodenní cyklistiky, ale i při koordinaci a rozvoji evropské sítě cyklotezek;
11. zdůrazňuje však, že na základě plného uplatnění zásady subsidiarity a proporcionality jsou ve vytváření podmínek pro budoucí systém městské a regionální dopravy a mobility stěžejními aktéry místní a regionální orgány, neboť městská mobilita a městská doprava jsou v pravomoci místních a regionálních orgánů. Zkušenost v tomto ohledu ukazuje, že podrobné cyklistické plány lze začlenit do místních dopravních strategií, aby tak byla pro cyklistiku vytvořena ambiciózní vize, kterou mohou komunity podpořit. Regionální dopravní partnerství a strategie pak rovněž mohou začlenit cyklistiku do regionálních politik a vytvořit programy na její podporu;
12. znovu proto vyzývá, aby byly místní a regionální orgány aktivněji zapojeny do rozhodovacího procesu ⁽⁴⁾, a domnívá se, že jako mluvčí místních a regionálních orgánů by měl vést diskusi o iniciativách EU k podpoře cyklistiky, protože města a regiony by měly mít z těchto opatření největší užitek;
13. rovněž považuje cyklistiku za ústřední prvek udržitelné městské mobility a základ integrované městské agendy EU;

Financování

14. připomíná podložené vědecké poznatky, že investice do cyklistické infrastruktury mají poměr přínosů a nákladů přinejmenším 5:1 ⁽⁵⁾. Hospodářské přínosy se projevují v řadě směrů: zprv zajišťuje cyklistika tvorbu mnoha místních pracovních příležitostí ve výrobě jízdních kol a jejich maloobchodním prodeji a opravách, ve výstavbě a údržbě infrastruktury i v cykloturistice a dopravních a jiných službách. Zadržuje přináší zlepšení veřejného zdraví z důvodu zvýšení fyzické aktivity a omezení znečištění ovzduší a hluchnosti. Zatřetí snižuje výskyt dopravních kongescí, takže je méně zablokovaných komunikací, méně zpoždění, méně zmařené pracovní doby i zbytečně spotřebovaného paliva. To vede obecně k lepší kvalitě života ve městech a zároveň zvyšuje atraktivitu. Kromě toho je možné za hospodářský přínos považovat účinnější využívání půdy;

⁽¹⁾ 2015/2005(INI) vyzývá, „aby byl do pracovního programu Komise na rok 2016 zahrnut plán EU pro cyklistiku.“

⁽²⁾ Prohlášení o cyklistice jako způsobu dopravy šetrném ke klimatu, neformální zasedání ministrů dopravy EU, Lucemburk, 7. října 2015. <http://www.eu2015lu.eu/en/actualites/communiqués/2015/10/07-info-transport-declaration-velo/07-Info-Transport-Declaration-of-Luxembourg-on-Cycling-as-a-climate-friendly-Transport-Mode—2015-10-06.pdf>.

⁽³⁾ http://www.unece.org/fileadmin/DAM/thepep/documents/Déclaration_de_Paris_EN.pdf.

⁽⁴⁾ Stanovisko Provádění bílé knihy o dopravě z roku 2011, zpravodaj Spyros Spyridon (EL/ELS) (Úř. věst. C 195, 12.6.2015, s. 10).

⁽⁵⁾ Ministerstvo dopravy Spojeného království uvádí ve své publikaci *Value for Money Assessment for Cycling Grants* z roku 2014, že granty v cyklistice dosahují poměru přínosů k nákladům 5,5: 1, výzkumný ústav Transport & Mobility Leuven v publikaci *Impact et potentiel de l'usage du vélo sur l'économie et l'emploi en Région de Bruxelles-Capitale: Les effets directs et indirects de l'usage du vélo en 2002, 2012 et 2020* z roku 2014 odhaduje, že u investic v hlavním městě Bruselu dosahuje tento poměr hodnot 5: 1 až 9: 1, město Helsinky v publikaci *Helsinki Bicycle Account 2015* odhaduje poměr přínosů k nákladům 8:1.

15. připomíná proto výzvu ministrů dopravy v Prohlášení o cyklistice jako způsobu dopravy šetrném ke klimatu, kde se požaduje strategický dokument o cyklistice na úrovni EU, který by identifikoval „politiku EU a nástroje financování, které již byly mobilizovány nebo by měly být mobilizovány v zájmu zvýšení podílu cyklistiky a k podpoře zaměstnanosti v EU související s cyklistikou, a zahrnul cyklistiku do (...) politik a nástrojů financování EU“⁽⁶⁾;

16. požaduje dále předvídatou investiční politiku EU v dopravě, která by vedla také k lepšímu veřejnému zdraví a zcela v souladu s dohodou konference COP 21 v Paříži by investovala finanční prostředky EU určené na dopravu do cyklistiky⁽⁷⁾;

17. navrhuje jako obecné pravidlo, aby každý relevantní projekt infrastruktury spolufinancovaný EU bral v maximální možné míře v úvahu cyklistiku, a zabránilo se tak případnému negativnímu dopadu budování dálnic, železnic atd. na cyklistiku (tj. uplatnila se zásada „cyklistika ve všech projektech infrastruktury“). Kromě toho by cyklistika měla být zařazena jako samostatná priorita pro financování do pracovních programů na období 2018–2020 v rámci výzkumného a inovačního programu Evropské komise Horizont 2020 (Mobilita pro růst);

18. žádá Evropskou komisi, aby pro relevantní projekty spolufinancované z prostředků EU stanovila minimální kritéria kvality cyklistické infrastruktury, zejména kritéria pro koncipování sítě, jež by zohlednila bezpečnost, funkčnost a značení, aby se zajistilo účinné využití peněz evropských daňových poplatníků; dále žádá Komisi, aby spolupracovala s členskými státy a místními a regionálními orgány na vytvoření vnitrostátních pokynů, databáze osvědčených postupů a sítě pro výměnu poznatků ohledně poskytování cyklistické infrastruktury. Dále žádá Komisi, aby stanovila kritéria pro financování, řízení a ekonomickou životaschopnost hlavních opatření;

19. navrhuje zahrnout síť dálkových cyklistických tras EuroVelo⁽⁸⁾ do TEN-T, čímž se zlepší přeshraniční propojení, dojde k rozvoji možností cestovního ruchu a posílí se dostupnost lokalit uvnitř měst, a navrhuje využít fondy pro městské uzly Nástroje pro propojení Evropy, např. ke stavbě městských a příměstských (rychlých) cyklistických tras;

Bezpečnost silničního provozu

20. připomíná, že strach z nehody při jízdě na kole v provozu motorových vozidel přispívá k rozšířené domněnce, že cyklistika je nebezpečná činnost. Tento strach je do určité míry neopodstatněný, neboť nejvíce nehod představují individuální nehody, nikoli srážky s jinými vozidly. Tyto obavy však mají na cyklistiku odrazující účinek a mohou být překážkou pro její rozšíření;

21. připomíná, že jedním z nejvýznamnějších faktorů poklesu počtu úmrtí v silniční dopravě je nízká maximální povolená rychlost v obydlených oblastech a vymáhání jejího dodržování. Střety cyklistů a rychle jedoucích vozidel jsou hlavní příčinou usmrcení a těžkých zranění cyklistů. vyzývá EU, aby orgánům členských států a regionálním a místním orgánům doporučila lepší řízení rychlosti a přijetí opatření ke zmírnění provozu, a to mj. prostřednictvím zavedení standardní maximální rychlosti 30 km/h (nebo 20 mil. za hodinu) v některých ulicích v městských oblastech, kde by byl zohledněn provoz kol a umožněna koexistence různých uživatelů silnic: chodců, cyklistů, automobilů, těžkých nákladních vozidel, asistenčních vozidel (záchranná služba, hasiči atp.). Kromě toho by měly být postupně zavedeny inteligentní systémy asistence rychlosti prostřednictvím schválení typu všech nových motorových čtyřkolek, autobusů a těžkých nákladních vozidel, které jsou určeny k provozu na veřejných komunikacích EU. Podotýká, že existuje zjevný rozdíl mezi objektivní, skutečnou bezpečností jízdy na kole a subjektivním vnímáním bezpečnosti ze strany mnohých lidí. V zájmu minimalizování tohoto rozdílu je nutné provádět zejména měkké informační a komunikační kampaně, jako jsou zviditelňující osvětové kampaně. Nejistí cyklisté se budou cítit dobře a budou kolo používat jako dopravní prostředek pouze tehdy, když ztratí strach z jízdy na kole a budou se subjektivně cítit bezpečněji;

⁽⁶⁾ V tomto prohlášení se uvádějí: plány udržitelné městské mobility v balíčku opatření v oblasti městské mobility z roku 2013, směry politiky v oblasti bezpečnosti silničního provozu v letech 2011–2020, CIVITAS 2020, ELTIS, URBACT a Evropský týden mobility i související nástroje financování (včetně evropských strukturálních a investičních fondů a programů COSME a Horizont 2020).

⁽⁷⁾ To zahrnuje infrastrukturu, ale také služby v oblasti mobility, jako je sdílení jízdních kol, inteligentní dopravní systémy, vozidla veřejné dopravy vhodná pro přepravu jízdních kol atd.

⁽⁸⁾ <http://www.eurovelo.org/>.

22. dále připomíná, že větší a těžší vozidla, byť se jich v městských oblastech ve srovnání s celkovým počtem motorových vozidel pohybuje poměrně málo, se zvýšenou měrou podílejí na smrtelných úrazech cyklistů;

23. vyjadřuje politování nad příliš pomalým poklesem smrtelných nehod cyklistů, a podporuje proto přijetí celounijního cíle v oblasti těžkých zranění a zkoumání jejich možné nízké míry oznamování. Plán EU pro cyklistiku by v této souvislosti měl jako zásadu činnosti stanovit přiblížení se cíli nulového počtu obětí a zajištění vedoucího postavení ve světě v bezpečnosti a ochraně cyklistů;

24. žádá, aby byla v brzké době provedena revize nařízení o obecné bezpečnosti, zejména pokud jde o zlepšení přímého výhledu řidičů těžkých nákladních vozidel, jenž by mohl být doplněn o další povinné systémy aktivní bezpečnosti, jako jsou senzory detekující cyklisty nebo systémy automatizovaného brždění, aby se zamezilo střetům;

25. vyzývá k aktualizaci nařízení o schvalování typu motorových vozidel s ohledem na ochranu chodců a ostatních nechráněných účastníků silničního provozu⁽⁹⁾ s tím, že by se vztahovalo rovněž na zkušební postupy týkající se ochrany cyklistů při nárazu do přední části automobilu;

26. žádá, aby se prostudovalo zahrnutí specifických opatření ke zlepšení bezpečné dopravy na kolech do platných směrnic, např. směrnice EU o bezpečnosti tunelů a infrastruktury TEN-T⁽¹⁰⁾ pro městské a venkovské komunikace;

Městská mobilita a inteligentní dopravní systémy

27. žádá, aby připravované pokyny Evropské komise pro městskou logistiku⁽¹¹⁾ uznávaly nesmírný potenciál přesunu dodávek služeb a zboží do 250 kg na nákladní kola s elektrickým pohonem, a tudíž doporučovaly, aby dodávky za využití jízdních kol byly v logistice upřednostňovanou možností všude, kde je to možné;

28. upozorňuje na to, že městské a dopravní plánování musí být s ohledem na místní mobilitu úzce koordinováno a promyšleně integrováno ve všech oblastech;

29. trvá na tom, že zcela zásadní význam má školní vzdělávání v oblasti silniční bezpečnosti, zákonů o provozu a pravidel silničního provozu i výuka některých specifických pravidel týkajících se jízdních kol. Takové vzdělávání přispěje ke snížení počtu nehod, jejichž účastníky jsou cyklisté. Evropská komise by měla přispět ke snazšímu šíření vyzkoušených a prověřených programů pro místní školy, v jejichž rámci školy, policie a další zúčastněné strany spolupracují na tom, aby mladí cyklisté získali povědomí o správných cyklistických technikách a také základní představu o tom, jak měřit sílu a rychlost případného střetu na silnici, přičemž se propagují přednosti cyklistiky jako sociálního, zdravého a v zásadě bezpečného způsobu dopravy;

30. je nadále přesvědčen, že celostátní a komunální regulace vjezdu do měst a placené užívání vozovek mohou být efektivními nástroji k řízení konkurenční poptávky po využití ulic a k řešení hlavních problémů, jako jsou dopravní zácpy, znečištění a živelné rozpínání měst (urban sprawl)⁽¹²⁾, a zdůrazňuje v této souvislosti, že připravované nezávazné pokyny Komise pro dostupnost městských lokalit⁽¹³⁾ by měly systematicky upřednostňovat cyklistiku; doporučuje místním a regionálním orgánům, aby příjmy ze systémů regulace vjezdu a poplatků za užívání silničních komunikací byly částečně reinvestovány do cyklistiky, a vytvořila se tak přitažlivá alternativa k používání automobilů;

31. konstatuje, že kombinace cyklistiky a veřejné dopravy je oboustranně prospěšná a multimodální doprava má zásadní význam pro úspěšné, bezproblémově fungující městské dopravní sítě; opakuje výzvu, aby byly informace o jízdních řádech a další cestovní informace povinně zveřejňovány a v celé své šíři zpřístupněny všem občanům EU⁽¹⁴⁾ a aby byly vyvíjeny informační systémy a aplikace týkající se cestovních tras, jež by přiléhaly k intermodalitě. Z hlediska multimodální dopravy

⁽⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 78/2009 ze dne 14. ledna 2009 o schvalování typu motorových vozidel s ohledem na ochranu chodců a ostatních nechráněných účastníků silničního provozu, o změně směrnice 2007/46/ES a o zrušení směrnice 2003/102/ES a 2005/66/ES, (Úř. věst. L 35, 4.2.2009, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Směrnice 2004/54/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 29. dubna 2004 o minimálních bezpečnostních požadavcích na tunely transevropské silniční sítě (Úř. věst. L 167, 30.4.2004, s. 39), a směrnice 2008/96/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 19. listopadu 2008 o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury (Úř. věst. L 319, 29.11.2008, s. 59).

⁽¹¹⁾ http://ec.europa.eu/transport/facts-fundings/tenders/index_en.htm.

⁽¹²⁾ Stanovisko Balíček městské mobility, zpravodaj: Sir Albert Bore (UK/SES) (Úř. věst. C 271, 19.8.2014, s. 18).

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/news/2015-11-27-guidance-access-regulations_en.htm.

⁽¹⁴⁾ Stanovisko Služby v oblasti informací, plánování cest a prodeje jízdenek na multimodální cesty, zpravodaj: Petr Osvald (CZ/SES) (Úř. věst. C 19, 21.1.2015, s. 36).

požaduje, aby byly systémy sdílení jízdních kol a cyklistika plně začleněny do technických norem, právních předpisů EU a programů výzkumu a vývoje financovaných EU, zejména co se týče plánování cest, prodeje jízdenek, parkování atd. Je třeba posílit infrastrukturu na autobusových a železničních stanicích a v jejich okolí a zlepšit vlastní zařízení veřejné dopravy, aby se usnadnilo přestupování mezi vlaky, autobusy a jízdními koly⁽¹⁵⁾;

Elektromobilita a politiky v oblasti zadávání veřejných zakázek

32. navrhuje, aby politiky v oblasti elektromobility na všech úrovních veřejné správy vždy braly v úvahu elektro-cyklistiku;

33. doporučuje Komisi, aby cyklistiku zahrnula do své revize kritérií EU pro zelené veřejné zakázky v oblasti dopravy. Kritéria pro zadávání veřejných zakázek by měla usilovat nejenom o okrajová vylepšení automobilů a lehkých užitkových vozidel, která kupují zadavatelé veřejných zakázek, ale měla by rovněž usilovat o přechod na druhy dopravy, které jsou šetrné k životnímu prostředí, jako je cyklistika. Proto by mělo být v rámci zadávacího řízení povinným krokem prověřit v souladu s kritérii EU pro zelené veřejné zakázky, zda je možné nakoupit jízdní kola (včetně jízdních kol s pomocným elektrickým pohonem) namísto osobních automobilů a nákladní kola (včetně elektrických kol a kol vybavených pomocným elektrickým pohonem) namísto lehkých užitkových vozidel. Dále doporučuje zahrnout do zadávání veřejných zakázek kritéria inovací, jež by podpořila technologický rozvoj ve všech jeho aspektech a šíření mezi členskými státy;

Zmírňování změny klimatu a kvalita ovzduší

34. uznává, že ke zmírnění změny klimatu je potřebná komplexní kombinace politik, která umožní dosažení evropských cílů dekarbonizace odvětví dopravy a zlepšení kvality ovzduší ve městech. Patří sem technická řešení, strategické přechody a pobídky k tomu, aby se neuskutečňovaly zbytečné cesty. Nedílnou součástí každé strategie zmírňování změny klimatu a zlepšení kvality ovzduší by bez ohledu na správní úroveň měly být ambiciózní programy využití jízdních kol. Velkorysé politiky v oblasti cyklistiky také mohou přispívat k plnění 11 cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje⁽¹⁶⁾;

Údaje o cyklistice

35. zdůrazňuje, že spolehlivé a srovnatelné údaje mají zásadní význam pro informované rozhodování a měření dopadu politik a finančních intervencí, a proto doporučuje Komisi (Eurostatu) vytvořit společnou metodiku sběru údajů a harmonizované definice vnitrostátních a městských údajů popisujících využívání jízdních kol;

Kontaktní místo pro cyklistiku při Evropské komisi a výměna osvědčených postupů

36. vítá jmenování kontaktní osoby pro cyklistiku v rámci GŘ MOVE, ale upozorňuje, že by tato pozice měla být přivedena na úroveň celé Komise tím, že by se vytvořilo kontaktní místo pro cyklistiku a z hlediska personálních zdrojů by je obsazoval přinejmenším jeden pracovník na plný úvazek. Toto místo by doplňovalo kontaktní místa pro cyklistiku ve všech relevantních GŘ Komise zajišťující meziútvarové konzultace a koordinaci uvnitř Komise;

37. žádá Komisi, aby podpořila informační středisko, vybavené odpovídajícími zdroji, které by členskými státům a místním a regionálními orgánům zajistilo v oblasti cyklistiky přístup k osvědčeným postupům, případovým studiím, zprávám, možnostem financování atd⁽¹⁷⁾.

V Bruselu 12. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

⁽¹⁵⁾ Projekt BiTiBi podporovaný programem Inteligentní energie – Evropa.

⁽¹⁶⁾ World Cycling Alliance/ECF, „Cycling delivers on the Global Goals“, 2015. https://ecf.com/sites/ecf.com/files/The%20Global%20Goals_internet.pdf.

⁽¹⁷⁾ Středisko pro sledování městské mobility (ELTIS) shromáždilo mnoho příkladů osvědčených postupů (www.eltis.org).

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

119. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 10., 11. A 12. ŘÍJNA 2016

Stanovisko Evropského výboru regionů — Akční plán pro „eGovernment“ na období 2016–2020

(2017/C 088/11)

Zpravodaj: Martin Andreasson (SE/ELS), člen rady regionu Västra Götaland**Odkaz:** Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Akční plán EU pro „eGovernment“ na období 2016–2020 – Urychlování digitální transformace veřejné správy

COM(2016) 179 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

1. vítá celkovou vizi a účel návrhu, tedy odstranit stávající digitální překážky jednotného trhu a zabránit další fragmentaci v souvislosti s modernizací orgánů veřejné správy;
2. zdůrazňuje klíčovou úlohu místních a regionálních orgánů jednak při modernizaci správy, jelikož jsou tvůrci a správci digitální infrastruktury a digitálních služeb v oblastech významných pro společnost, jednak jakožto subjektů odpovědných za vlastní poskytování služeb přímo obyvatelům, aby tyto služby splňovaly očekávání ve stále digitalizovanějším světě;
3. poukazuje na to, že veřejné služby mají velký význam jako hnací síla digitální transformace evropského hospodářství i mimo eGovernment, a konstatuje, že plánované návrhy zahrnují opatření pro téměř všechny životní situace občanů, chybí mezi nimi však opatření v oblasti kultury a vzdělávání;
4. upozorňuje na význam modernizace veřejných institucí a systémů správy a jejich zpřístupnění pro soukromé osoby a podniky prostřednictvím digitálních služeb, a zdůrazňuje proto svoji podporu rozvoji přeshraničních veřejných služeb, zejména těch, které umožňují interoperabilitu, předávání informací, elektronické zadávání zakázek, elektronickou identifikaci občanů, elektronické podpisy, elektronické doručování písemností a dalších prvků elektronické správy⁽¹⁾;
5. doporučuje, aby místní a regionální orgány, které jsou důležité pro úspěch plánovaných opatření, byly zapojeny nejen do provádění plánovaných vnitrostátních opatření a nástrojů vyzdvihovaných v akčním plánu, ale také do jejich přípravy;

⁽¹⁾ Viz CdR 4165/2014, 5960/2013, 5559/2013, 3597/2013, 1646/2013, 2414/2012, 1673/2013, 626/2012, 402/2012, 65/2011, 104/2010 a 5514/2014.

6. navrhuje, aby byl zapojen do řídicího výboru pro akční plán eGovernment, aby mohl do diskuse přinést místní a regionální rozměr, jelikož větší část sociálních služeb poskytuje místní či regionální sektor;

Úvod

7. sdílí názor Komise, že elektronická veřejná správa představuje transparentnější, jednodušší a účinnější správu;

8. domnívá se, že digitalizace správy evropských, celostátních nebo místních orgánů je pozitivním faktorem, i pokud jde o zjednodušení časově náročných byrokratických postupů, a poskytnutí možnosti občanům sledovat legislativní činnosti, být obeznámeni s problémy, které se jich přímo týkají, a aktivně se účastnit rozhodovacích procesů;

9. souhlasí také s úsudkem Komise, že mnoho občanů a podniků stále plně nevyužívá potenciál veřejných digitálních služeb, a poznamenává, že rozvoj elektronické veřejné správy je v členských státech EU a jejich regionech nerovnoměrný;

10. v této souvislosti vítá účel akčního plánu, tj. být nástrojem pro společné úsilí o modernizaci správy v Evropě;

11. vítá, že je akční plán dynamický a pružný, což umožňuje přijmout dodatečná opatření tam, kde je možné využít poznatků místních a regionálních orgánů v oblasti poskytování veřejných digitálních služeb v činnostech důležitých pro společnost, jako je vzdělávání, péče, podnikání, zdravotnictví, infrastruktura atd.;

12. zdůrazňuje potenciál, jež digitální správa skýtá v mnoha oblastech, včetně reakce na katastrofy. Využívání mobilních technologií, internetu a sociálních médií pro komunikační účely může být užitečným nástrojem nejen ve shromažďování, šíření a koordinaci dat, ale také v podpoře demokratické odpovědnosti a transparentnosti;

13. zdůrazňuje důležitost přání, aby akční plán působil jako katalyzátor modernizace veřejného sektoru. Aby byl plán účinný, je důležité, aby byly místní a regionální orgány zapojeny do práce a získaly dobrý přístup ke zdrojům financování a podpůrným opatřením v rámci programů EU koordinovaných akčním plánem;

Vize a základní zásady

14. podporuje vizi Komise, aby nejpozději do roku 2020 byly orgány veřejné správy a veřejné instituce otevřené a účinné a podporovaly začlenění a všem občanům a podnikům v EU bez ohledu na hranice poskytovaly personalizované, uživatelsky vstřícné a bezproblémové digitální veřejné služby;

15. souhlasí s tím, že otevřená správa, jež otevřeně poskytuje údaje a služby bezpečným způsobem, je důležitá ke zvýšení transparentnosti, účinnosti a přehledu. Zároveň poukazuje na to, že některé informace spravované veřejnými institucemi potřebují vysokou úroveň ochrany;

16. vítá zásadu, podle níž by digitální poskytování služeb orgány veřejné správy mělo být standardní, a proto zdůrazňuje, že je potřeba podpořit vědomou, dlouhodobou a strukturovanou činnost ke zvýšení digitálního začleňování, aby mělo více lidí přístup k infrastruktuře a dovednostem a mohlo využít příležitosti, jež nabízí digitalizace;

17. podporuje ambiciózní zásadu spočívající v tom, že by orgány veřejné správy měly vyžadovat od občanů a podniků stejné informace pouze jednou;

18. zároveň bere na vědomí právní, technické a organizační výzvy, které je třeba řešit, aby se zajistilo další využívání informací, a vítá v tomto ohledu pilotní projekt zavedení zásady „pouze jednou“ u přeshraničních obchodních kontaktů a domnívá se, že v rámci pilotní fáze by se měly analyzovat široké kontakty, jež mají podniky s místními a regionálními orgány;

19. domnívá se, že stojí za to prozkoumat inovativní koncepty v oblasti elektronické správy, jako je například elektronický pobyt, který občanům a podnikům umožňuje přístup k určitým službám bez nutnosti fyzického pobytu. Tím se snižuje nepříjemná administrativní zátěž a zvyšuje atraktivita pro zahraniční investice;

20. poukazuje na to, že inkluzivní rozvoj digitálního obsahu a digitálních služeb je zásada, která je prospěšná pro všechny uživatele, zejména osoby se zdravotním postižením. Je proto důležité pokračovat ve spolupráci a výzkumu za účelem aktualizace stávajících norem, aby se drželo tempo s technickým vývojem;
21. souhlasí se zásadou, že by si orgány veřejné správy měly vyměňovat informace mezi sebou a s občany a podniky otevřeným a inkluzivním způsobem. Zároveň poukazuje na to, že je důležité, aby příslušné organizace přijímaly dobře promyšlená rozhodnutí o tom, které informace budou volně přístupné a které by měly být chráněny;
22. podporuje zásadu přeshraničního rozměru jako standardu pro elektronickou veřejnou správu prováděnou orgány veřejné správy a zdůrazňuje, že místní a regionální orgány, často v příhraničních regionech, mohou hrát klíčovou úlohu při zjišťování a rozvoji přeshraničních služeb, které jsou relevantní, účinné a bezproblémové;
23. podporuje zásadu interoperability jako standardu a klíčového prvku naplnění možností digitalizace;
24. souhlasí s Komisí v tom, že odpovídající ochrana osobních údajů a soukromí a bezpečnost informací by měly být do rozvoje digitálních služeb zahrnuty již v počáteční fázi, jelikož malá důvěra v digitální služby je i nadále překážkou rozvoje elektronické veřejné správy;
25. zároveň zdůrazňuje, že přeshraniční normy pro elektronickou veřejnou správu a interoperabilitu nesmí nahradit již dobře fungující vnitrostátní, regionální a místní řešení, nýbrž poskytovat přehled o normách a specifikacích, které mohou veřejné orgány uplatňovat v zájmu dosažení interoperability, pokud jejich stávající systémy vyžadují revizi;
26. upozorňuje na to, že každá organizace, která nakládá s nějakými citlivými údaji, se musí systematicky zabývat otázkami klasifikace informací a jejich bezpečnosti, zejména s ohledem na to, že činnosti, jak jsou pokročilý hacking, kybernetické války a kybernetický terorismus, mohou způsobit značné škody. Přestože transparentnost je základním pravidlem, musí být všechny informace, které jsou považovány za důvěrné, také skutečně náležitě chráněny. V extrémním případě to může znamenat, že informace nebo celé systémy musí být uchovávány tak, aby k nim nebyl přístup prostřednictvím internetu;
27. vítá proto harmonizaci právního rámce spočívající v obecném nařízení o ochraně údajů, zdůrazňuje však, že hospodářská soutěž v této oblasti má celosvětový rozměr, a proto je důležitý takový právní rámec, který nezpomaluje vývoj nových řešení a služeb;
28. zdůrazňuje význam účinných pokynů ohledně nařízení o ochraně údajů a potřebu zapojit všechny subjekty do diskuse o vlastnických právech a odpovědnosti ve vztahu ke zpracovávání osobních údajů;
29. zdůrazňuje úlohu Komise při vytváření základních podmínek pro interoperabilitu a harmonizaci, jež umožní sdílení informací, na němž tyto zásady staví;

Politické priority

30. poukazuje na to, že v Evropě stále existují skupiny občanů, kteří nemají přístup k internetu nebo dostatečné digitální dovednosti, aby mohli využívat digitální služby, a že je zapotřebí podporovat aktivní činnost usilující o zvýšení digitálního začlenění;
31. zdůrazňuje, že předpokladem pro to, aby měli všichni občané a podniky přístup k moderním veřejným digitálním službám a mohli co nejlépe využívat technologií příští generace (internet věcí, data velkého objemu, elektronické zdravotnictví, inteligentní města atd.), jsou spolehlivé, vysoce výkonné a finančně dostupné sítě ve všech oblastech;
32. poukazuje na to, že se musí i nadále důsledně a neustále rozvíjet možnosti podpory na evropské a vnitrostátní úrovni, aby se podpořilo zavádění vysokorychlostních širokopásmových sítí ve všech oblastech, zejména ve venkovských oblastech regionů, v nichž nedostatečná ziskovost často brání zavádění stimulovanému trhu;

33. poukazuje na to, že k provedení modernizace veřejné správy jsou zapotřebí dohodnuté normy a technické specifikace vypracované společně se všemi dotčenými subjekty, které umožní existenci opakovaně použitelných a efektivních digitálních služeb s vysokým stupněm interoperability;
34. vítá ohlášené přepracování evropského rámce interoperability a vyzývá Komisi, aby i nadále podporovala uplatňování doporučení uvedených v tomto rámci ze strany správních orgánů;
35. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány nesmí být vnímány pouze jako uživatelé přeshraničních norem a služeb, ale také jako důležití tvůrci v evropském rámci interoperability;
36. vítá záměr Komise vypracovat předlohu evropského seznamu norem pro IKT při zadávání veřejných zakázek a zdůrazňuje zásadní význam, který příležitosti k zadávání zakázek mají zejména pro místní a regionální orgány, aby se předešlo uzavření v soukromých systémech a umožnilo se zavádění řešení a služeb s vysokou úrovní interoperability a inovací;
37. vyzývá Komisi, aby ve svém úsilí podpořit do roku 2019 plné elektronické zadávání zakázek výrazněji spolupracovala s místními a regionálními orgány, především vzhledem k tomu, že se překážky mohou objevit na těchto prováděcích úrovních. Bude klíčové spolupracovat s místními a regionálními správními orgány, jakož i soukromým sektorem, aby se docílilo plného potenciálu úspor, kterých by se mohlo dosáhnout na trhu s veřejnými zakázkami, jenž se odhaduje na více než 2 biliony eur;
38. konstatuje, že základním předpokladem bezpečných, účinných a dostupných veřejných digitálních služeb je elektronická identifikace, a vítá plánovaná opatření Komise k rychlejšímu zavedení služeb eIDAS⁽²⁾;
39. konstatuje, že činnost v oblasti interoperability a norem vyžaduje čas, dlouhodobý pohled a dostatečné a trvalé financování;
40. vítá proto skutečnost, že Komise hodlá stanovit, jak se zaručí dlouhodobá udržitelnost přeshraničních digitálních služeb. Je to potřebné k vybudování důvěry v tyto služby a jejich technické prvky a k zajištění toho, aby úsilí vyvinuté v návaznosti na tyto činnosti nepřišlo vniveč;
41. domnívá se, že by veřejné instituce ve spolupráci se soukromým a neziskovým sektorem měly spolupracovat na poskytování infrastruktury s náležitým přístupem, ale vyzývá Komisi, aby pečlivě posoudila důsledky a omezení případného zavedení zásady „žádné dědictví“ kvůli složitosti, s níž je spojeno stanovení vhodného časového rámce pro aktualizaci systémů a technických prvků digitálního prostředí;
42. vítá ambiciózní plán Komise učinit z portálu e-justice jednotné správní místo, kde budou na jednom místě shromážděny různé informace a funkce, aby bylo možné předávat a hledat informace a postupy týkající se evropského práva a soudních řízení, údaje o podnicích a insolvenční rejstříky;
43. vítá povinné propojení všech obchodních rejstříků členských států, jelikož podniky ve stále vyšší míře provozují svoji činnost za státními hranicemi a roste potřeba informací o podnicích v přeshraničním kontextu, zejména v evropských příhraničních regionech, a poptávka po těchto informacích;
44. vítá v této souvislosti rovněž elektronické propojení insolvenčních rejstříků za účelem zvýšení transparentnosti a právní jistoty na vnitřním trhu a předejití tzv. forum shopping;
45. podporuje iniciativu k usnadnění využívání digitálních řešení v celém životním cyklu společnosti a předpokládá, že tato iniciativa bude pro podniky představovat malou administrativní zátěž;

⁽²⁾ Nařízení (EU) č. 910/2014.

46. vítá, že Komise navrhne rozšíření jednotného elektronického mechanismu pro registraci a platbu DPH, a požaduje cílený další rozvoj složitých předpisů o DPH, aby se usnadnil přeshraniční digitální obchod. To je obzvláště přínosné pro menší podniky a mikropodniky, neboť zvládat administrativní zátěž, která je nevyhnutelně spjata se složitými předpisy, je pro ně obtížnější než pro jiné podniky;
47. kladně hodnotí zvýšení přeshraniční mobility občanů prostřednictvím výměny informací o sociálním zabezpečení (EESSI) a výměny informací mezi uchazeči o zaměstnání a zaměstnavateli v EU (EURES);
48. podporuje iniciativu EU umožňující přeshraniční výměnu informací a služeb ve zdravotnictví, včetně interoperabilních systémů digitálního předepisování léčiv, což posiluje bezpečnost pacientů, je v souladu se záměry směrnice o mobilitě pacientů⁽³⁾ a zvyšuje kvalitu a účinnost zdravotní péče;
49. souhlasí s Komisí v tom, že při vysokém zapojení podniků, občanů a výzkumných pracovníků do koncipování a poskytování veřejných digitálních služeb se zvyšuje jejich kvalita, efektivita a využitelnost;
50. zdůrazňuje, že výchozím předpokladem modernizace a transformace místních a regionálních orgánů tak, aby mohly v budoucnu poskytovat v rámci své činnosti inovativní služby, jsou otevřená data, bezpečně a spolehlivě poskytovaná třetím stranám;
51. vítá proto iniciativu v podobě platformy EU, pomocí níž budou veřejné orgány moci zpřístupnit svá data a své služby, ale poukazuje na to, že by Komise měla podpořit rozvoj a koordinaci strategií pro zveřejňování dat, a sice prostřednictvím technické a metodické podpory místních a regionálních orgánů;
52. poukazuje na to, že poskytování interoperabilních dat vysoké kvality je založeno na vědomé práci mj. v oblasti informační architektury, klasifikace informací a interoperability na všech úrovních, a vítá proto vybudování a využívání datové infrastruktury na úrovni EU, kde činnost probíhající podle směrnice INSPIRE může dobře sloužit jako vzor pro vypracování společných popisů dat;
53. vítá v této souvislosti evropskou iniciativu v oblasti cloud computingu⁽⁴⁾, která umožňuje sdílet cloudovou infrastrukturu pro poskytování veřejných digitálních služeb, čímž se zvyšuje transparentnost a efektivita;
54. poukazuje na to, že digitální schopnosti a dovednosti občanů, zaměstnanců a uchazečů o zaměstnání mají velmi velký význam pro rozsáhlou digitalizaci ekonomiky a modernizaci správy;

Provádění akčního plánu

55. souhlasí s tím, že provádění akčního plánu vyžaduje společné odhodlání a přijetí odpovědnosti na všech úrovních správy, a zdůrazňuje odpovědnost místních a regionálních orgánů, které jsou nejdůležitějším místem kontaktu veřejného sektoru s občany a podniky.

V Bruselu dne 11. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

⁽³⁾ 2011/24/EU.

⁽⁴⁾ COM(2016) 178 final.

Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropský pilíř sociálních práv

(2017/C 088/12)

Zpravodaj: Heinz-Joachim Höfer (DE/SES), starosta města Altenkirchen**Odkaz:** sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zahájení veřejné konzultace o evropském pilíři sociálních práv

COM(2016) 127 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vítá návrh evropského pilíře sociálních práv, jelikož by přispěl k plnění cílů Evropské unie stanovených v článku 3 SEU, podle kterého Unie „usiluje o udržitelný rozvoj Evropy, založený na vyváženém hospodářském růstu a na cenové stabilitě, vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství směřujícím k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku“ (...), „bojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporuje sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, mezigenerační solidaritu a ochranu práv dítěte“ a „podporuje hospodářskou, sociální a územní soudržnost a solidaritu mezi členskými státy“;
2. očekává, že bude Evropská komise při navrhování evropského pilíře sociálních práv dodržovat zásadu subsidiarity a že bude respektovat rozsáhlé pravomoci orgánů na celostátní a nižší úrovni v oblasti sociální politiky. Zároveň je nutné zajistit, aby byl obsah pilíře v souladu s obecnými zásadami programu zlepšování právní úpravy;
3. vítá skutečnost, že se Evropská komise rozhodla zahájit otevřenou konzultaci k pilíři sociálních práv, neboť po letech krize, která se vyznačovala vysokou mírou nezaměstnanosti a úspornými opatřeními, byla politická diskuse o nové iniciativě v oblasti sociálních práv velice nutná. Domnívá se, že tento pilíř může přispět ke koordinaci sociálních politik a práv v jednotlivých členských státech a podpořit konvergenci směrem k vyšší úrovni;
4. je potěšen tím, že se Komise snaží prodiskutovat rozsah působnosti a obsah budoucího sociálního pilíře, a vyzdvihuje přidanou hodnotu zapojení místních a regionálních orgánů do této diskuse, zejména díky tomu, že se tím posílí a zdůrazní význam územního rozměru pro socioekonomická témata v celkovém politickém přístupu EU a význam místního přístupu, pokud jde o koncipování a provádění sociálních a hospodářských politik;
5. opakuje svou výzvu k tomu, aby byla v rámci evropského semestru zajištěna lepší koordinace hospodářských a sociálních politik mezi evropskou a vnitrostátní úrovní správy, a žádá, aby byly do této koordinace intenzivněji zapojeny místní a regionální orgány ⁽¹⁾;
6. zdůrazňuje, že tento sociální pilíř musí být rozvíjen na základě prokazatelné místní, regionální a vnitrostátní přidané hodnoty a měl by mít průřezový charakter, aby byl lépe zohledňován sociální rozměr správy ekonomických záležitostí v hospodářské a měnové unii (HMU), což má zásadní význam pro fungování a životaschopnost této unie a pro legitimitu procesu evropské integrace;
7. zdůrazňuje, že pokud tato iniciativa přinese pevné sociální záruky, včetně přístupu ke zdravotní péči, vzdělávání, sociálním službám, včetně sociálních služeb obecného zájmu, a sociálnímu zabezpečení, bude na ni moci být pohlíženo jako na koordinační nástroj, který členskými státy pomáhá odstranit sociální nerovnosti, bojovat proti sociálnímu dumpingu, dosáhnout dalšího sblížení sociálních norem v eurozóně směrem k vyšší úrovni a konsolidovat snahy EU v oblasti udržitelného růstu podporujícího začlenění;

⁽¹⁾ Stanovisko VR Sociální rozměr hospodářské a měnové unie (CDR 6863/2013).

8. opakuje svou výzvu, že ke zlepšení sociálního rozměru HMU je nanejvýš důležité řešit regionální nerovnosti prostřednictvím modernizace platné legislativy, bude-li to zapotřebí, a/nebo zvážením nových opatření na podporu větší konvergence, a z tohoto důvodu navrhuje, aby byly do srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů HMU doplněny ukazatele regionálních rozdílů ⁽²⁾;

9. očekává, že návrh Evropské komise týkající se evropského pilíře sociálních práv přispěje k dalšímu posílení sociálních práv – individuálních i kolektivních –, která jsou uvedena v Listině základních práv EU ⁽³⁾;

10. vítá, že byly v konzultaci Evropské komise nadneseny podstatné výzvy v oblasti genderové politiky, jako je například nízká účast žen na trhu práce a segregace trhu práce podle pohlaví (zásada 5), rozdílná výše mezd a důchodů u žen a mužů (zásady 5 a 13), nedostatečná rovnováha mezi pracovním a soukromým životem (zásady 5 a 18) či mnohonásobné zatížení žen v důsledku dlouhodobé péče o rodinné příslušníky (zásada 17). Kromě toho by měla Evropská komise objasnit, zda budou navrhovaná opatření postačovat k odstranění diskriminace žen, nebo zda budou navíc nezbytné další kroky k začlenění hlediska rovnosti žen a mužů;

11. je potěšen tím, že ačkoli se návrh Komise vztahuje pouze na členské státy eurozóny, byly k účasti vybíduty i členské státy EU mimo eurozónu;

12. zdůrazňuje, že spolu s užší koordinací hospodářských a fiskálních politik v eurozóně musí být plně zohledňován sociální rozměr HMU;

13. žádá, aby byl kladen větší důraz na financování sociální politiky, které pro místní a regionální orgány představuje mimořádný problém. Tyto problémy plynou nejen z toho, že se výdaje na systémy sociálního zabezpečení v Evropě výrazně liší, ale také z toho, že obecně klesají investice na nižších úrovních správy ⁽⁴⁾;

14. vyzdvihuje význam silné evropské sociální agendy, v níž se vzájemně doplňují konkurenceschopnost a sociální spravedlnost a jejíž hlavní složkou jsou spravedlivé mzdy, což je oblast, v níž má EU pouze koordinační pravomoc a kterou si každý členský stát určuje prostřednictvím zákonů nebo kolektivního vyjednávání a v každém případě při plném respektování svých tradic a postupů. V této agendě musí být plně hájena zásada zákazu diskriminace v souladu s článkem 21 Listiny základních práv;

15. zdůrazňuje, že vzhledem ke zvýšení nezaměstnanosti mladých lidí a počtu chudých osob či osob ohrožených chudobou, k němuž došlo v posledních letech, musí sociální pilíř rovněž zohlednit potřebu omezit v krátkodobém horizontu chudobu, podpořit sociální začleňování a usilovat o snížení nezaměstnanosti mladých lidí;

16. zdůrazňuje, že je nezbytná užší spolupráce mezi jednotlivými úrovněmi správy, odvětvími a zainteresovanými stranami, včetně posílení úlohy sociálních partnerů a zavedení účinného nástroje pro občanský dialog, což by posílilo demokratickou legitimitu Unie;

17. poukazuje na to, že některé místní a regionální orgány využily svých politik v oblasti zadávání veřejných zakázek k tomu, aby dodavatele pobídly a přiměly k vyplácení spravedlivých mezd jejich zaměstnancům, což může dodatečně přispět k tomu, aby organizace uplatňovaly spravedlivé formy zaměstnání. V této souvislosti připomíná, že právo EU nebrání tomu, aby se z účasti na zadávacím řízení vyloučili uchazeči, kteří se odmítnou zavázat, že budou příslušným zaměstnancům vyplácet zákonem stanovenou minimální mzdou ⁽⁵⁾;

18. vyjadřuje politování nad tím, že návrh Komise neklade větší důraz na vypořádání se s problémy, které souvisejí se změnami ve světě práce, včetně rozsáhlejší digitalizace, již je třeba řešit zaměřením se především na rozvoj digitálních dovedností pracovníků. Výskyt nestandardních forem práce totiž s sebou nese riziko vzniku nových „šedých zón“, pokud jde o pracovní práva a přístup k sociálnímu zabezpečení. Z tohoto důvodu Komisi žádá, aby náležitě definovala pružnost pracovních podmínek, aby bylo možné dospět k rovnováze mezi pružností a zabezpečením;

⁽²⁾ Usnesení k pracovnímu programu Evropské komise na rok 2016 (COR-2015-5929).

⁽³⁾ Hlava IV – SOLIDARITA.

⁽⁴⁾ <https://www.oecd.org/els/soc/OECD2014-Social-Expenditure-Update-Nov2014-8pages.pdf>.

⁽⁵⁾ Soudní dvůr EU ve svém rozsudku ve věci C-115/14 (ze dne 17. listopadu 2015) shledal, že právní úprava regionálního celku členského státu, která ukládá uchazečům a jejich subdodavatelům, aby se zavázali, že budou vyplácet zaměstnancům poskytujícím plnění, které je předmětem veřejné zakázky, minimální mzdou, je v souladu s právními předpisy EU.

19. připomíná, že v kontextu rychle probíhající digitalizace ekonomiky a společnosti je důležité vybavit občany, zejména starší generaci, digitálními dovednostmi, které jsou nezbytné k realizaci inkluzivnějšího sociálního modelu;
20. zdůrazňuje, že vzhledem k měnícím se pracovním podmínkám jsou víc než kdy jindy důležité získávání dovedností prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy a přístup k celoživotnímu učení a že dovednosti musejí odpovídat potřebám trhu práce;
21. pevně věří, že demokratickou legitimitu HMU bude možné posílit, budou-li evropští občané přesvědčeni o tom, že v ní je hájena zásada sociálního pokroku a rovnosti příležitostí, a zaměstnanost a sociální normy tudíž nejsou považovány za okrajové aspekty procesu makroekonomických změn;
22. naléhavě žádá, aby bylo v rámci evropského pilíře sociálních práv zajištěno, že budou místní a regionální orgány podporovány v úsilí o provádění vhodných opatření v oblasti zaměstnanosti a v sociální oblasti, včetně podpory a budování kapacit za účelem vypracování opatření v oblasti rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, jak se uvádí v nedávno předloženém návrhu Evropské komise. Pro tento účel je nezbytné věnovat pozornost místním a regionálním problémům v těchto oblastech a usnadnit výměnu osvědčených postupů na místní a regionální úrovni;
23. poukazuje na to, že Evropa se potýká s obrovskými sociálními problémy a mezi jednotlivými evropskými regiony panují výrazné hospodářské a demografické rozdíly, kdy mnozí mladí lidé čelí četným potížím, jako je například nesoulad vzdělávacího systému s potřebami trhu, problémy s nalezením zaměstnání, překážky bránící mobilitě – zejména u mladých lidí žijících v malých komunitách v okrajových, nejvzdálenějších, ostrovních či venkovských oblastech –, nucená mobilita či společenská izolace. Neexistuje tudíž univerzální politické řešení a každé politické opatření, ať už z veřejné či ze soukromé iniciativy, musí přihlížet k místním a regionálním zvláštnostem (například v případě regionů potýkajících se s demografickými problémy a/nebo s odlivem mozků) a současně mladým lidem zajistit minimální sociální, hospodářské a vzdělávací příležitosti. Současně VR vzhledem k přetrvávající vysoké míře nezaměstnanosti mladých lidí připomíná, že je důležité rozšířit přínosy systému záruk pro mladé lidi do věku 30 let (nikoli pouze do 25 let) ⁽⁶⁾;
24. zdůrazňuje, že v evropském pilíři sociálních práv by měla mít prvořadý význam potřeba zajištění všeobecného přístupu ke kvalitním systémům sociálního zabezpečení a k veřejným službám, přičemž se musí plně respektovat pravomoci členských států v této oblasti;
25. vyzdvihuje úlohu, již hrají místní a regionální orgány při prosazování pružné organizace práce a při vytváření spravedlivých pracovních podmínek na pracovišti v konzultaci se zaměstnanci a odborovými svazy a v souladu se zásadami rovnosti a respektování;
26. doporučuje Komisi, aby zvažila možnost zavedení pobídkových mechanismů pro ty země HMU, jež uskutečňují reformy za účelem dosažení sociálních cílů strategie Evropa 2020 a snížení sociální nerovnováhy;
27. vyzývá Komisi, aby podpořila členské státy v jejich úsilí o modernizaci systémů sociální ochrany v rámci evropského semestru. Dále očekává, že Komise navrhne fiskální kapacitu pro eurozónu, která bude otevřena všem členským státům a která by rovněž umožnila evropskou koordinaci proticyklických politik;
28. připomíná, že dlouhodobá nezaměstnanost může vytvořit bludný kruh, který vede ke snížení možnosti nalezení zaměstnání a potenciálu výdělku, ke ztrátě dovedností a k doživotně vyššímu riziku chudoby a sociálního vyloučení;
29. upozorňuje na to, že v souvislosti se stárnutím evropského obyvatelstva vzniknou na trzích práce v řadě členských států mezery. Jedním ze způsobů, jak vyřešit tento problém, jsou mobilní pracovníci. Sdílí názor Komise, že počet mobilních pracovníků v Evropě je ještě stále příliš nízký na to, aby se dalo hovořit o skutečném evropském trhu práce. Je proto nezbytné, aby byly rychlým, jednoduchým a spolehlivým způsobem uznávány kvalifikace mobilních odborných pracovníků v EU ⁽⁷⁾;

⁽⁶⁾ CDR789-2013.

⁽⁷⁾ Modernizace směrnice o uznávání odborných kvalifikací (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/55/EU) (Úř. věst L 354, 28.12.2013, s. 132).

30. zdůrazňuje, že starší občané patří k těm skupinám obyvatelstva, jimž nejspíše hrozí chudoba a sociální vyloučení. Ve většině členských států se to týká především lidí, kteří žijí v okrajových venkovských oblastech nebo ve znevýhodněných městských oblastech. Kromě toho jsou starší lidé často ti, kdo i nadále žijí ve vylidněných či dokonce zanikajících komunitách;

31. jak je uvedeno ve stanovisku Výboru regionů „Reakce EU na demografickou výzvu“, je třeba vytvořit účinnější a účelnější veřejné služby a zavést nové systémy zlepšování kvality života a tělesné, duševní a sociální pohody všech občanů. Je třeba využít příležitostí, které nabízí demografická změna a k nimž patří i pracovní příležitosti, jež souvisejí se službami pro starší osoby v rámci „stříbrné ekonomiky“ (fyzické a digitální služby, služby pro zdravý životní styl atd.). Přístup k těmto službám je jedním z jejich základních práv;

32. upozorňuje na to, že Evropané žijí déle, v důsledku čehož se značně zvýší náklady na zdravotní a sociální péči, které budou v roce 2050 činit zhruba 9 % HDP EU. V tomto ohledu mohou IKT významně přispět k zachování nákladově efektivní a kvalitní zdravotní a sociální péče, neboť umožňují lidem všech věkových kategorií, aby se lépe starali o své zdraví a kvalitu svého života, ať už pobývají kdekoliv;

33. připomíná, že investice do IKT představují pro regiony a města základní nástroj, který mohou využít ve své snaze reagovat na problém stárnutí populace. Tyto investice mohou zlepšit kvalitu života, podpořit sociální začlenění, umožnit starším lidem informovat se o novém vývoji na evropské či vnitrostátní úrovni a sdílet nabyté zkušenosti a dovednosti s cílem přispět k rozvoji společnosti, a také posílit konkurenceschopnost a růst na místní a regionální úrovni díky novým produktům a službám.

Konkrétní návrhy na pozměnění přílohy

34. V zásadě 2 a) (kapitola I) je za větu „Je třeba zaručit rovné zacházení ... nejistých pracovních poměrů či pracovních poměrů na dobu určitou“ třeba vložit „mimo jiné tím, že bude přístup k unijním finančním prostředkům ve větší míře podmíněn dodržováním ustanovení pracovních smluv ze strany podniků, aby se tak zamezilo riziku sociálního dumpingu“.

35. Zásada 2 b) (kapitola I) by měla znít takto: „Pružné pracovní podmínky mohou být branou na trh práce a zachovávat schopnost zaměstnanců rychle reagovat na změny v poptávce. Je-li to však možné, měl by být zajištěn přechod na smlouvy na dobu neurčitou.“

36. První věta v zásadě 7 c) (kapitola II) by měla znít takto: „Propuštění pracovníka, který úspěšně absolvoval zkušební dobu, musí být odůvodněné, předchází mu přiměřená výpovědní lhůta, která je stanovena na vnitrostátní úrovni, je spojeno s odpovídající náhradou, pokud bylo propuštění neoprávněné, a pracovník má přístup k rychlému a účinnému odvolání v rámci nestranného systému řešení sporů.“

37. První věta v zásadě 8 a) (kapitola II) by měla znít takto: „Zaměstnání má být spravedlivě odměněno a umožňovat dostatečnou životní úroveň. Mzdu a popřípadě minimální mzdu si každý členský stát stanovuje transparentním a předvídatelným mechanismem prostřednictvím zákonů nebo kolektivního vyjednávání a v každém případě při plném respektování svých tradic a postupů. Mzdy jsou stanovovány takovým způsobem, který zaručí přístup k zaměstnání a motivaci hledat si práci, a vyvíjejí se v souladu s produktivitou.“

38. Zásada 11 a) (kapitola III) by měla znít takto: „Sociální dávky a sociální služby se v co nejširší míře integrují, alespoň v nejbližších oblastech, přičemž budou hrát důležitější úlohu místní orgány, aby se posílila konzistentnost a účinnost těchto opatření a podpořilo sociální začleňování a začleňování na trh práce.“

39. První věta v zásadě 12 a) (kapitola III) by měla znít takto: „Každý člověk má mít včasný přístup ke kvalitní preventivní a léčebné péči a péči o seniory nebo o závislé osoby; potřeba zdravotní péče a péče o seniory nesmí vést k chudobě nebo finanční tísní.“

40. První věta v zásadě 12 c) (kapitola III) by měla znít takto: „Bez ohledu na typ smlouvy mají všichni pracovníci získat během nemoci placenou nemocenskou v přiměřené výši v závislosti na tom, jaké nároky daný pracovník ve vnitrostátním systému sociálního zabezpečení již získal; podpoří se účast osob samostatně výdělečně činných v systémech pojištění.“ Vyplácení nemocenských dávek během nemoci nelze stanovit, aniž by se přihlédlo k ostatním pravidlům sociálního zabezpečení daného členského státu. Jinak by to vedlo k uplatňování nároků na sociální zabezpečení bez vlastního přispění příjemce, což by zase bylo v rozporu se zásadou subsidiarity.

41. První věta v zásadě 13 a) (kapitola III) by měla znít takto: „... například vhodným započítáním období věnovaných péči, po jejichž dobu mají pracovníci nárok na pokračující vyplácení mzdy nebo na vyplácení náhrady za ušlé příjmy, v závislosti na tom, jaké nároky daný pracovník v systému sociálního zabezpečení již získal. Podle specifické situace v jednotlivých státech se podpoří účast osob samostatně výdělečně činných v důchodových systémech.“

42. Zásada 15 a) (kapitola III) by měla znít takto: „Všem, kteří nemají k dispozici dostatek prostředků zaručujících dostatečnou životní úroveň, se má v souladu s vnitrostátními postupy zajistit minimální zabezpečení ve vhodné výši. U osob, které jsou v produktivním věku a jsou práce schopné, je poskytnutí tohoto státem zaručeného životního minima spojeno s povinnou součinností, například v podobě zapojení do aktivních podpůrných opatření za účelem (opětovného) začlenění na trh práce. Pobírání tohoto zabezpečení by nemělo bránit získání zaměstnání.“

43. Zásada 18 b) (kapitola III) by měla znít takto: „V rané fázi se přijmou opatření a preventivní strategie zaměřené na řešení chudoby dětí, včetně specifických opatření na posílení účasti dětí ze znevýhodněného prostředí. Za tímto účelem se upraví systémy ochrany s důrazem na ochranu dětí a rodin s malými dětmi.“

44. Zásada 19 a) (kapitola III) by měla znít takto: „Znevýhodněným či sociálně slabším osobám, včetně bezdomovců, a osobám, které bydlí v podmínkách ohrožujících jejich zdraví, v nevhodných podmínkách či v přelidněných bytech, se přednostně poskytne přístup k sociálnímu bydlení nebo pomoc při zajištění bydlení. Je třeba odstranit nevhodující sociální bydlení. Zranitelným osobám, kterým nebylo poskytnuto náhradní bydlení, se zajistí ochrana před vystěhováním.“ 1) Jak se uvádí v předchozích stanoviscích, navrhuje VR rozšířit definici sociálního bydlení s cílem zohlednit diskreční pravomoc členských států při pořizování, poskytování, financování a organizování výstavby sociálního bydlení, zaručit demokratickou svobodu rozhodování a položit důraz na právo na odpovídající a cenově dostupné bydlení, neboť stávající trhy s bydlením nejsou schopny uspokojit potřeby v oblasti bydlení. 2) Pokud jde o vystěhovávání, nemělo by být zakázáno jako takové, protože by se jednalo o porušení vlastnického práva a zásady subsidiarity. Ochrana před vystěhováním by proto měla být omezena na zranitelné osoby a měla by být doplněna o požadavek na poskytnutí náhradního bydlení. 3) Na podporu přístupu domácností s nízkými a středně vysokými příjmy k vlastnímu bydlení by – jak se uvádí i v Listině základních práv EU – neměl existovat právní nárok, především z toho důvodu, že její hospodářská a sociální opodstatněnost závisí na globálních, vnitrostátních, regionálních a místních souvislostech a na politických prioritách, které jsou v souladu se zásadou subsidiarity určovány na vnitrostátní, resp. na regionální či místní úrovni.

45. Zásada 20 a) (kapitola III) by měla znít takto: „Všem lidem se zajistí přístup k cenově dostupným službám obecného hospodářského zájmu, mimo jiné k službám elektronických komunikací, energií, dopravě a finančním službám. Jsou podporována opatření, která usnadňují přístup k těmto službám.“ Pojem „základních služeb“ není na rozdíl od služeb obecného hospodářského zájmu (viz též článek 36 Listiny základních práv EU) součástí evropského primárního ani sekundárního práva. Mimoto by měl být podporován přístup k těmto službám obecně, nikoli pouze pro lidi v tísní.

V Bruselu dne 11. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Přezkum evropské politiky sousedství

(2017/C 088/13)

Zpravodajka: Anne Quart (DE/SES), státní tajemnice pro evropské záležitosti a ochranu spotřebitele, Ministerstvo pro spravedlnost, evropské záležitosti a ochranu spotřebitele spolkové země Braniborsko

Odkaz: JOIN(2015) 50 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Obecné připomínky

1. je toho názoru, že podpora stability a prosperity v sousedství EU by měla být jednou z hlavních priorit zahraniční a bezpečnostní politiky EU. Požaduje, aby byl při koncipování a provádění evropské vnější politiky zohledněn potenciál místních a regionálních orgánů. Domnívá se, že Výbor regionů by měl významným způsobem přispět k budování důvěry a k mezinárodní spolupráci na místní a regionální úrovni;
2. konstatuje, že politika sousedství (EPS) může být udržitelná jen tehdy, pokud bude mít pro občany členských států EU a zemí EPS přímý prospěch. Požaduje, aby tento aspekt dostal při provádění nové strategie prioritu;
3. konstatuje, že EPS je především projektem orgánů Evropské unie a vlád členských států a sousedních zemí. Zdůrazňuje, že úspěšné provádění programů a projektů má znatelné dopady na místní a regionální úroveň jak členských států EU, tak zapojených třetích zemí. Požaduje, aby byla v rámci EPS v první řadě posílena spolupráce na místní a regionální úrovni a vzájemné působení občanských společností a aby na to byly uvolněny odpovídající prostředky. Trvá na tom, aby byly místní a regionální orgány zapojeny do všech fází provádění EPS, od plánování po demokratickou kontrolu. Domnívá se, že by místní a regionální orgány a jejich svazy měly být zapojeny do činnosti výborů a rad přidružení a že by měly získat stálý statut pozorovatelů;
4. požaduje více konkrétních projektů v oblasti podpory mezilidských vztahů. Považuje za nezbytné vyčlenit více prostředků na přeshraniční spolupráci, na partnerství místních orgánů a na výměny v oblasti vědy, kultury a mládeže. Opakuje svoji výzvu k zapojení partnerů do programů Unie, např. do programu Erasmus. Vítá, že Komise přikládá velký význam otázce zjednodušení vízového režimu a že předložila konkrétní návrhy týkající se Ukrajiny a Gruzie. Stvrzuje svoji podporu spolupráci v otázkách víz a mobility s těmi zeměmi EPS, které ji chtějí, a to včetně uvolnění vízového režimu a usnadnění dialogů;
5. opakuje návrhy předložené ve svém stanovisku *Nová evropská politika sousedství* ze dne 9. července 2015. Vyzývá Evropskou komisi a ESVC, aby toto stanovisko při provádění strategie důsledně zohledňovaly;
6. konstatuje, že ozbrojené konflikty, použití síly, porušování územní svrchovanosti, porušování lidských práv a zásady rovných práv národů, terorismus a závažná destabilizace v mnoha zemích a regionech v sousedství EU mají za následek vysoké ztráty na životech, zranění, vnitřně vysídlené osoby a nucenou migraci a brání rozvoji udržitelných partnerství. Zdůrazňuje, že je důležité upustit od geopolitických hledisek a idealistického myšlení, vytyčit si realistické cíle stanovené na základě realistického posouzení a organizovat spolupráci mezi těmi partnery, kteří mají skutečný zájem o spolupráci a jsou s to dosáhnout udržitelných výsledků. Trvá na tom, že je navzdory nezbytné diferenciaci třeba i nadále uchovávat rovnováhu mezi východním a jižním sousedstvím;

7. upozorňuje na to, že partnerství lze udržitelně utvářet pouze na základě rovnocenného vztahu a oboustranných výhod. Vítá, že Komise přiložila této otázce při přezkumu EPS mimořádný význam, a požaduje zavést koncepci stejné oboustranné odpovědnosti za partnerství v rámci EPS do praxe;

8. vyzdvihuje zejména skutečnost, že nesmí být zpochybňováno důsledné dodržování lidských práv a ustanovení mezinárodního humanitárního práva. V této souvislosti zdůrazňuje, že konflikty, které otřásají mnoha partnery EPS, vyvolávají nové problémy ohledně ochrany uprchlíků a dodržování mezinárodního humanitárního práva a že je třeba přijmout nové přístupy, aby se zaručilo začlenění nových a účinnějších nástrojů zaměřených na zajištění plného dodržování evropských a mezinárodních norem na ochranu uprchlíků. Zdůrazňuje dále, že nastávající jednání o globálních paktech týkajících se migrace s mnoha partnerskými zeměmi EPS by měla probíhat se zapojením místních orgánů a prostřednictvím širšího propojení migrační politiky a politiky sousedství, aby se předešlo rozporům a nesouladu;

Stabilita EU a zemí s ní sousedících

9. zdůrazňuje, že největším zdrojem evropského vlivu na stabilitu a prosperitu v sousedství Evropy je atraktivnost sociálně-ekonomického modelu EU, jednota členských států EU a jejich vzájemná solidarita, udržitelný rozvoj, demokracie a dodržování lidských práv a demokratických svobod. Upozorňuje na to, že nejvýznamnějším přínosem ke stabilizaci sousedství je stabilita EU a věrnost jejím hodnotám a zásadám;

10. požaduje prozkoumat bezpečnostní rizika v celé jejich složitosti a začít analýzou příčin nestability. Zdůrazňuje, že je zapotřebí se v první řadě zabývat sociálně-ekonomickými příčinami současných bezpečnostních a migračních výzev. Vítá závazek EU podílet se společně s partnery v rámci EPS na provádění cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje. Vyzývá k tomu, aby se věnovala zvláštní pozornost podpoře sociálních práv, neboť udržitelný hospodářský a sociální rozvoj je pro stabilní sousedství rozhodující. Zdůrazňuje, že pro budoucnost většiny zemí sousedství je rozhodující otázkou tvorba pracovních míst. Vítá záměr klást mimořádný důraz na boj proti nezaměstnanosti mladých lidí a na podporu malých a středních podniků. Zdůrazňuje, že k tomu je nezbytný víceúrovňový přístup zahrnující spolupráci na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, stejně jako spolupráci na regionální a nižší než regionální úrovni a spolupráci přeshraniční. Požaduje, aby byly programy odvětvové spolupráce nastaveny tak, aby je místní a regionální orgány byly schopny provádět;

11. vítá, že Evropské komise vypracovala návrh na zřízení nového rámce pro partnerství se třetími zeměmi a nového evropského plánu vnějších investic, jež mají řešit prvotní příčiny migrace prostřednictvím mobilizace investic, navýšení technické pomoci a podpory hospodářských a strukturálních reforem za účelem zlepšení podnikatelského a širšího politického prostředí. Vyzývá místní a regionální orgány v Evropě, aby se do tohoto procesu zapojily;

12. očekává, že nové „migrační pakty“, které EU vyjednává s Jordánskem a Libanonem v rámci sdělení o zřízení nového rámce pro partnerství ze dne 7. června 2016, naleznou správnou rovnováhu mezi potřebami uprchlíků, potřebami a podmínkami v těchto zemích a očekáváním EU a jejich členských států při současném dodržování lidských práv a ustanovení mezinárodního humanitárního práva;

13. obnovuje svůj závazek vůči tuniskému lidu a vyzývá k uzavření skutečného úplného a prohloubeného partnerství mezi Evropskou unií a Tuniskem. Zdůrazňuje, že pokračování pokojného a demokratického vývoje směrem k hospodářské a bezpečnostní stabilitě by vyslalo do všech zemí EPS velmi pozitivní signál. Poukazuje na nutnost zásadního navýšení pomoci EU Tunisku za účelem podpory upevnění demokratické přeměny, investic a rozvoje ve všech oblastech hospodářství a společnosti, zejména tvorby pracovních míst a zachování kvalitních a pro všechny dostupných veřejných služeb. Bere na vědomí zahájení jednání o ambiciózní dohodě o volném obchodu (DCFTA) mezi EU a Tuniskem a vyzývá Komisi, aby zaujala ucelený přístup a zajistila, aby byla tato dohoda oboustranně výhodná a náležitě zohledňovala značné hospodářské rozdíly mezi oběma stranami;

14. požaduje, aby byly místní a regionální orgány v EU i v zemích EPS podporovány zejména v poskytování dostatečně kvalitních základních služeb uprchlíkům, místo aby byli uprchlíci posíláni do třetích zemí, a v budování takového sociálního a hospodářského rozvoje v místech a regionech původu uprchlíků, který bude udržitelný z dlouhodobějšího hlediska a do něž budou zapojeni lidé z předmětných oblastí. Poukazuje na to, že uprchlíci, kteří do Evropy přišli ze sousedních zemí, představují výhledově most mezi EU a jejími sousedními zeměmi;

15. vzhledem k náboženské radikalizaci, nacionalismu, extremismu a terorismu doporučuje, aby byly vypracovány strategie a poskytnuty odpovídající nástroje na podporu mezikulturního dialogu v rámci EU a se společnostmi v jejím sousedství, a zdůrazňuje odpovědnost a potenciál místních a regionálních orgánů v této oblasti. Tento dialog je zapotřebí mezi politiky a také mezi občanskou společností a zejména mezi občany;

16. upozorňuje na to, že pro stabilitu v Evropě jsou nutné dobré sousedské vztahy mezi zeměmi EPS a jejich sousedy. Připomíná, že mimořádný význam má hospodářská spolupráce a politický dialog mezi EU a Ruskou federací. Poukazuje na to, že normalizování hospodářských a politických vztahů s Ruskem je vázáno na úplné splnění minských dohod. Připomíná, že i nadále probíhá spolupráce a diskuse na nižší než vnitrostátní úrovni a mezi subjekty občanské společnosti i podnikatelské sféry a že by tento potenciál měl být lépe využit k překonávání rozdílů;

Diferenciace a spolupráce na regionální úrovni

17. zdůrazňuje, že spolupráce s EU by neměla vést k vzájemnému soutěžení zemí sousedství o co nejlepší vztahy s EU, nýbrž k regionální a územní spolupráci. Upozorňuje na nepostradatelnost mnohostranného rozměru EPS. Vyzdvihuje skutečnost, že komplexní problémy spojené se stabilizací sousedství bude možné zvládnout jen pod podmínkou systematické spolupráce všech partnerů v regionu. Konstatuje, že EU musí vynaložit větší úsilí o oživení mnohostranného přístupu EPS a musí se při tom zaměřit v první řadě na místní a regionální orgány;

18. poukazuje na angažovanost a potenciál Výboru regionů v oblasti regionální spolupráce, zejména na Evropsko-středomořské shromáždění zástupců regionů a měst (ARLEM), Konferenci regionálních a místních orgánů zemí Východního partnerství (CORLEAP) a Pracovní skupinu pro Ukrajinu. Vyzývá Komisi a delegace EU, aby odborné zkušenosti těchto tří subjektů lépe využívaly;

19. konstatuje, že Gruzie, Moldavsko a Ukrajina se v očekávání dlouhodobějšího přínosu pro demokratický a hospodářský rozvoj svých zemí rozhodly pro obzvlášť úzké vztahy s EU a podepsaly dohody o přidružení. Obává se, že sociální náklady reformních procesů by mohly mít negativní vliv na vnímání procesu sbližování ze strany veřejnosti, a vyzývá EU, aby s dotčenými zeměmi intenzivněji spolupracovala na nalezení způsobů, jak tuto výzvu zvládnout. Vyzdvihuje význam decentralizačních reforem v těchto zemích pro provádění dohody a požaduje, aby se místní a regionální úroveň přednostně zaměřila na učinění pokroku na cestě k demokratickému vývoji;

20. požaduje, aby byly vypracovány strategie, jak předcházet situacím, kdy si země musejí vybírat mezi užší spoluprací s EU, nebo s jinými partnery. Vítá skutečnost, že nová jednání otevřela prostor nové, užší spolupráci mezi EU a Arménií, aniž by byly ohroženy jiné mezinárodní závazky. Má za to, že by se tyto zkušenosti měly zúročit i při upevňování vztahů s Běloruskem a Ázerbájdžánem;

21. požaduje, aby byly vypracovány strategie na nižší než regionální úrovni, které by řešily velice různorodé výzvy a okolnosti v jižních zemích sousedství, a sice jadransko-jónská strategie, strategie pro západní Středomoří a strategie pro východní Středomoří;

22. vyzývá vysokou představitelku a Komisi k předložení konkrétní strategie pro začlenění sousedních zemí mezi země EPS, zejména Ruské federace, aby tento přístup získal konkrétní podobu;

23. upozorňuje na to, že partnerství začíná v příhraničních regionech, a proto vyzývá Komisi, aby uznala jeho úlohu a podpořila rodící se přeshraniční spolupráci mezi místními a regionálními orgány v zemích sousedství, a šla tak příkladem pro další země EPS. Požaduje vypracování dlouhodobější a rozsáhlé koncepce rozvoje všech příhraničních regionů EU se zeměmi EPS nad rámec stávajícího finančního rámce. V tomto ohledu vyzývá k využívání ESÚS mezi EU a sousedícími regiony a k urychlenému dosažení dohody ohledně harmonizovaného využívání prostředků EU z programu Interreg Europe a z evropského nástroje sousedství, která je nutná pro rozvoj všech regionů EU sousedících se zeměmi EPS;

Odpovědnost a zaměření na občany

24. zdůrazňuje, že pro úspěch EPS je nezbytná odpovědnost na místní a regionální úrovni a že politiky, aktivity a financování EU by se měly řídit regionálními potřebami. Za tímto účelem by se měl zvolit komplexní přístup přínosný pro všechny složky společnosti a podporující regionální rozvoj. Poukazuje na to, že je třeba posílit úlohu místních a regionálních orgánů – zejména orgánů v příhraničních regionech – v dvoustranných akčních plánech, což vyžaduje posílení práv a pravomocí místních a regionálních orgánů a vyčlenění dostatečných finančních prostředků, k nimž by místní a regionální orgány měly přístup;

25. konstatuje, že nižší než celostátní úroveň a občanská společnost nemají dostatečnou znalost EU a dohod se zeměmi EPS. Vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s delegacemi EU podstatně zvýšila viditelnost programů spolupráce na místní a regionální úrovni, zajistila lepší informování a školení místních a regionálních subjektů, zejména prostřednictvím odborné přípravy učitelů a výměny didaktických materiálů, a podpořila budování kapacit na nižší než celostátní úrovni k využívání programů EPS;

26. považuje za velmi důležité zvýšit zapojení mladých lidí a žen, neboť je klíčovým faktorem rozvoje v zemích sousedství;

27. požaduje více konkrétních místních projektů, které přinesou hmatatelné výsledky a budou mít pozitivní dopad na každodenní život občanů;

Řádná správa, právní stát a dodržování lidských práv a občanských svobod

28. zdůrazňuje, že řádná správa, právní stát, demokracie a dodržování lidských práv a demokratických svobod jsou pro stabilitu zásadní. Poukazuje na to, že společnosti v sousedství EU mají odlišné historické zkušenosti a podmínky a že standardy v oblasti demokracie a lidských práv nelze vnucovat zvenčí ani seshora, nýbrž se musejí vyvíjet od nejnižší úrovně směrem vzhůru. Vyzdvihuje úlohu místních a regionálních orgánů při upevňování demokracie a právního státu ve společnosti. Zdůrazňuje, že tyto klíčové hodnoty jsou základem EPS a nelze z nich slevit. Vyzdvihuje, že je nezbytné zahrnout do dohod o partnerství účinnější institucionální mechanismy, které by dokázaly monitorovat jejich dodržování ze strany partnerů;

29. poukazuje na to, že většina zemí sousedství musí zvýšit své správní kapacity na nižší než celostátní úrovni. Potvrzuje vůli VR a jeho členů i zúčastněných místních a regionálních orgánů a jejich celostátních svazů spolupracovat na programech budování správních kapacit v zemích sousedství. Vyzývá Komisi, aby pro to vytvořila nezbytné administrativní a finanční podmínky. Požaduje, aby byly více podporovány decentralizační reformy v zemích sousedství. Navrhuje provést spolu se zeměmi sousedství odvětvové pilotní projekty, za něž ponesou odpovědnost místní a regionální orgány, aby získaly zkušenosti s procesem decentralizace;

30. vyzývá Komisi k vypracování projektů pro místní a regionální poslance a místní správy, v jejichž rámci bude možná výměna zkušeností s místními a regionálními orgány z EU. Požaduje, aby byly více podporovány celostátní svazy místních a regionálních orgánů, což umožní výměnu zkušeností mezi místními a regionálními orgány v rámci jednotlivých zemí. Zasaduje se o podstatné rozšíření programů partnerství mezi městy, programu pro výměnu informací a technickou podporu (TAIEX) a programu partnerské spolupráce. Vyzývá Komisi, aby dostatečně podpořila aktivity organizované VR a vypracované v rámci ARLEM, CORLEAP a Pracovní skupiny pro Ukrajinu, a to nejen politicky, ale i finančně;

31. opakuje svoji výzvu adresovanou Evropské službě pro vnější činnost, aby jakožto praktické opatření jmenovala ve všech 16 delegacích EU v zemích EPS „kontaktní osoby“ pro místní a regionální orgány;

Spolupráce v oblasti energetiky

32. konstatuje, že úzká spolupráce v oblasti energetiky je podstatnou součástí vztahů EU s jejími sousedy, z nichž mnozí jsou významnými dodavateli zdrojů energie do členských států EU. Je přesvědčen, že EU by mohla snížit svou závislost na vnějších dodavatelích a zdrojích energie, kdyby zvýšila energetickou účinnost ve všech fázích energetického řetězce, maximalizovala své využívání obnovitelných a dalších domácích zdrojů energie a upřednostňovala paliva či technologie, které jsou environmentálně udržitelné. Přispěla by tak rovněž k dosažení cílů COP 21 sjednaných v Paříži. Výbor zdůrazňuje, že spolupráce v oblasti energetiky mezi EU a jejími sousedy by měla zahrnovat zejména projekty rozvoje energie z obnovitelných zdrojů a projekty energetické účinnosti;

33. poukazuje na to, že Pakt starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky může být jednou z platforem pro spolupráci v této oblasti, a nabízí v této souvislosti s ohledem na plnění cílů v oblasti klimatu a energetiky v zemích EPS odborné znalosti a know-how velvyslanců Paktu starostů a primátorů z řad členů VR;
34. uznává, že státy mají právo samy rozhodovat o svém zásobování energií. Požaduje, aby při tom byly důsledně zohledňovány potřeby místních a regionálních orgánů a občanů, a upozorňuje na značný odpor řady obcí v EU vůči těžbě zemního plynu a ropy metodou hydraulického štěpení a požaduje, aby dodržování velmi přísných environmentálních norem EU při těžbě a zpracování zemního plynu a ropy bylo předmětem spolupráce se zeměmi EPS v oblasti energetiky;
35. vyzývá ke zlepšení vzájemné konektivity energetických sítí nejen v rámci EU, ale také mezi EU a jejími sousedy a mezi sousedy těchto sousedů;
36. je znepokojen tím, že se v některých zemích EPS podstatným způsobem zvýšily ceny energie. Požaduje, aby závazek Komise k podporování cenově dostupné energie vyústil v konkrétní projekty podporování občanů zemí EPS zasažených energetickou chudobou;
37. je pevně přesvědčen, že by se nové projekty v oblasti energetiky měly zaměřovat na diverzifikaci dodávek energie a neměly by ohrožovat status zemí EPS jako tranzitních zemí;

Budování synergií

38. doporučuje lepší výměnu zkušeností získaných při spolupráci se zeměmi sousedícími s EU na východě a na jihu a vítá příslušné snahy členů ARLEM, CORLEAP a Pracovní skupiny pro Ukrajinu;
39. požaduje užší koordinaci EPS s programy EU v zájmu usnadnění situace uprchlíků v zemích sousedství;
40. vítá, že globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie uznává úlohu regionů jakožto „prostorů rozhodujícího významu pro správu v decentralizovaném světě“ a slibuje, že bude „prosazovat a podporovat kooperativní regionální uspořádání v celém světě“. Vyzývá vysokou představitelku a ESVČ, aby zvážily zkušenosti místních a regionálních orgánů a využily je;

Finanční prostředky

41. zdůrazňuje, že financování poskytované prostřednictvím evropského nástroje sousedství neodpovídá politickým ambicím a vyzývá v sousedství EU, a vyjadřuje politování nad tím, že přezkum EPS nevedl k doporučení navýšit finanční prostředky;
42. konstatuje, že EU čelí v současné době více krizím než kdy předtím, zejména uprchlické krizi, přírodním katastrofám a ozbrojeným konfliktům, které ohrožují hodnoty západní civilizace. Zdůrazňuje, že tyto krize nebylo možné v okamžiku přijetí víceletého finančního rámce na období 2014–2020 předvídat. Vyzývá Komisi, aby vzhledem k navýšení stropů v této kapitole 4 i v kapitole 3 předložila návrh přezkumu VFR, který povede i k zásadnímu navýšení prostředků na EPS, aby bylo mj. možné řešit migrační a uprchlickou krizi a zajistit přijímání a začleňování uprchlíků, za něž nesou odpovědnost především místní a regionální orgány. Nový VFR nabízí možnost navýšit zdroje určené k provádění priorit Evropského programu pro migraci i v jeho vnějším rozměru;
43. požaduje postupně omezovat praxi prioritního soustředění finančních prostředků EPS na spolupráci s vnitrostátní úrovní. Požaduje, aby příslušné procentní sazby pro financování projektů, jejichž výše bude pokud možno přiměřená podmínkám v jednotlivých zemích, byly stanoveny na nižší než celostátní úrovni. Zdůrazňuje, že finanční prostředky EU musí být cíleně uzpůsobeny potřebám místních a regionálních subjektů, mj. podporováním malých projektů a flexibilním nastavením míry spolufinancování. Navrhuje, aby Komise zvážila možnost opětovného zavedení dřívějšího nástroje pro místní správu (LAF) používaného přístupujícími zeměmi a rozšíření oblasti jeho použití i na země EPS s přísnými pravidly proplácení, která budou podmínkou pro provádění konkrétních a udržitelných projektů. Požaduje pečlivou kontrolu využívání finančních prostředků, mj. ze strany občanské společnosti.

V Bruselu dne 11. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie pro letectví

(2017/C 088/14)

Zpravodajka: Ulrika Carlefall Landergren (SE/ALDE), členka zastupitelstva obce Kungsbacka**Odkazy:** Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Strategie pro evropské letectví

COM(2015) 598 final

Pracovní dokument útvarů Komise doprovázející sdělení Strategie pro evropské letectví

SWD(2015) 261 final

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví, kterým se ruší nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008

COM(2015) 613 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

1. sdílí názor Komise, že odvětví letecké dopravy je důležité pro hospodářský růst, zaměstnanost, obchod a mobilitu v EU i mimo ni. Letecká doprava představuje sama o sobě významnou ekonomickou činnost, která vytváří mnoho pracovních příležitostí;
2. vyzdvihuje rovněž sociální význam letecké dopravy a její velký význam pro územní soudržnost, zejména díky lepšímu přístupu k velkým společným trhům a kulturní výměně, které může letectví zajistit okrajovým a řídkce osídleným oblastem, mj. i ostrovům a nejvzdálenějším regionům. Podle VR má konkurenceschopná dlouhodobě udržitelná evropská letecká doprava zásadní význam pro rozvoj také na místní a regionální úrovni;
3. sdílí názor Komise, že vzhledem ke strukturálním změnám, kterými v posledních letech prochází mezinárodní trh letecké dopravy, je třeba vypracovat soudržnou strategii pro letectví, a podporuje cíl strategie spočívající v podpoře mobility občanů EU, posílení konkurenceschopnosti a dosažení environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti celého hodnotového řetězce letecké dopravy v EU;
4. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mají zásadní význam pro rozvoj letišť a letecké dopravy, neboť jsou odpovědné za kvalitu života občanů, podmínky životního prostředí a územní plánování. Předpokladem trvale udržitelného rozvoje letecké dopravy v Evropě a účinnějšího využívání a zvyšování kapacity letišť je otevřená a transparentní spolupráce mezi místními a regionálními orgány a zástupci odvětví letectví a letišť v oblasti územního plánování, založená na důvěře. To je neodmyslitelnou podmínkou pro získání všeobecného přijetí, které je nutné ke zvýšení konkurenceschopnosti evropského leteckého odvětví a jeho umístění na vedoucí pozici;
5. v této souvislosti považuje za velmi politováníhodné, že místní a regionální úroveň a jejich orgány nejsou vůbec uváděny v souvislosti s popisovanou potřebou společného úsilí a spolupráce. Stejně tak je opomíjeno i územní hledisko a zohlednění dopadů na životní prostředí na místní a regionální úrovni, což jsou nezbytné předpoklady pro dlouhodobý rozvoj letecké dopravy. Zástupci odvětví letecké dopravy si toho jsou vědomi, ve strategii se to nicméně neprojevilo;

Rozvoj trhu letecké dopravy

6. domnívá se, že liberalizace evropského trhu letecké dopravy v uplynulých 20 letech byla pro regiony a občany přínosem, a podporuje navrhovaná opatření k rozvoji trhu letecké dopravy, mj. sjednat na úrovni EU komplexní dohody o letecké dopravě s určitými zeměmi a regiony, ale také sjednat pravidla hospodářské soutěže. Tato opatření mohou přispět k další liberalizaci letecké dopravy a zaručit rovné podmínky pro spravedlivou hospodářskou soutěž v letectví. Komplexní dohody o letecké dopravě, které budou sjednány, musí respektovat základní úmluvy MOP;

7. všímá si dopadu liberalizace na podmínky v letecké dopravě EU, zároveň však připomíná hlavní nové problémy, jimž toto odvětví čelí, konkrétně potřebu podporovat vyvážený územní rozvoj, zajistit soulad stávajících i nově vytvářených pracovních míst s evropskými normami, ale i uplatňovat pravidla státní podpory;

Kapacita ve vzduchu a na zemi – nedostačující?

8. konstatuje, že v souvislosti s kapacitou ve vzduchu se při dialogu s účastníky trhu zdá, že vlastně nepanuje žádný nedostatek kapacit ve vzdušném prostoru a že průměrná zpoždění jsou velmi malá. Naproti tomu existuje významný potenciál ke zvýšení účinnosti a environmentální výkonnosti a ke snížení nákladů prostřednictvím provádění jednotného evropského nebe a uplatňování výsledků SESAR, mj. s pomocí společných norem, které mohou přispět k otevření trhu v oblasti řízení letového provozu. Účinné a řádně integrované řízení letového provozu je přínosné pro regiony, zejména pro okrajové regiony s malými letišti, a je v jejich zájmu. Jako příklad technologického rozvoje, který může zvýšit účinné fungování malých regionálních letišť, lze uvést řízení letového provozu na dálku;

9. podporuje návrh vypracovat strategické plány řízení kapacity letišť na úrovni EU pro případ nedostatečných kapacit na některých větších letištích, když je zároveň řada letišť nedostatečně využita. Vzhledem k tomu, že celkově panuje nadbytek kapacit, je třeba zajistit účinné využívání stávající infrastruktury, což bude mít zřejmý dopad na životní prostředí. Zdůrazňuje, že tyto plány na celostátní a regionální úrovni musí vycházet z územního rozměru. Klíčovou otázkou je, jak lze zajistit co nejlepší využívání stávající kapacity letišť. Ve strategii se upozorňuje na rozdíly ve spojení, které panují mezi různými regiony a které nelze vždy vysvětlit rozdíly ve výchozích podmínkách a v poptávce nebo podmínkami na straně nabídky. Tyto rozdíly mají za následek značné konkurenční nevýhody pro určité regiony a horší a méně spravedlivé využívání celkového potenciálu a jsou překážkou územní soudržnosti. Východiskem musí být adekvátní regionální spojení všech evropských regionů. Zároveň by se mělo zamezit duplikaci neziskových letišť a narušení hospodářské soutěže v případech, kdy existují předpoklady pro fungující trh;

10. vítá, že Komise bude i nadále spolupracovat se Střediskem pro sledování kapacity a kvality letišť při sledování trendů propojenosti v EU i mimo ní a zjišťovat nedostatky a přijímat vhodná opatření. Koordinované a trvalé zkoumání spojení regionů ve vztahu k odhadované poptávce, které ukáže, v kterých regionech je spojení nedostatečné, spolu s informacemi o dostupné kapacitě letišť by měly být cenným podkladem pro plánování využívání a rozvoje letištních kapacit. Opatření v oblasti plánování, která zlepší přístupnost a rozšíří spádovou oblast, mohou ovlivnit atraktivitu nedostatečně využitých letišť. Výbor se domnívá, že je nezbytné, aby takové plánování zohledňovalo osobní i nákladní dopravu, aby vycházelo z hlediska intermodality a aby zohledňovalo hospodářské, sociální a environmentální dopady;

11. konstatuje, že Komise ve strategii vyzývá Radu a Evropský parlament, aby urychleně přijaly návrh přezkumu nařízení o přidělování letištních časů, který Komise předložila v roce 2011. Domnívá se, že spojení regionů by mělo mít větší prioritu, než mělo v době, kdy byl vypracován návrh přezkumu, a má za to, že by návrh přezkumu nařízení o přidělování letištních časů měl být přepracován, tak aby lépe odrážel prioritu regionálního spojení;

Nákladní letecká doprava

12. konstatuje, že nákladní letecká doprava je významnou součástí odvětví letecké dopravy, ve strategii pro letectví však o tom není žádná zmínka. Nákladní letecká doprava je rovněž důležitou součástí nákladní přepravy a logistické činnosti, které mají vliv na podmínky pro rozvoj v regionu, zejména v nejvzdálenějších regionech, a jsou významným aspektem regionálního plánování. Je důležité, aby byla nákladní letecká doprava při plánování zohledněna z hlediska intermodální logistiky. Výbor se domnívá, že soudržná strategie EU pro letectví musí zohlednit leteckou nákladní dopravu s ohledem na kapacitu letišť, intermodalitu a logistickou síť, ale i co se týče specifické otázky hluku, která může být problémem v souvislosti s lety v pozdních večerních, nočních a časných ranních hodinách;

Spojení

13. poukazuje na to, že podmínky pro rozvoj v regionu závisí do velké míry na kvalitě jeho mezinárodního spojení. Z regionálního hlediska je dobré spojení hlavním úkolem, jehož splnění se od odvětví letecké dopravy očekává. Proto se Výbor domnívá, že větší a lepší spojení regionů prostřednictvím rozšiřování nabídky leteckých tras je oprávněným zájmem regionů. V případě letišť v nejbližších regionech je letecké spojení nezbytné vzhledem k jejich zeměpisné poloze a chybějícím alternativním způsobům dopravy. Může se jednat o pobídky k zavádění nových přímých destinací a marketingu destinací. V zájmu vyloučení narušení hospodářské soutěže a ztráty důvěryhodnosti je nutná transparentnost;

14. zároveň zdůrazňuje, že spojení regionů se zajišťuje prostřednictvím integrovaného intermodálního dopravního systému. Letadla jsou sice nesmírně důležitá pro přepravu na velké vzdálenosti a pro kontinentální a mezikontinentální spojení, nicméně pro cestu „z domu do domu“ a pro kvalitu cestování je rozhodující to, jak dobře je letecká doprava koordinována s ostatními druhy dopravy v rámci soudržného dopravního systému. V této souvislosti by se mělo poukázat i na to, že ti, kdo pracují na letištích nebo v jejich blízkosti, využívají veřejnou dopravu a ta musí být uzpůsobena dojíždění do práce většinou mimo běžnou pracovní dobu;

Letištní poplatky jakožto nástroj

15. upozorňuje na to, že při určování letištních poplatků je důležitá transparentnost a dialog mezi letišti a leteckými dopravci. Výbor by rovněž uvítal, kdyby strategie EU pro letectví obsahovala výzvu, aby bylo možné letištní poplatky koordinovaným způsobem provázat s environmentálními kritérii hluku a kvality ovzduší. Plošně koordinované uplatňování letištních poplatků vycházejících z environmentálních kritérií by mělo mít značný stimulační účinek a může být jednou z řady pobídek, které mohou spolu s ekonomickými nástroji zaměřenými na spotřebu paliv a dopad na klima přispět k rychlejší obnově flotily, která je nutná z klimatických a environmentálních důvodů. Výbor by rovněž uvítal, kdyby byla otázka pobídek k rychlejší obnově flotily v zájmu snížení dopadu letecké dopravy na klima a životní prostředí ve strategii obecně zohledněna;

Podpora pro regiony s nedostatečným spojením

16. lituje, že Komise ve strategii nevyzdvihla úlohu regionálních letišť a jejich význam pro rozvoj letecké dopravy. Vyvážený přístup, který chce Komise uplatňovat v souladu s pokyny ke státní podpoře pro letiště a letecké společnosti (Úř. věst. C 99, 4.4.2014, s. 3), musí zohledňovat nutnost regionálního rozvoje a spojení pro všechny evropské regiony, zejména řídké osídlené, okrajové a nejbližší regiony, v nichž existuje zřejmé riziko, že trh neuspokojí jejich potřeby. Rád by zdůraznil, že závazky veřejné služby z regionálního hlediska jsou velmi důležitou otázkou. Zároveň se musí vzít v úvahu to, že regionální letiště musí mít možnost získat podporu na to, aby v dlouhodobém horizontu udržitelným způsobem dosáhla hospodářské rentability. Pro nejbližší, okrajové a řídké osídlené regiony a pro regiony, které mají v současné době špatné spojení ze zcela jiných důvodů, je letecké spojení s vnitrostátními hospodářskými a správními středisky a s uzlovými letišti pro další dopravu do mezinárodních destinací z hlediska dlouhodobého přežití klíčové. K vytvoření adekvátních podmínek pro rozvoj těchto regionů jsou v mnoha případech vedle veřejných zakázek na dopravu zapotřebí také investiční podpora a provozní granty pro letiště a zaručené letištní časy v době leteckých špiček na uzlových letištích, která umožňují další dopravu do evropských destinací i mezikontinentální dopravu. To má zásadní význam pro územní soudržnost v EU, a proto se Výbor domnívá, že se to musí ve strategii pro letectví jasněji odrazit. Výbor regionů potvrzuje svůj dřívější postoj, že by se Komise měla zaměřit na větší letiště a že by státní podpora pro menší letiště, která v průměru odbaví méně než 300 000 cestujících za rok, neměla spadat do oblasti působnosti pravidel v oblasti státní podpory, neboť nemůže nijak zásadně ovlivnit obchodování mezi členskými státy, jelikož tato letiště nemají strukturální kapacity k pokrytí kapitálových a provozních nákladů⁽¹⁾ a protože je veřejná podpora určena k rozvoji bezpečné a ekonomicky životaschopné infrastruktury pro leteckou dopravu v regionech s horším dopravním spojením⁽²⁾. To by samozřejmě mělo být doprovázeno výrazným zvýšením prahové hodnoty pro výjimku u podpory letišť, jež poskytují služby obecného hospodářského zájmu (která v současné době činí 200 000 cestujících za rok), na hodnotu, která platila

⁽¹⁾ Stanovisko VR Pokyny EU ke státní podpoře letišť a leteckých společností ze dne 28. listopadu 2013, COTER-V-043 (Úř. věst. C 114, 15.4.2014, s. 11).

⁽²⁾ Viz rozhodnutí Evropské komise ve věci letiště v Angoulême, 23. července 2014: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-498_en.htm.

před přijetím tzv. balíčku Almunia o službách obecného hospodářského zájmu, tj. 1 milion cestujících za rok. Předpokladem takového postupu však musí být skutečnost, že adekvátní úroveň spojení nelze zajistit jinými prostředky;

17. je si vědom toho, že uplatňování pravidel státní podpory – zejména pokynů ke státní podpoře pro letiště a letecké společnosti z roku 2014 – v kombinaci s právními předpisy EU pro služby obecného hospodářského zájmu je vnímáno jako složité a vede k nejasnostem ohledně toho, jak mohou místní a regionální orgány poskytovat finanční podporu regionálním letištím. Projednávání těchto případů ze strany Komise je považováno za vleklé, a proto je třeba vyjasnit a zefektivnit postup schvalování. Nejisté a zdlouhavé postupy by mohly celkově zkomplikovat poskytování odpovídající podpory malým, okrajovým a nejvzdálenějším regionům na zachování adekvátního spojení a mohou negativně ovlivnit hospodářský rozvoj těchto regionů;

18. v souvislosti s přezkumem obecného nařízení o blokových výjimkách⁽³⁾, jehož cílem je vyjmout státní podporu na letištní infrastrukturu z oznamovací povinnosti, výslovně podporuje přístup Evropské komise, která ohledně investiční podpory pro regionální letiště uvedla, že „není vhodné stanovit prahovou hodnotu oznamovací povinnosti z hlediska výše podpory, jelikož dopad opatření podpory na hospodářskou soutěž závisí hlavně na velikosti letiště, nikoli na velikosti investice“. VR rovněž očekává, že Evropská komise zajistí sladění „Definic v oblasti podpory pro regionální letiště“ se stávajícími právními předpisy EU;

Výzkum a inovace

19. vítá skutečnost, že je ve strategii vyzdvižen význam výzkumu, vývoje a inovací pro udržení vedoucího postavení Evropy v letecké dopravě a leteckém průmyslu. Výbor zdůrazňuje úlohu regionů mj. v souvislosti s odpovědností regionů za činnosti související s regionálním rozvojem, které probíhají ve spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem a akademickým světem v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Místní a regionální orgány mají mimořádný zájem na výzkumu a vývoji zaměřeném na zmírňování dopadů letecké dopravy na životní prostředí. Příkladem žádoucí oblasti výzkumu je rozvoj nefosilních, nákladově efektivních leteckých paliv;

Drony

20. má za to, že velký potenciál k využívání dronů na místní a regionální úrovni spočívá mj. v oblastech Evropy s menší hustotou obyvatelstva, a podporuje snahy zajistit Evropě přední pozici v rozvoji této technologie a jejím uplatňování. Drony mají značný potenciál pro rozvoj například v zemědělství, kde jejich využívání může přispět k vyšší dlouhodobé účinnosti. Očekává se, že paleta a počet různých služeb poskytovaných za pomoci dronů silně vzroste, což bude přínosné pro ekonomiku i občany, avšak v souvislosti s intenzivnějším používáním dronů zároveň vyvstanou otázky ohledně bezpečnosti ve vzduchu a na zemi, ochrany soukromí, odpovědnosti, regulace využívání radiového spektra a přijetí ze strany veřejnosti, které je třeba zohlednit a řešit. Výbor v této souvislosti provedl posouzení územního dopadu pro drony. Uvítal by vypracování základních právních předpisů EU pro používání dronů, které by vycházely z povědomí o riziku, byly by harmonizované a v souladu se zásadou subsidiarity. Upozorňuje na potřebu dialogu mezi EASA, jejímž úkolem je vypracovávat základní pravidla, a příslušnými subjekty na vnitrostátní, regionální a místní úrovni členských států. Díky technologii dronů má letecká doprava jiné místní a regionální rozpětí než dříve a tento územní rozměr je třeba v právních předpisech a pravidlech zohlednit. Obecně harmonizované nařízení o dronech by mělo rovněž obsahovat pravidla certifikace a schválení typu pro vzdělávání a kvalifikace v oblasti provozu a údržby dronů s cílem zaručit volný pohyb odborníků a svobodu podniků usadit se kdekoli na území EU;

Klima, životní prostředí a intermodalita – územní plánování pro udržitelný rozvoj

21. považuje za zvláštní, že otázka klimatu, která je naprosto nejzávažnější společnou výzvou pro budoucnost, byla ve strategii zmíněna jen ve zkratce. V této souvislosti poukazuje na to, že je třeba řešit roztržitost evropského nebe

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2016_gber_review/index_en.html.

a nedostatek celosvětových zmírňujících opatření, které jsou důležitými faktory, jež brání snižování emisí oxidu uhličitého. To, že se v rámci ICAO připravuje globální mechanismus pro zmírňování dopadů letecké dopravy na životní prostředí, je pozitivní a žádoucí, nesmí však bránit Evropě v tom, aby v souladu s cílem zachovat a postupně zvyšovat vysoké normy v oblasti životního prostředí, vytyčeným ve strategii, usilovala o vyšší mety, než jsou limity stanovené ICAO. Je třeba věnovat zvláštní pozornost zmírňování veškerých problémů souvisejících s přístupností a konkurenceschopností, s nimiž se potýkají regiony uvedené v článku 349 SFEU;

22. lituje, že letectví bylo (spolu s lodní dopravou) vynecháno z loňské Pařížské dohody o klimatu. Připomíná, že lety v rámci EU již podléhají systému EU pro obchodování s emisemi (ETS), a důrazně vybízí k uplatňování tohoto mechanismu mimo EU s cílem omezit emise oxidu uhličitého. VR proto důrazně vyzývá ICAO, aby v této otázce učinila na nadcházejícím 39. zasedání krok vpřed;

23. zdůrazňuje, že co se týče dopadu na klima, nesou odpovědnost všechny subjekty společně, a je důležité zvolit celostní přístup a nesoustředit se pouze na dopady, které má na klima letecká doprava. Na místní a regionální úrovni produkuje podstatnou část – tj. až 50 % – celkových emisí oxidu uhličitého pozemní doprava spolu s činnostmi souvisejícími s provozem letišť. Součinnost místních a regionálních orgánů se soukromým sektorem a letišti za účelem hledání intermodálních dopravních řešení šetrných ke klimatu je příkladem iniciativ, které mohou významnou měrou přispět ke zmírnění dopadů na klima. Mnoho letišť provádí ambiciózní programy, které přispívají k výraznému snížení emisí oxidu uhličitého evropských letišť. Výbor je přesvědčen, že je ve strategii pro letectví třeba vyzdvihnout odpovědnost a potenciál místní a regionální úrovně k aktivnímu omezování emisí oxidu uhličitého v letecké dopravě;

24. domnívá se, že hlavním problémem, který je nutné řešit, aby se evropské odvětví letecké dopravy mohlo dále rozvíjet, je hluk z letecké dopravy. Výbor považuje za pozoruhodné, že se tato otázka, která má pro leteckou dopravu tak zásadní význam, řeší tak povrchně. Hluk z letecké dopravy způsobuje závažné zdravotní problémy a snižuje kvalitu života. Místní a regionální orgány jsou odpovědné za zdraví, bezpečí a dobré životní podmínky občanů a za územní plánování, a proto hrají klíčovou roli i při řešení problému hluku z letecké dopravy v okolí letišť a střetů zájmů, které z nich vyplývají;

25. postrádá také hlubší analýzu ostatních dopadů letecké dopravy na životní prostředí, v první řadě emisí NO_x a jemných částic do ovzduší. Ve strategii se poukazuje na očekávané výsledky projektů v oblasti výzkumu a vývoje, například Clean Sky a SESAR, a na to, že díky výročním zprávám o dopadu na životní prostředí budou EU, členské státy a odvětví moci lépe sledovat environmentální výkonnost odvětví letecké dopravy a monitorovat efektivitu různých opatření. Výbor toto systematické, důsledné a pravidelné hodnocení environmentální výkonnosti vítá, neboť pro místní a regionální orgány je velmi důležité mít přístup k údajům na nižší geografické úrovni;

26. domnívá se, že by se ve strategii pro letectví mělo výslovně upozornit na klíčovou úlohu místních a regionálních orgánů a vyzvat k rozvoji vhodných forem spolupráce mezi správou letišť a místními a regionálními orgány. Za účelem stimulace a podpory těchto tendencí je třeba určit osvědčené postupy;

27. zastává názor, že co se týče dopadu na životní prostředí, existují dva hlavní přístupy, které se musí vzájemně doplňovat. První spočívá v omezení emisí u zdroje, a v tomto ohledu jsou velmi důležité mezinárodní normy a nástroje. Druhý spočívá v tom, že se místní emise nebo jejich dopad omezí prostřednictvím řádně prováděného územního plánování a jiných opatření na místní a regionální úrovni ve spolupráci mezi místními a regionálními orgány a zástupci letišť a odvětví letecké dopravy. Důležitost plánování na místní a regionální úrovni a klíčová úloha místních a regionálních orgánů v této souvislosti však ve strategii není vůbec zmíněna, což je zásadní nedostatek.

V Bruselu dne 12. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropský systém pojištění vkladů

(2017/C 088/15)

Zpravodaj: Hans-Jörg Duppré (DE/ELS), zemský rada okresu Jihovýchodní Falc

Odkaz: návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 806/2014 za účelem zřízení evropského systému pojištění vkladů

COM(2015) 586 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

6. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Nedávná krize ukázala, že fungování vnitřního trhu může být ohroženo a že se zvyšuje nebezpečí roztržitosti finančnictví. Selhání banky, která je vůči vnitrostátnímu bankovnímu sektoru poměrně velká, nebo souběžné selhání části vnitrostátního bankovního sektoru může vyvolat zranitelnost vnitrostátních systémů pojištění vkladů vůči velkým lokálním šokům, dokonce i s doplňkovými mechanismy financování podle směrnice Evropského parlamentem a Rady 2014/49/EU. Tato zranitelnost vnitrostátních systémů pojištění vkladů vůči velkým lokálním šokům může přispět k negativní zpětné vazbě mezi bankami a jejich příslušným státem, která znamená narušení homogenity ochrany vkladů, přispívá k nedostatečné důvěře mezi vkladateli a vede k nestabilitě trhu.</p>	<p>Nedávná krize ukázala, že fungování vnitřního trhu může být ohroženo a že se zvyšuje nebezpečí roztržitosti finančnictví. Selhání banky, která je vůči vnitrostátnímu bankovnímu sektoru poměrně velká, nebo souběžné selhání části vnitrostátního bankovního sektoru může vyvolat zranitelnost vnitrostátních systémů pojištění vkladů vůči velkým lokálním šokům, dokonce i s doplňkovými mechanismy financování podle směrnice Evropského parlamentem a Rady 2014/49/EU, pokud vnitrostátní systémy pojištění vkladů, které musí být touto směrnicí vytvořeny, nebyly zřízeny v plném rozsahu a nebyly dostatečně finančně zajištěny. Tato zranitelnost vnitrostátních systémů pojištění vkladů vůči velkým lokálním šokům může přispět k negativní zpětné vazbě mezi bankami a jejich příslušným státem, která znamená narušení homogenity ochrany vkladů, přispívá k nedostatečné důvěře mezi vkladateli a vede k nestabilitě trhu.</p>

Odůvodnění

Doplnění má vyjasnit, že vnitrostátní systémy pojištění vkladů, které vyžaduje směrnice 2014/49/EU a které musí být provedeny do vnitrostátního práva, jsou obzvláště zranitelné, pokud nejsou zřízeny v plném rozsahu a pokud vnitrostátní fondy nejsou dostatečně finančně vybaveny.

Pozměňovací návrh 2

8. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Ačkoli směrnice 2014/49/EU kapacitu vnitrostátních systémů pro odškodňování vkladatelů významně zlepšuje, jsou zapotřebí účinnější režimy pojištění vkladů na úrovni bankovní unie, které by zajistily dostatečné finanční prostředky s cílem podpořit důvěru všech vkladatelů a ochránit tak finanční stabilitu. Evropský systém pojištění vkladů by zvýšil odolnost bankovní unie vůči budoucím krizím tím, že by rozložil riziko do větší šíře a nabídl by rovnou ochranu pojištěných vkladatelů a podpořil tak řádné fungování vnitřního trhu.</p>	<p>Ačkoli směrnice 2014/49/EU kapacitu vnitrostátních systémů pro odškodňování vkladatelů významně zlepšuje, jsou případně zapotřebí účinnější režimy pojištění vkladů na úrovni bankovní unie, které by zajistily dostatečné finanční prostředky s cílem podpořit důvěru všech vkladatelů a ochránit tak finanční stabilitu. Fungující evropský systém pojištění vkladů by zvýšil odolnost bankovní unie vůči budoucím krizím tím, že by rozložil riziko do větší šíře a nabídl by rovnou ochranu pojištěných vkladatelů a podpořil tak řádné fungování vnitřního trhu. To ovšem předpokládá, že byly provedením směrnice 2014/49/EU ve všech členských státech vytvořeny stejné podmínky, což Evropská komise do 31. prosince 2016 přezkoumá prostřednictvím vypracování hodnocení ve formě zprávy. Komise v souladu se svými Pokyny k lepší tvorbě právních předpisů vypracuje ve stejné lhůtě posouzení dopadů předloženého návrhu, v němž zohlední mj. i aspekty institucionálního zajištění.</p>

Odůvodnění

Směrnice 2014/49/EU v čl. 19 odst. 5 stanoví, že Komise předloží do roku 2019 zprávu o fungování vnitrostátních systémů pojištění vkladů v rámci evropského systému. Vzhledem k tomu, že tento návrh nařízení byl k dispozici již před zveřejněním a staví přímo na funkčních vnitrostátních systémech zajištění vkladů, měla by Komise předložit zprávu ještě v letošním roce, aby bylo možné o ní vést diskusi odpovídající reálné situaci. Totéž platí pro nutnost vypracovat posouzení dopadů.

Pozměňovací návrh 3

15. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>S cílem zajistit rovné podmínky v rámci vnitřního trhu jako celku je toto nařízení v souladu se směrnicí 2014/49/EU. Doplnuje pravidla a zásady uvedené směrnice tak, aby se zajistilo řádné fungování evropského systému pojištění vkladů a aby bylo pro systém k dispozici odpovídající financování. Právní rámec pro pojištění vkladů, který bude uplatňován v evropském systému pojištění vkladů, proto bude v souladu s právním rámcem použitelným ze strany vnitrostátních systémů pojištění vkladů nebo určených orgánů nezúčastněných členských států, který je harmonizován směrnicí 2014/49/EU.</p>	<p>S cílem zajistit rovné podmínky v rámci vnitřního trhu jako celku je toto nařízení v souladu se směrnicí 2014/49/EU. Doplnuje pravidla a zásady uvedené směrnice tak, aby se zajistilo řádné fungování evropského systému pojištění vkladů a aby bylo pro systém k dispozici odpovídající financování. Zohledňuje při tom zejména vzájemnou závislost mezi stabilním hospodářstvím a činností místních a regionálních bank i bank poskytujících podporu. Tyto instituce finančně podporují v prvé řadě podpůrná opatření na místní, regionální a vnitrostátní úrovni. Právní rámec pro pojištění vkladů, který bude uplatňován v evropském systému pojištění vkladů, proto bude v souladu s právním rámcem použitelným ze strany vnitrostátních systémů pojištění vkladů nebo určených orgánů nezúčastněných členských států, který je harmonizován směrnicí 2014/49/EU.</p>

Odůvodnění

Cílem pozměňovacího návrhu je zajistit, aby návrh dostatečně zohledňoval úlohu veřejných bank.

Pozměňovací návrh 4

Čl. 1 odst. 3

<i>Text navržený Komisí</i>	<i>Pozměňovací návrh VR</i>
<p>Článek 2 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 2</p> <p>Oblast působnosti</p> <p>1. Pro účely jednotného mechanismu pro řešení krizí se toto nařízení použije na následující subjekty:</p> <p>a) úvěrové instituce usazené v zúčastněném členském státě;</p> <p>b) mateřské podniky, včetně finančních holdingových společností a smíšených finančních holdingových společností, které jsou usazeny v zúčastněném členském státě, pokud podléhají dohledu na konsolidovaném základě vykonávanému ECB podle čl. 4 odst. 1 písm. g) nařízení (EU) č. 1024/2013;</p> <p>c) investiční podniky a finanční instituce usazené v zúčastněném členském státě, jsou-li zahrnuty do dohledu nad mateřským podnikem na konsolidovaném základě vykonávaného ECB podle čl. 4 odst. 1 písm. g) nařízení (EU) č. 1024/2013.</p> <p>2. Pro účely evropského systému pojištění vkladů se toto nařízení použije na následující subjekty:</p> <p>a) zúčastněné systémy pojištění vkladů ve smyslu čl. 3 odst. 1a bodu 1;</p> <p>b) úvěrové instituce přidružené k zúčastněným systémům pojištění vkladů.</p> <p>Pokud toto nařízení zřizuje práva či povinnosti zúčastněného systému pojištění vkladů, jehož správu zajišťuje určený orgán ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 18 směrnice 2014/49/EU, pak se tato práva či povinnosti považují za práva či povinnosti určeného orgánu.“</p>	<p>Článek 2 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 2</p> <p>Oblast působnosti</p> <p>1. Pro účely jednotného mechanismu pro řešení krizí se toto nařízení použije na následující subjekty:</p> <p>a) úvěrové instituce usazené v zúčastněném členském státě;</p> <p>b) mateřské podniky, včetně finančních holdingových společností a smíšených finančních holdingových společností, které jsou usazeny v zúčastněném členském státě, pokud podléhají dohledu na konsolidovaném základě vykonávanému ECB podle čl. 4 odst. 1 písm. g) nařízení (EU) č. 1024/2013;</p> <p>c) investiční podniky a finanční instituce usazené v zúčastněném členském státě, jsou-li zahrnuty do dohledu nad mateřským podnikem na konsolidovaném základě vykonávaného ECB podle čl. 4 odst. 1 písm. g) nařízení (EU) č. 1024/2013.</p> <p>2. Pro účely evropského systému pojištění vkladů se toto nařízení použije na následující subjekty:</p> <p>a) zúčastněné systémy pojištění vkladů ve smyslu čl. 3 odst. 1a bodu 1;</p> <p>b) úvěrové instituce přidružené k zúčastněným systémům pojištění vkladů.</p> <p>3. Pro účely evropského systému pojištění vkladů se však toto nařízení nepoužije na banky poskytující podporu ve smyslu čl. 3 bod 1 podbod 16 (nový).</p> <p>Pokud toto nařízení zřizuje práva či povinnosti zúčastněného systému pojištění vkladů, jehož správu zajišťuje určený orgán ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 18 směrnice 2014/49/EU, pak se tato práva či povinnosti považují za práva či povinnosti určeného orgánu.“</p>

Odůvodnění

Banky poskytující podporu se velmi liší od běžných bankovních modelů. Přestože se refinancují na kapitálovém trhu, hrozí u jejich způsobu financování díky povaze a objemu dostupného kapitálu velmi nízké riziko platební neschopnosti. Neměly by se na ně tudíž vztahovat požadavky spojené se systémem pojištění vkladů.

Pozměňovací návrh 5

Čl. 1 odst. 4

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Článek 3 se mění takto:</p> <p>a) v odstavci 1 se vkládají body 55), 56) a 57), které znějí:</p> <p>„(55) ‚zúčastněnými systémy pojištění vkladů‘ systémy pojištění vkladů ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 1 směrnice 2014/49/EU, které jsou zavedeny a úředně uznány v zúčastněném členském státě;</p> <p>(56) ‚událostí zakládající výplatu‘ vznik nedisponibilních vkladů ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 8 směrnice 2014/49/EU ve vztahu k úvěrové instituci přidružené k zúčastněnému systému pojištění vkladů;</p> <p>(57) ‚disponibilními finančními prostředky fondu pro pojištění vkladů‘ hotovost, vklady a nízkoriziková aktiva, jež lze zlikvidnit ve lhůtě nepřesahující lhůtu stanovenou v čl. 8 odst. 1 směrnice 2014/49/EU.“;</p>	<p>Článek 3 se mění takto:</p> <p>a) v odstavci 1 se vkládají body 16) (nový), 55), 56) a 57), které znějí:</p> <p>„16 (nový) ‚bankou poskytující podporu‘ jakýkoli podnik nebo subjekt zřízený členským státem, ať už ústřední nebo regionální vládou, který na nekonkurenční a neziskové bázi poskytuje podpůrné úvěry za účelem prosazování cílů veřejné politiky této vlády, za předpokladu, že tato vláda má povinnost chránit hospodářskou základnu tohoto podniku nebo subjektu a zachovávat jeho životaschopnost po celou dobu jeho existence, nebo za předpokladu, že nejméně 90 % původních finančních prostředků nebo podpůrné úvěry, které poskytuje, jsou přímo nebo nepřímo zaručeny ústřední nebo regionální vládou daného členského státu;</p> <p>(55) ‚zúčastněnými systémy pojištění vkladů‘ systémy pojištění vkladů ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 1 směrnice 2014/49/EU, které jsou zavedeny a úředně uznány v zúčastněném členském státě;</p> <p>(56) ‚událostí zakládající výplatu‘ vznik nedisponibilních vkladů ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 8 směrnice 2014/49/EU ve vztahu k úvěrové instituci přidružené k zúčastněnému systému pojištění vkladů;</p> <p>(57) ‚disponibilními finančními prostředky fondu pro pojištění vkladů‘ hotovost, vklady a nízkoriziková aktiva, jež lze zlikvidnit ve lhůtě nepřesahující lhůtu stanovenou v čl. 8 odst. 1 směrnice 2014/49/EU.“;</p>

Odůvodnění

Měla by být použita definice uvedená v oddílu 1 čl. 3 bodě 27 nařízení (EU) 2015/63, neboť je vhodnější v zájmu jednotnosti, protože obsahuje všechny podstatné prvky. Právní předpisy by se rovněž měly vyvarovat různých definic pojmů.

Pozměňovací návrh 6

Čl. 74c odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 93 s cílem určit metodu výpočtu příspěvků zohledňující riziko v souladu s odstavcem 2 tohoto článku.</p>	<p>Komise předloží návrhy s cílem určit metodu výpočtu příspěvků zohledňující riziko v souladu s odstavcem 2 tohoto článku.</p>
<p>Komise přijme jeden akt v přenesené pravomoci, který stanoví metodu výpočtu příspěvků splatných ve prospěch zúčastněných systémů pojištění vkladů a pouze pro období zajištění ve prospěch fondu pro pojištění vkladů. V tomto aktu v přenesené pravomoci bude výpočet vycházet z částky pojištěných vkladů a ze stupně rizika každé úvěrové instituce v poměru ke všem ostatním úvěrovým institucím přidruženým k témuž zúčastněnému systému pojištění vkladů.</p>	<p>Komise navrhne úpravu, která stanoví metodu výpočtu příspěvků splatných ve prospěch zúčastněných systémů pojištění vkladů a pouze pro období zajištění ve prospěch fondu pro pojištění vkladů. V této úpravě bude výpočet vycházet z částky pojištěných vkladů a ze stupně rizika každé úvěrové instituce v poměru ke všem ostatním úvěrovým institucím přidruženým k témuž zúčastněnému systému pojištění vkladů. Bude rovněž zohledněna existence dalších dobrovolných vnitrostátních systémů pojištění vkladů.</p>
<p>Komise přijme druhý akt v přenesené pravomoci, který stanoví metodu výpočtu příspěvků splatných ve prospěch fondu pro pojištění vkladů od období soupojištění. V tomto aktu v přenesené pravomoci bude výpočet vycházet z částky pojištěných vkladů a ze stupně rizika každé úvěrové instituce v poměru ke všem ostatním úvěrovým institucím podle čl. 2 odst. 2 písm. b). Oba akty v přenesené pravomoci budou obsahovat vzorec pro výpočet, konkrétní ukazatele, kategorie rizik pro členy, prahy pro rizikové váhy přiřazené jednotlivým kategoriím rizik a jiné nezbytné prvky. Stupeň rizika se posuzuje na základě těchto kritérií:</p>	<p>Komise navrhne druhou úpravu, která stanoví metodu výpočtu příspěvků splatných ve prospěch fondu pro pojištění vkladů od období soupojištění. V této úpravě bude výpočet vycházet z částky pojištěných vkladů a ze stupně rizika každé úvěrové instituce v poměru ke všem ostatním úvěrovým institucím podle čl. 2 odst. 2 písm. b). Obě úpravy budou obsahovat vzorec pro výpočet, konkrétní ukazatele, kategorie rizik pro členy, prahy pro rizikové váhy přiřazené jednotlivým kategoriím rizik a jiné nezbytné prvky. Stupeň rizika se posuzuje na základě těchto kritérií:</p>
<p>a) úroveň kapacity instituce pro absorpci ztrát;</p> <p>b) schopnost instituce plnit své krátkodobé a dlouhodobé závazky;</p> <p>c) stabilita a různorodost finančních zdrojů instituce a její nezatížená vysoce likvidní aktiva;</p> <p>d) kvalita aktiv instituce;</p> <p>e) obchodní model a řízení instituce;</p> <p>f) stupeň zatížení aktiv instituce.</p>	<p>a) úroveň kapacity instituce pro absorpci ztrát;</p> <p>b) schopnost instituce plnit své krátkodobé a dlouhodobé závazky;</p> <p>c) existence funkčního institucionálního systému pojištění vkladů podle čl. 113 odst. 7 nařízení (EU) č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a článku 4 směrnice 2014/49/EU o systémech pojištění vkladů;</p> <p>d) stabilita a různorodost finančních zdrojů instituce a její nezatížená vysoce likvidní aktiva;</p> <p>e) kvalita aktiv instituce;</p> <p>f) obchodní model a řízení instituce;</p> <p>g) stupeň zatížení aktiv instituce.</p>

Odůvodnění

Cílem pozměňovacího návrhu je přizpůsobit způsob výpočtu u úvěrových institucí, které mají dobrovolné systémy pojištění vkladů. Je třeba zajistit, aby pobídka k vedení dobrovolných (doplňkových) systémů nebyla mařena povinností dvojí platby. Kromě toho by se mělo vyjasnit, že o způsobu výpočtu nerozhoduje Evropská komise sama, nýbrž že by se tento způsob měl určit řádným legislativním postupem.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Úvodní připomínky

1. uznává, že celosvětová hospodářská krize začala v obyvatelstvu budit větší nedůvěru vůči značné části bankovního sektoru. K této krizi podstatným způsobem přispěly vysoce rizikové spekulace jednotlivých velkých bank, nebo byly spíše jednou z mnoha příčin kolapsu finančních systémů. Z ekonomického pohledu bylo rovněž nevyhnutelné zachránit banky systémového významu, což však vedlo ke značné kritice občanů vůči ručení členských států za riskantní obchody povětšinou soukromých finančních institucí. Proto je naléhavě nutné zajistit, aby příslušné návrhy týkající se evropského systému pojištění vkladů upevnily důvěru občanů v evropské bankovníctví stejnou měrou ve všech členských státech;

2. zdůrazňuje, že mezi hospodářskou stabilitou členských států a stabilitou tanních bank existuje jednoznačná spojitost. Z tohoto důvodu nesmí být systém evropské bankovní unie vnímán izolovaně, ale musí být vždy provázen opatřeními hospodářské správy na úrovni členských států, aby byla nastolena a zaručena hospodářská stabilita. V některých členských státech vedou např. vnitrostátní pravidla úpadkového práva k příliš dlouhým řízením, v nichž se lze vymahatelných dokladů domoci jen se značnými prodlevami. Taková pravidla jsou v rozporu s cíli návrhů Komise, neboť v případě ručení značně ztěžují – ne-li dokonce fakticky znemožňují – řešit krizi bank;

3. vítá v této souvislosti úsilí, které Evropská komise vyvíjí v souvislosti s bankovní uníí a které má obnovit důvěru občanů. Bankovní a hospodářská krize odhalila slabiny v bankovním systému, které bylo třeba následně systematicky odstraňovat. Směrnice o systémech pojištění vkladů z roku 2014 a směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank k tomu v klíčových oblastech přispěly, nebyly však zatím provedeny ve všech členských státech. Proto je třeba poukázat i na to, že se v návrhu stanoví, že členské státy zachovají již vytvořené vnitrostátní fondy pro pojištění vkladů vedle společného evropského fondu alespoň do doby, než bude podle systému pojištění vkladů dosaženo plného pojištění;

4. uznává, že přechod z vnitrostátního systému pojištění vkladů na evropský je zásadní krok. Je to sice riskantní postup, mohl by však evropským občanům zaručit bezpečnost jejich vkladů. To však předpokládá, že Komise nejprve provede posouzení dopadů, že byla ve všech členských státech provedena směrnice o systémech pojištění vkladů a že jsou minimalizována existující rizika. Jen tak může systém kromě ochrany vkladů rovněž posílit finanční stabilitu a dále omezit vazby mezi bankami a státním dluhem;

5. zastává názor, že všechny členské státy by nejprve měly provést směrnici o systémech pojištění vkladů, než se bude zvažovat zavedení evropského systému pojištění vkladů. To je nutné zejména s ohledem na harmonizované požadavky na financování systémů pojištění vkladů a na možnost použití prostředků (včetně preventivních opatření či opatření k institucionálnímu zajištění). Vytvoření evropského systému pojištění vkladů bez předchozího zajištění harmonizace vnitrostátních systémů zajištění by členské státy, které směrnici o systémech pojištění vkladů dosud neprovedly, nemotivovalo k jejímu provedení. Evropský systém pojištění vkladů nesmí za žádných okolností vést k tomu, že stabilní a výkonné fondy budou muset ručit za nestabilní systémy, aniž by měly vliv na řízení jejich rizik. V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že i samotná směrnice o systémech pojištění vkladů stanoví povinnost vypracovat do roku 2019 zprávu o spolupráci vnitrostátních systémů pojištění vkladů. Tato zpráva by byla podmínkou pro zřízení evropského systému pojištění vkladů;

6. v této souvislosti také znovu potvrzuje výroky uvedené ve stanovisku Reakce na zprávu pěti předsedů „Dokončení evropské hospodářské a měnové unie“;

7. konstatuje, že se banky v členských státech navzájem velmi liší formou, velikostí i způsobem práce. Navíc existují i různé modely struktury vlastníků nebo zřizovatelů, což může vést k velkým rozdílům ve strategickém zaměření, přijatých rizicích a jednání na trzích;

8. zastává názor, že diverzifikace modelů může být v dobách krize výhodou. Různá vnitrostátní a regionální specifika velmi často vyžadují strategie konkrétně uzpůsobené dané situaci. V zájmu zachování konkurenceschopnosti EU a jejích členských států, ale také jejího zvýšení se stávající a dobře fungující systémy musejí začlenit do evropského systému pojištění vkladů;

9. domnívá se dále, že evropské banky jsou důležité také pro podniky v Evropské unii i mimo ni a že rovněž přispívají k fungování evropského vnitřního trhu, neboť jsou základem evropského hospodářství. Principiální důvěra občanů a podniků v banky a finanční instituce je nezbytným východiskem pro veřejné i soukromé investice v členských státech;

Role veřejných bank v EU

10. uznává, že navzdory ničivým dopadům bankovní krize na evropské hospodářství a instituce v různých členských státech existuje řada příkladů, kdy bylo zajištění majetku občanů bezproblémově zaručeno i v těchto dobách;

11. znovu konstatuje, že veřejné místní a regionální banky si díky svým cílům a začlenění v místním společenství udržely důvěru občanů i během bankovní a hospodářské krize;

12. potvrzuje, že účelem činnosti místních a regionálních bank v zásadě není zisk, nýbrž obecné blaho občanů. Stejně jako banky poskytující podporu, které jsou činné v jednotlivých členských státech, se i místní a regionální banky zaměřují především na podporu občanů a podniků na daném území. Ve spolupráci s místními a regionálními orgány zásadním způsobem přispívají k budování a zachování základní infrastruktury a k financování malých a středních podniků, mikropodniků a začínajících podniků;

13. konstatuje, že činnost veřejných bank je spojena s nízkým rizikem a je regulována na celostátní či regionální úrovni, což v zásadě vylučuje kumulování rizikových operací nebo jiných rizik spojených s činností komerčních bank. Veřejné banky nikdy nebyly činné odpovědnými za způsobení hospodářské krize. Naopak často chránily financování veřejného sektoru, když byl zbytek finančního trhu téměř zcela zablokován;

14. požaduje, aby návrhy Evropské komise z tohoto důvodu nevedly ke znevýhodnění veřejných místních a regionálních bank. Zaměření a způsob práce tohoto typu bank nesmí vést k jejich znevýhodnění oproti velkým přeshraničně činným bankám. Totéž platí i pro veřejné banky poskytující podporu, které se svými cíli i způsobem práce liší od ostatních finančních institucí. Tyto rozdíly by měly být zohledněny při vyměřování výše příspěvků;

15. konstatuje, že přísnější vnitrostátní systémy zajištění, jako je např. institucionální zajištění, jsou v mnoha případech smysluplným doplňkem pouhého pojištění vkladů. Takový systém, který v případě potřeby díky podpoře zúčastněných bank chrání nejen majetek občanů, ale celou instituci, zvyšuje důvěru občanů i hospodářství. Navíc lze v rámci takového systému díky restrukturalizacím minimalizovat dopad na trhy;

16. v této souvislosti poukazuje výslovně na skutečnost, že návrh Komise nesmí u institucí náležitých k fungujícímu systému institucionálního zajištění vést k podstatnému zvýšení zátěže v podobě příspěvků do evropského systému pojištění vkladů, a tudíž ani nesmí zpochybnit existenci těchto osvědčených systémů institucionálního zajištění;

Důslednější zohlednění Pokynů k lepší tvorbě právních předpisů

17. připomíná, že Evropská komise předložila dne 19. května 2015 pokyny k novému systému lepší tvorby právních předpisů. V souladu s pokyny musejí být před zveřejněním návrhu konzultovány dotčené zainteresované strany formou veřejné konzultace k potenciálním aspektům návrhu. Tato forma veřejného průzkumu, která do značné míry přispívá k legitimizaci každého evropského, ale i vnitrostátního či regionálního legislativního aktu, však v případě předmětného návrhu na vytvoření evropského systému pojištění vkladů chyběla;

18. kritizuje skutečnost, že předložené zdůvodnění neodpovídá kritériím stanoveným v člancích 2 a 5 Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality (protokol č. 2 Smlouvy o Evropské unii) a že nebylo před zveřejněním návrhu provedeno posouzení dopadu. Posouzení dopadu jsou neodmyslitelnou součástí lepší tvorby právních předpisů. Bez předchozího posouzení hospodářských, ale také sociálních a politických důsledků legislativního návrhu hrozí nejen značné náklady, ale i nežádoucí vedlejší dopady. Zveřejnění výsledků příslušných hodnocení dopadu navíc nezanedbatelnou měrou přispívá i k větší transparentnosti legislativního procesu;

19. vyzývá proto Evropskou komisi, aby napravila nedostatky v postupech a dodatečně předložila zdůvodnění ohledně subsidiarity dříve, než návrh začnou projednávat instituce účastníci se legislativního postupu. Teprve po zvážení všech legislativních alternativ a po důkladném posouzení dopadů návrhu mohou instituce účastníci se postupu dospět k výsledkům uplatnitelným v praxi. Existují vážné pochybnosti o tom, zda je návrh Komise v souladu se zásadou subsidiarity a proporcionality;

20. upozorňuje v této souvislosti na to, že návrhy Evropské komise nezohledňují systémy institucionálního zajištění. Důsledky pro členské státy, které již zavedly odpovídající systémy v rámci provádění směrnice o nové úpravě pojištění vkladů z roku 2014, budou zřejmě značné. Žádá v této souvislosti Evropskou komisi, aby vysvětlila, jak nové návrhy přistupují k odpovídajícím systémům;

21. požaduje, aby byly skutečné kvóty pro vyměření příspěvků obsaženy již v návrhu a aby je Komise nestanovila formou aktů v přenesené pravomoci. Základ pro vyměřování má významný pákový efekt na dotčené finanční instituce a na stabilitu systémů pojištění vkladů, a proto by se o něm mělo rozhodnout za účasti Rady a Evropského parlamentu;

Vhodný právní základ pro evropský systém pojištění vkladů

22. je toho názoru, že za právní základ pro tento návrh by neměl sloužit článek 114 SFEU, nýbrž spíše doložka o rozšíření pravomocí uvedená v článku 352 SFEU. Článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie umožňuje přijmout opatření k harmonizaci právních a správních předpisů o dotvoření vnitřního trhu. To však nezakládá žádnou obecnou zákonodárnou pravomoc Evropské unie pro vnitřní trh, ale slouží pouze k odstranění nedostatků ve funkčnosti vnitřního trhu z důvodu lišících se vnitrostátních předpisů;

23. shledává, že smyslem návrhu evropského systému pojištění vkladů je především finanční stabilita jakožto základ hospodářské a měnové politiky Evropské unie, a tudíž by za právní základ měl sloužit článek 352 SFEU;

Evropská fiskální politika – priorita ochrany vlastnictví

24. v první řadě požaduje, aby byla před zavedením evropského systému pojištění vkladů vyloučena zbývající rizika v rozvahách bank. Návrhy, které Evropská komise v této oblasti dosud předložila, nejsou v žádném případě dostatečně konkrétní. Z logických důvodů však harmonizovaný systém pojištění vkladů předpokládá konkrétní opatření k minimalizaci rizik, která musí Komise každopádně ještě před dalším projednáváním návrhů dodatečně předložit;

25. domnívá se, že kvůli rozdílným strukturám bankovních sektorů členských států nemůže existovat univerzální řešení. Naopak je třeba zachovat fungující systémy a začlenit je do evropského systému. Návrh by za žádných okolností neměl vyžadovat reorganizaci všech systémů v členských státech, neboť by byla spojena se značnými náklady a zejména s velkou nejistotou ohledně funkčnosti a bezpečnosti příslušných pokynů;

26. požaduje takovou evropskou bankovní politiku, která bude občany Evropské unie a jejich majetek chránit v plném rozsahu. Takový systém musí v první řadě obnovit resp. udržet důvěru občanů ve fungování finančních systémů a trhů. Evropský systém pojištění vkladů ale nesmí vést k tomu, že budou podporovány vysoce rizikové spekulace nebo se k nim bude jakoukoli formou nabádat. Naopak je nutné podporovat zejména zdravou fiskální politiku rozumných institucionálních modelů, pokud jde o makroekonomickou perspektivu;
27. domnívá se dále, že evropský systém pojištění vkladů nesmí vést ke znevýhodňování konzervativních finančních institucí. Banky, které se zabývají především vysoce rizikovými obchody, by kromě vyššího příspěvku na pojištění vkladů měly splňovat další požadavky, aby se zamezilo přenášení ručení na malé instituce, které jsou činné především v málo rizikových oblastech nebo jen na místní úrovni financují reálnou ekonomiku;
28. kritizuje skutečnost, že Komise ve svém návrhu nařízení nepodává dostatečně podrobné informace o konkrétním využití plánovaného evropského systému pojištění vkladů. Není tudíž jasné, zda, v jaké fázi a v jakém rozsahu by prostředky mohly být použity na preventivní nebo alternativní opatření. Pouhé zajištění vkladů sice může kompenzovat majetek střadatelů až do výše hodnoty jistiny, ale ručení jako takovému zamezit nelze. Z ekonomického, ale i politického hlediska by zamezení ručení mělo být nejvyšší prioritou.

V Bruselu dne 12. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů Akční plán EU pro oběhové hospodářství

(2017/C 088/16)

Zpravodajka: Babette Winter (DE/SES), státní tajemnice pro evropské záležitosti a kulturu ve státní kanceláři spolkové země Durynsko

Odkaz: sdělení Komise Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství

COM(2015) 614 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vítá snahy Komise zavést díky většímu zaměření na rozměr oběhovosti, který zachovává hodnotu výrobků, materiálů a zdrojů v rámci životního cyklu, udržitelné, nízkouhlíkové a technologicky vyspělé hospodářství, které šetří zdroje, účinně je využívá a vytvoří v Evropě trvalé konkurenční výhody a trvalá pracovní místa;
2. zdůrazňuje, že v zájmu uskutečnění těchto cílů musí být vytvořen stejný rámec pro opatření ve všech členských státech, který v souladu s Iniciativou zelené zaměstnanosti a s Novou agendou dovedností pro Evropu ⁽¹⁾ umožní vytvořit pracovní příležitosti v nových segmentech trhu práce, jež díky oběhovému hospodářství vzniknou (ekologicky udržitelné stavebnictví, nakládání s odpady atd.), a dle potřeb odborně připravovat pracovníky. Pomocí podpůrných a vhodných vzdělávacích opatření by mohlo být na trh práce znovu začleněno mnoho nezaměstnaných a obecně by se tím pracovníkům otevřely nové možnosti;
3. zdůrazňuje, že mnoho problémů, které vyvolává výroba a spotřeba v EU, má dopady na jiné části světa, především na rozvojové a rozvíjející se země, a že lze očekávat, že změna ve výrobě a spotřebě bude mít příznivé účinky i tam. Výbor regionů se hlásí k odpovědnosti, která z toho plyne pro politickou činnost, hospodářství a společnost EU, a proto doporučuje zaměřit se mj. v souvislosti s agendou OSN pro udržitelný rozvoj 2030, která vstoupila v platnost 1. ledna 2016, na opatření, která na mezinárodní úrovni zajistí, aby byla i mimo EU zavedena nezbytná opatření na ochranu zdrojů a za účelem jejich šetrného využívání;
4. zdůrazňuje, že k dosažení ambiciózního cíle uzavřeného oběhového hospodářství je na všech politických úrovních zapotřebí vůle k přijímání opatření, která jsou za tímto účelem nezbytná. K těmto opatřením patří ekodesign výrobků a služeb, předcházení vzniku odpadů, recyklace, opětovné použití materiálů a součástí a rovněž omezování složek, které jsou škodlivé a brání opětovnému zpracování, a to s cílem podpořit opravitelnost, recyklovatelnost, modernizovatelnost a trvanlivost výrobků. Rovněž je nutná trvalá změna v tom, jak toto téma vnímá veřejnost, a v chování spotřebitelů, jakož i vytvoření stabilního trhu pro výrobky a materiály vyrobené z druhotných surovin;
5. podporuje závěry Rady k akčnímu plánu EU pro oběhové hospodářství ⁽²⁾, které požadují včasné a ambiciózní provedení akčního plánu Evropské komise pro oběhové hospodářství a zdůrazňují, že k přechodu k oběhovému hospodářství je zapotřebí dlouhodobého závazku a dlouhodobých opatření v celé škále oblastí politik EU a na všech správních úrovních v členských státech, včetně aktivní spolupráce všech úrovní správy se všemi hospodářskými a sociálními subjekty a s občany;

⁽¹⁾ COM(2014) 446 final a COM(2016) 381 final.

⁽²⁾ Závěry ze zasedání Rady pro životní prostředí dne 20. června 2016, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10518-2016-INIT/cs/pdf>.

6. v této souvislosti poukazuje na to, že služby v oblasti nakládání s odpady jsou často poskytovány jakožto služby obecného hospodářského zájmu ve smyslu článku 14 SFEU a že protokol č. 26 o službách obecného zájmu poskytuje mimo jiné místním a regionálním orgánům široké rozhodovací pravomoci. Díky tomu mohou být vyvíjena a uplatňována optimální regionální a místní řešení v oblasti nakládání s odpady;
7. poukazuje na to, že pro vytvoření rozsáhlého oběhového systému je nezbytná účinná spolupráce mezi jednotlivými subjekty a odvětvími. Zřízení platforem a klastrů v různých odvětvích, v jejichž rámci budou spolupracovat jednotlivé podniky a političtí činitelé, by umožnilo společný vývoj výrobků, transparentnost díky informačním technologiím a výměně informací, společné systémy shromažďování údajů, specifické normy pro jednotlivá odvětví a harmonizaci pobídek a mechanismů zprostředkování;
8. zastává názor, že celá strategie pro oběhové hospodářství musí být s ohledem na dosažení skutečného posunu paradigmatu založena na úsilí hledat řešení, která budou po celou dobu životnosti („od kolébky ke kolébce“) z ekologického hlediska nejlepší, a to nezávisle na aktuální podobě různých právních předpisů, strategií a nástrojů, jejichž další rozvoj a odpovídající změna či doplnění by měly sloužit nadřazenému cíli;
9. je přesvědčen, že se to může podařit pouze v případě, že kromě krátkodobých záměrů, které jsou uvedeny v akčním plánu, budou stanoveny také konkrétní a realistické střednědobé a dlouhodobé cíle, jež všem zúčastněným stranám umožní začít plánovat na spolehlivých základech a vytvářet infrastrukturní podmínky;
10. proto vzhledem ke zdoluhavým postupům tvorby politik a jejich provádění doporučuje zaměřit se na období do roku 2050 ⁽³⁾ a stanovit dílčí cíle a činnosti pro rok 2030;
11. domnívá se, že důležitým prvním krokem musí být kritické zhodnocení situace, kterým se zjistí, kde jsou podpůrné programy, podpory a regulační opatření neúčinné, nebo dokonce kontraproduktivní a které prioritní problémy v jakých časových rámcích je nutno řešit;
12. domnívá se, že výzkumné programy, podpůrná opatření a dobrovolné nástroje mohou mít vzhledem ke svému malému dopadu pouze podpůrnou úlohu při náležitém řešení problémů, před nimiž EU stojí. Jako příklad omezené účinnosti lze uvést systém EU pro environmentální řízení podniků a audit EMAS, který existuje již 20 let, nicméně v celé EU ho doposud zavedly pouhé 4 000 podniků a nekomerčních subjektů přibližně v 10 000 lokalit. Oproti tomu se přibližně 30 milionů podniků rozhodlo, že tento nástroj využívat nebudou;
13. doporučuje přijmout ambiciózní právní předpisy, které by měly být doplněny podpůrnými opatřeními. Přitom by měly být uplatňovány i inovativní přístupy, jako např. přístup „top-runner“ ⁽⁴⁾. To bude prospěšné nejen pro přírodní zdroje a klima, ale především i pro spotřebitele, kteří z dlouhodobého hlediska ponесou nižší náklady, a rovněž pro hospodářství, které tím získá inovační náskok před konkurenčními ekonomikami;
14. konstatuje, že mnoho místních a regionálních orgánů již přijalo různé iniciativy na podporu účinného využívání zdrojů a oběhového hospodářství. Tyto iniciativy jsou dobrými příklady, kterými se mohou řídit další subjekty. Komise by měla podporovat existující platformy pro výměnu zkušeností;
15. vyjadřuje politování nad tím, že v akčním plánu nemá žádnou úlohu hledisko vzdělávání a informovanosti, a vyzývá Komisi, aby je společně se členskými státy, místními a regionálními orgány a dalšími partnery rozvíjela a aby podporovala rozvíjení a výměnu znalostí a příslušných osvědčených postupů s cílem zvýšit povědomí. Vítá v této souvislosti, že podniky a výzkumné a vzdělávací instituce budou úzce spolupracovat na vytvoření specifických specializačních modulů zařazených do příslušných úrovní studia a odpovídajících kurzů odborné přípravy;

⁽³⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. července 2015 o účinném využívání zdrojů: směrem k oběhovému hospodářství (2014/2208(INI)).

⁽⁴⁾ CDR 140/2011.

Design výrobků a výrobní postupy

16. konstatuje, že se Komise zaměřuje na zavedené strategie a že v mnoha oblastech chybí konkrétní opatření, například jednotná kritéria pro uplatňování a provádění těchto strategií. V ohlášených legislativních návrzích týkajících se rozšířené odpovědnosti výrobce za výrobky by však mělo být také upřesněno, jak by výrobci měli internalizovat veškeré náklady na výrobky v rámci celého hodnotového řetězce;

17. doporučuje uplatňovat při kontrole schvalování podpor v zájmu dosažení nadřazených cílů a soudržnosti napříč všemi oblastmi politik postupy, které zaručí, že v budoucnosti nebude poskytnuta žádná podpora pro výrobní zařízení nebo na vývoj produktů, jež neodpovídají požadavkům na ekodesign;

18. zdůrazňuje, že je nutné zásadně přepracovat předpisy týkající se ekodesignu⁽⁵⁾ a že by mělo být prozkoumáno určování požadavků na ekodesign pro jednotlivé výrobky a jednotlivá odvětví;

19. v této souvislosti vyzývá Evropskou komisi, aby co nejdříve předložila ambiciózní pracovní plán v oblasti ekodesignu pro provádění směrnice 2009/125/ES (směrnice o ekodesignu), který se měl vztahovat na období 2015–2017;

20. zdůrazňuje, že odpad a vedlejší produkty výroby mohou sloužit jako druhotné suroviny pro jinou výrobu a že v této oblasti existuje zejména u malých a středních podniků, které jsou hospodářskou páteří mnoha regionů, ještě velký potenciál ve smyslu průmyslové symbiózy v zájmu zavedení skutečného oběhového hospodářství. Při tom je třeba co nejvíce omezit stávající právní překážky, na něž v tomto ohledu malé a střední podniky narážejí, a v nových předpisech je minimalizovat. Například by měla být přijata opatření, o nichž je řeč v čl. 5 odst. 2 a v čl. 6 odst. 2 rámcové směrnice o odpadech a která se týkají stanovení kritérií pro označování látek nebo předmětů za vedlejší produkt nebo za odpad, který přestává být odpadem;

21. doporučuje Komisi a členským státům, aby přijaly rovněž závazná ekonomická regulační opatření pro udržitelné zadávání veřejných zakázek a spolupráci v hodnotových řetězcích, pokud dobrovolně přijaté závazky nejsou plněny v odpovídajících lhůtách a v dostatečném rozsahu. Měly by přitom konzultovat regionální a místní orgány;

22. konstatuje, že bez ohledu na malé využívání systému EMAS, jak je uvedeno v odstavci 12, má tento nástroj v zásadě velký potenciál, pokud jde o určení a klasifikaci (neúčinných nebo životnímu prostředí škodlivých) toků materiálů ve (výrobních) procesech, a proto vítá, že se Komise v akčním plánu zaměřuje na zdokonalení tohoto nástroje ve prospěch podniků, zejména malých a středních podniků. Připomíná, že EMAS je mimoto z důvodu své systémové transparentnosti a kontroly jediným systémem řízení, který se pro spolehlivé ověřování těchto toků materiálů výtečně hodí;

23. proto doporučuje, aby byl EMAS jakožto dobrovolný nástroj pro hodnověrné ověřování nezbytných dokladů a údajů mnohem výrazněji než dosud začleněn do jiných právních předpisů a jejich prosazování;

Spotřeba

24. zdůrazňuje, že pokud jde o problém neustálého zkracování cyklů využívání výrobků, např. elektronických zařízení a oděvů, jsou chování spotřebitelů a společenské trendy důležitější než domnělé či skutečné technické zastarávání;

25. především s ohledem na tyto společenské a etické souvislosti důrazně poukazuje na to, že Komise, členské státy a zvláště místní a regionální orgány jakožto politická úroveň nejbližší občanům musí přijmout opatření týkající se vzdělávání, odborné přípravy a kvalifikací, která jak u občanů, tak u hospodářských subjektů podstatně zlepší vnímání a chápání souvislostí mezi udržitelnou, případně neudržitelnou spotřebou, předcházením vzniku odpadů, šetrností ke zdrojům a životnímu prostředí, odpovědností výrobce a designem a propagací výrobků. Doporučuje tato hlediska více začleňovat do vzdělávacích programů a informačních kampaní;

⁽⁵⁾ CDR 4083/2014, usnesení Evropského parlamentu 2014/2208(INI).

26. doporučuje, aby se v označení výrobku uvádělo úplné spektrum jeho účinků na životní prostředí. Je přitom třeba využít zkušenosti se současným označováním výrobků. Označení by měla být jednoduchá a srozumitelná a údaje, jež jsou na nich uváděny, by měly být transparentní a ověřitelné;

27. domnívá se, že k tomu je vhodný přístup environmentální stopy produktů, ale upozorňuje na to, že je ještě třeba vynaložit značné úsilí o jeho rozvoj po metodické stránce a že tento přístup environmentální stopy produktů bude moci účinně působit proti velké rozmanitosti označování a s tím související netransparentnosti, pouze pokud bude všeobecně závazný. Kromě toho musí být pro výrobce snadno zvládnutelný a nesmí snižovat informační hodnotu a ověřitelnost označení, přičemž je nutné přihlížet také ke konkurenceschopnosti výrobců a zásadě proporcionality. K tomu by přispělo vytvoření evropské značky, s níž by bylo možné dosáhnout jasné a dobré pověsti, a připravit tak cestu pro oběhové hospodářství. Je nutné vypracovat strategii pro tuto značku a související komunikaci spolu s plánem, jak tuto strategii realizovat v praxi, jako jsou např. programy zlepšování a celoevropské reklamní kampaně;

28. vyzývá Komisi a členské státy, aby provedly střednědobou reformu daňového systému a spotřebu primárních surovin zdánily více než spotřebu opětovně použitelných druhotných surovin, materiálů a součástí, čímž významně zvýší pobídku k opětovnému používání surovin, materiálů a součástí, které již byly uvedeny do hospodářského cyklu, namísto používání nových primárních surovin. Může být potřeba přeprocovat směrnici EU o DPH, aby nebránila stanovování různých sazeb DPH pro tento účel. Kromě toho by Komise a členské státy ve spolupráci s místními a regionálními orgány měly využívat druhotných surovin, materiálů a součástí více podporovat i pomocí dalších vhodných hospodářských nástrojů;

29. uznává, že zadávání zelených veřejných zakázek může být vzhledem k jejich velkému podílu na hrubém domácím produktu významnou hybnou silou oběhového hospodářství. Výbor regionů přitom zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mají velmi velký podíl na objemu zadávání veřejných zakázek v celé EU, a proto jim v oblasti zelených veřejných zakázek připadá klíčová úloha. Přinese to nezbytné podněty pro růst zelené ekonomiky a značný potenciál v oblasti zaměstnanosti, aby bylo možné lépe provádět Zelený akční plán pro malé a střední podniky a Iniciativu zelené zaměstnanosti ⁽⁶⁾;

30. konstatuje, že dosud nejsou důkladně prováděna již po mnoho let prosazovaná pravidla pro zadávání zelených veřejných zakázek, a vítá proto jakoukoli iniciativu Komise, jež povede k účinnějšímu provádění této politiky zadávání veřejných zakázek. Zdůrazňuje, že při zadávání veřejných zakázek je důležitým hlediskem nejen nejnižší cena, ale také tzv. „ekonomicky nejvýhodnější nabídka“. To znamená klást větší důraz na řešení, která mají nižší celkové životní náklady, vykazují vysokou technologickou výkonnost a jsou obecně vzato udržitelnější. Tyto postupy by měly být zahrnuty do nařízení strukturálních fondů, což je způsob, jak podpořit vstup druhotných surovin na trh;

31. poukazuje na to, že přestože členské státy EU zavedly nová pravidla EU pro zadávání veřejných zakázek ⁽⁷⁾, existují další příležitosti pro udržitelné, konkurenceschopné, inovace podněcující a transparentní zadávání veřejných zakázek, např. inteligentnější pravidla a rozsáhlejší využívání elektronických postupů. Domnívá se, že o těchto nových příležitostech, jež přinášejí revidovaná pravidla EU pro zadávání veřejných zakázek, je třeba více informovat podniky, zejména malé a střední podniky;

32. vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby předložily pokyny a návrhy, které prosadí využívání zelených veřejných zakázek. Vhodným začátkem v tomto ohledu je příručka vydaná Evropskou komisí „Nakupujte zeleně! Příručka pro veřejné zakázky v oblasti životního prostředí“. Vyzývá rovněž k tomu, aby do uvedené příručky byl zahrnut pravidelně aktualizovaný seznam druhotných surovin a materiálů vhodných pro zelené veřejné zakázky a výrobků z nich vyrobených;

33. požaduje, aby bylo s ohledem na budoucí změny právního rámce EU, který vstoupil v platnost v roce 2016, při zadávání veřejných zakázek povinné zohledňovat zelené veřejné zakázky, pokud překračují prahové hodnoty pro zadávání celoevropských veřejných zakázek a rovněž pro projekty podporované z veřejných prostředků. Zelené veřejné zakázky by měly být v každém případě zavedeny u podpůrných programů EU, aby tyto projekty mohly sloužit jakožto vzor a pobídka k uplatňování zelených veřejných zakázek;

⁽⁶⁾ COM(2014) 440 final a COM(2014) 446 final.

⁽⁷⁾ Směrnice 2014/23/EU, 2014/24/EU a 2014/25/EU.

34. v této souvislosti doporučuje – v zájmu zaručení soudržnosti právních předpisů EU a v souladu s výše uvedeným doporučením – připravit směrnici o zadávání veřejných zakázek (2014/24/EU), tak aby byly při zadávání veřejných zakázek obecně upřednostňovány udržitelné výrobky a řešení, jež šetrně a účinně využívají zdroje, a aby bylo nutno jejich případné odmítnutí odůvodnit. Kromě toho doporučuje, aby bylo realizováno monitorování, v jehož rámci budou se zohledněním celého hodnotového řetězce porovnávány a posuzovány náklady při běžném zadávání zakázek, které je zaměřeno výhradně na krátkodobé zvýšení poměru cena a výkon, a náklady u zelených veřejných zakázek. Mimoto doporučuje vytvořit systémy pro zveřejňování zadávacích řízení, aby byly v případě potřeby k dispozici údaje pro porovnání různých zakázek a jejich kritérií;

Odstraňování odpadů

35. podporuje Komisi v jejím záměru zlepšit spolupráci s členskými státy za účelem lepšího provádění právních předpisů EU v oblasti odpadů a zdůrazňuje, že v tomto ohledu mají významnou úlohu místní a regionální orgány. Výbor regionů proto Komisi žádá, aby se postarala o to, aby byly místní a regionální orgány prostřednictvím členských států úzce zapojeny do nezbytných technických a fiskálních opatření a rovněž do výměny osvědčených postupů;

36. znovu vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby podporovaly zavedení vysoce kvalitní recyklace, zejména v dosud méně rozvinutých regionech, a aby také prosazovaly urychlené zavedení hospodářských nástrojů, jako např. zásady „znečišťovatel platí“ nebo poplatků za skládkování, a systémů plateb za produkci odpadu⁽⁸⁾;

37. zdůrazňuje, že vzhledem k rozdílům mezi regiony a členskými státy EU při uskutečňování cílů stanovených v rámci stávajících evropských právních předpisů v oblasti nakládání s odpady, je velmi důležité podporovat spolupráci a šíření osvědčených postupů v této oblasti, aby se pomohlo nejméně výkonným členským státům a regionům ke splnění konečného cíle. Týká se to zejména regionů s nízkou hustotou obyvatelstva, ostrovních a nejvzdálenějších regionů, vystavených velkým populačním tlakům a ležících ve velké vzdálenosti od center pro nakládání s odpady, jelikož v těchto regionech je téměř nemožné dosáhnout cíle nulových odpadů;

38. zdůrazňuje, že je nezbytné zapojit do všech opatření týkajících se odstraňování odpadů v mnohem větší míře spotřebitele. Za tímto účelem by měly místní a regionální orgány odpovědné za zpracování pevného komunálního odpadu transparentním způsobem informovat o procesech zpracování a monitorování recyklace všech materiálů, s cílem lépe zapojit spotřebitele do odstraňování nebo recyklace těchto materiálů;

39. zdůrazňuje, že rovné podmínky při provádění předpisů týkajících se odstraňování odpadů jsou významným faktorem pro konkurenceschopnost malých a středních podniků na evropském vnitřním trhu;

40. vítá plány Komise zabývat se významem využívání odpadu k výrobě energie v rámci energetické a klimatické politiky. Výbor regionů zdůrazňuje, že základem tohoto využívání musí být hierarchie způsobů nakládání s odpady v EU, jejímž cílem je co nejvíce omezit objem odpadů, a zohledňování životního cyklu a že kvůli výrobě energie nesmí být opomíjen model oběhového hospodářství s vysokými mírami opětovného použití a recyklace⁽⁹⁾;

41. dále poukazuje na to, že odpady, jejichž vzniku nelze zabránit nebo které nelze recyklovat, je vhodné zpracovávat ve vysoce účinných tepelných zařízeních (výroba energie z odpadů), a to obzvláště tehdy, když je energie současně využívána, přičemž je nutné zamezit předimenzování zařízení pro likvidaci, resp. spalování odpadu;

42. rozhodně podporuje záměr Evropské komise posílit prosazování revidovaného nařízení o přepravě odpadů, a tím zamezit nelegálnímu vývozu pospotřebního odpadu a přepravě odpadu ke zpracování do zařízení v EU nebo mimo ni, která nevyhovují normám. Evropská komise by měla do své činnosti úzce zapojit příslušné místní a regionální orgány, podporovat rozvoj elektronické výměny údajů o přepravě odpadů a vypracovat pokyny pro odpovídající plánování kontrol, což byl požadavek zavedený při poslední revizi směrnice;

Posílení trhu druhotných surovin

43. v zásadě zastává názor, že normy kvality musí případně určovat průmyslová odvětví využívající suroviny, protože jedině výrobci vědí, jaké vlastnosti musí mít suroviny a materiály, jež potřebují pro svou výrobu. Výbor v této souvislosti zdůrazňuje, že nesmí být rozhodující původ, ale kvalita produktu;

⁽⁸⁾ CDR 4083/2014.

⁽⁹⁾ CDR 3751/2013.

44. domnívá se však, že Komise má odpovědnost za to, aby odhalila a odstranila právní překážky, které stojí v cestě používání druhotných surovin nebo jejich používání ztěžují, pokud to není v rozporu s bezpečnostními hledisky (např. škodlivé či znečišťující látky, nákazy zvířat, hygiena);

45. vítá úmysl Komise určit rozhraní mezi právními předpisy v oblasti chemických látek, výrobků a odpadu a zastává názor, že k tomu musí dojít co nejdříve. Výbor regionů v této souvislosti zdůrazňuje, že pro bezproblémové fungování oběhového hospodářství je nevyhnutelné nahrazení nebezpečných a toxických látek bezpečnými alternativami, které již existují nebo které je ještě třeba vyvinout, a rovněž sledovatelnost nebezpečných chemických látek v hodnotovém řetězci a v koloběhu látek;

Prioritní oblasti

46. vítá, že se Komise zaměřuje na oblast plastů, odkazuje na své stanovisko k zelené knize Evropská strategie pro řešení problematiky plastového odpadu v životním prostředí⁽¹⁰⁾ a zdůrazňuje, že pro používání plastů v některých oblastech musí být stanovena pravidla, aby se zjednodušila jejich recyklace, případně omezilo jejich používání v určitých oblastech. Plasty obsahující látky, které škodí životnímu prostředí a lidskému zdraví, by se neměly opětovně používat ani recyklovat, pokud z nich škodlivé látky nebyly při zpracování odstraněny a nebyly vyloučeny z oběhového cyklu látek. Plasty obsahující škodlivé látky by pak měly být z oběhového cyklu vyřazeny například prostřednictvím spalování. Je důležité, aby to Komise při vypracovávání pravidel a určování cílů zohlednila. Kromě toho by se měla snažit zajistit, aby se v prvovýrobě co nejdříve přestaly používat látky škodící životnímu prostředí a lidskému zdraví;

47. poukazuje na to, že četné nové kombinované materiály mohou mít příznivý vliv na životní prostředí (použití k izolaci, snížení hmotnosti apod.), ale na druhé straně mohou představovat nové výzvy v průběhu svého životního cyklu, pokud se jedná o jejich opětovné použití, recyklaci nebo odstranění;

48. kritizuje to, že v akčním plánu nejsou dále rozvedena důležitá témata odhazování odpadků a uvolňování látek z plastů, a vyzývá proto Komisi, aby ve strategii pro plasty v oběhovém hospodářství ohlášené na rok 2017 věnovala těmto tematickým oblastem dostatečný prostor a stanovila jasné cíle pro řešení tohoto problému;

49. vybízí Komisi a členské státy, aby podporovaly tržní iniciativy pro rozsáhlejší využívání recyklovaných materiálů tím, že budou vytvořeny fiskální a ekonomické pobídky pro to, aby podniky zaváděly obchodní modely vycházející z oběhového hospodářství a aby spotřebitelé kupovali výrobky a služby, které podporují oběhové hospodářství;

50. domnívá se, že omezení plýtvání potravinami je z hospodářského, ekologického i etického hlediska významnou oblastí oběhového hospodářství, a odkazuje v tomto ohledu na svá stanoviska v rámci legislativního balíčku a rovněž na své stanovisko z vlastní iniciativy k potravinovému odpadu⁽¹¹⁾;

51. nedomnívá se, že by opatření k zamezení plýtvání potravinami v hodnotovém řetězci byla pouze záležitostí členských států, místních a regionálních orgánů a podniků, ale naopak rozhodující úlohu mají Evropská komise a další instituce EU, a to kvůli souvislosti tohoto tématu s jinými politickými oblastmi (např. s předpisy týkajícími se hygieny a s ochranou spotřebitelů, obchodními normami, zemědělskými dotacemi);

52. zastává názor, že obzvláště v oblasti stavebnictví je vzhledem k množství a stále větší komplexnosti odpadů, které toto odvětví vytváří, zapotřebí uceleného přístupu. Právě v případě stavebních výrobků se musí ekodesign zaměřovat na celý životní cyklus, a tedy se touto skupinou výrobků více zabývat. I když je zájem o zlepšení účinnosti využívání zdrojů v oblasti stavebnictví v EU nesporný, rozdílné vnitrostátní veřejné i soukromé přístupy zvyšují složitost pracovního prostředí pro všechny zúčastněné strany. Neexistence společných cílů, ukazatelů a údajů a nedostatečné vzájemné uznávání různých přístupů by mohlo rychle zmařit doposud dosažený pokrok a vést k narušení vnitřního trhu v oblasti plánování, designu, výstavby a výroby;

⁽¹⁰⁾ CDR 3751/2013.

⁽¹¹⁾ CDR 6646/2015.

53. je toho názoru, že při uplatňování zásad oběhového hospodářství v oblasti nemovitostí a stavebnictví je nutné plánovat rozvrstveně, vybírat vhodné materiály a součásti a zohledňovat již při výstavbě proces demontáže a přizpůsobitelnost. V tomto ohledu je nezbytné, aby byl zapojen sektor průmyslu, aby se k odpadům začalo přistupovat jako k cennému zdroji a aby se budovy staly zdrojem materiálu pro budoucí generace. Za tímto účelem je nutné vytvořit takové materiály a součásti, které bude možné zčásti nebo zcela rozložit či demontovat s cílem opětovně využít různé součásti a materiály nebo znovu postavit celé budovy na jiném místě;

54. zdůrazňuje regionální význam oběhového hospodářství u stavebních odpadů, protože tyto odpady nejsou kvůli svému množství a hmotnosti nejsou z ekonomického hlediska vhodné k dlouhé přepravě, a tudíž zůstávají převážně v regionu svého původu;

55. považuje stavebnictví za důležitou oblast pro opatření orgánů veřejné správy na všech správních úrovních, protože tyto orgány by jakožto vlastníci veřejných budov a rovněž jakožto subjekty odpovědné za budování a údržbu infrastruktury měly být průkopníky rozsáhlého uvádění inovativních postupů a výrobků, jež jsou šetrné k životnímu prostředí – například sekundárního kameniva ze stavebního a demoličního odpadu v oblasti výstavby silnic a inženýrského stavitelství –, na trh ⁽¹²⁾;

56. zdůrazňuje, že zejména místní a regionální orgány mají důležitou úlohu při schvalování stavebních a demoličních postupů a EU by jim měla poskytnout pokyny, které jim pomohou při začleňování oběhového hospodářství v tomto odvětví;

57. opakuje, že je třeba v EU vytvořit pro místní a regionální orgány ukazatele k hodnocení dopadu budov na životní prostředí během celého jejich životního cyklu, což je to podmínkou pro vypracování všeobecných cílů a norem pro životní prostředí v odvětví stavebnictví. Místní a regionální orgány by se měly na vytváření těchto ukazatelů podílet ⁽¹³⁾;

58. konstatuje, že v akčním plánu chybí témata léčivých přípravků a nanomateriálů jakožto odpadů nebo látek uvolňovaných do životního prostředí a že je nutno se těmito tématy prostřednictvím vhodných strategií v krátkodobém výhledu zabývat jakožto dalšími prioritními otázkami;

Inovace, investice a další horizontální opatření

59. vítá, že se Komise v akčním plánu zavázala, že bude cílenými opatřeními podporovat členské státy a místní a regionální orgány v posilování jejich opatření k vytvoření oběhového hospodářství a poskytne jim na přípravu projektů oběhového hospodářství prostředky z různých finančních nástrojů EU, jako jsou evropské strukturální a investiční fondy, Evropský fond pro strategické investice (EFSI) a programy LIFE, Horizont 2020 nebo COSME. Zdůrazňuje, že je nutné zlepšit synergické působení různých fondů a programů a zjednodušit jejich využívání. Požaduje zavedení jednotného kontaktního místa;

60. upozorňuje v této souvislosti na to, že tyto finanční nástroje mnohdy nejsou zaměřeny na potřeby regionů a místních a regionálních orgánů, a žádá, aby se orientovaly také na jejich potřeby a finanční a správní možnosti. Je nutné uzpůsobit opatření a nástroje různým místním podmínkám v evropských regionech, a zohlednit zejména hustotu obyvatelstva a jeho územní rozložení;

61. poukazuje na to, že operační programy v rámci evropských strukturálních a investičních fondů již byly pevně stanoveny před vypracováním akčního plánu, a že proto nebylo možné naplánovat investiční opatření potřebná pro oběhové hospodářství tak, aby umožňovala i menší projekty k předcházení vzniku odpadů, budování sítí pro opětovné používání, opravy, sdílenou ekonomiku, zkoušení nových postupů třídění odpadů a nakládání s odpady nebo k budování kapacity malých a středních podniků či zvyšování informovanosti veřejnosti;

62. vyzývá proto Evropskou komisi, aby tuto záležitost v příštím období poskytování podpory více zohlednila a aby celkově v rámci strukturálních a investičních fondů v budoucím podpůrném období přisoudila tématu oběhového hospodářství stejně vysokou prioritu, jaká již náleží tématu změny klimatu;

⁽¹²⁾ Viz pracovní dokument útvarů Komise GPP Criteria for Office Building Design, Construction and Management (Kritéria zelených veřejných zakázek v EU pro projektování, výstavbu a správu kancelářských budov) ze dne 20. května 2016, SWD(2016) 180 final.

⁽¹³⁾ CDR 4084/2014.

63. vyzývá Evropskou komisi, aby v rámci oběhového hospodářství více podporovala tzv. přelomové technologie (*disruptive technologies*), které by mohly podstatným způsobem změnit nebo nahradit celé tržní segmenty, a zajistila tak lepší využívání znalostí;

Monitorování a řízení

64. vyzývá Evropskou komisi, aby Výboru regionů pravidelně předkládala zprávy o stavu provádění akčního plánu, aby s Výborem regionů pravidelně projednávala dosažený pokrok a prozkoumala možnost žádat Výbor regionů o vypracování předběžných stanovisek, tak aby mohl přispívat již ve fázi přípravy politik.

V Bruselu dne 12. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie EU pro vytápění a chlazení

(2017/C 088/17)

Zpravodajka: Daiva Matonienė (LT/EKR), členka rady městské obce Šiauliai**Odkaz:** Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Strategie EU pro vytápění a chlazení

COM(2016) 51 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vítá návrh Evropské komise, aby bylo vytápění a chlazení považováno za součást společného energetického systému, a konstatuje, že je zde odvětví tepla poprvé vyzdvíženo jako důležitá oblast energetiky, jež má dobré předpoklady k tomu, aby přispěla k posílení energetické nezávislosti, zajištění energetické bezpečnosti, uskutečnění cílů v oblasti klimatu a snížení spotřebitelských výdajů;
2. domnívá se, že pro zajištění udržitelnosti v odvětví vytápění a chlazení nemohou existovat univerzální řešení, a zdůrazňuje, že aby bylo docíleno účinných výsledků, je třeba uplatnit široké spektrum řešení, tedy různé technologie a různá řešení, a to jak v individuálních případech, tak pro celé odvětví;
3. konstatuje však, že tato strategie je velmi obecná, postrádá jasnost a neupřesňuje s dostatečnou konkrétností, jak a jakým směrem se musí odvětví vytápění a chlazení rozvíjet, jaká praktická opatření je třeba přijmout k tomu, aby se dosáhlo stanovených cílů, jaký dopad budou tato opatření mít na místní a regionální správní orgány, podniky a spotřebitele (domácnosti) nebo jaká finanční podpora a investiční pobídky by měly být uplatňovány s ohledem na cíle v oblasti udržitelných dodávek energie;
4. zdůrazňuje, že EU je stále ještě velmi závislá na dovozu energie. Na vytápění a chlazení v současné době připadá 50 % roční spotřeby energie EU. To představuje 59 % celkové spotřeby plynu a 13 % celkové spotřeby ropy v Evropě ⁽¹⁾. Tyto hodnoty vyjadřují velký potenciál v oblasti energetických úspor. Aby jej bylo možné využít, je nezbytné přijmout opatření k restrukturalizaci odvětví vytápění a chlazení a zajistit účinné vytápění a chlazení;
5. podporuje návrh Evropské komise ohledně možného začlenění odvětví vytápění a chlazení do národních akčních plánů členských států v oblasti energetiky a klimatu, které jsou součástí správy energetické unie;
6. podtrhuje skutečnost, že právní předpisy EU, jako například směrnice o energetické účinnosti, směrnice o energetické náročnosti budov a směrnice o obnovitelných zdrojích energie, které stanoví konkrétní opatření v oblasti výroby nebo spotřeby energie, jsou pro rozvoj odvětví vytápění a chlazení důležité. Zdůrazňuje, že by tudíž budoucí revize těchto právních předpisů měly vzít v úvahu ústřední úlohu, kterou v tomto odvětví hrají místní a regionální orgány, a obzvlášť zohlednit doporučení obsažená v tomto stanovisku;
7. poznamenává, že v důsledku celosvětového úbytku neobnovitelných zdrojů energie, globální změny klimatu a zvýšeného důrazu na kvalitu životního prostředí a lidské zdraví mají pokyny ohledně moderních stavebních koncepcí stále větší váhu, přičemž hlavní pozornost je zaměřena na úsporu energie a její účinné využívání a na dopad na životní prostředí a lidské zdraví;

⁽¹⁾ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/1-2016-51-CS-F1-1.PDF>

8. věří, že tato strategie umožní členským státům objektivně vyhodnotit jejich dosud přijatá politická a administrativní rozhodnutí v odvětví dálkového vytápění, jakož i podpořit jeho rozvoj prostřednictvím modernizace vytápěcích systémů, renovace budov, přechodem ze zemního plynu na paliva z obnovitelných zdrojů energie, případně na jiná paliva, která pocházejí z čistých zdrojů energie, a umožněním napojení nových uživatelů. Díky tomu by tato služba byla ještě méně nákladná, snížily by se spotřebitelské výdaje a zajistilo kvalitnější ovzduší ve městech;

9. vyzývá Evropskou komisi, aby v zájmu rozvoje udržitelnosti a efektivity odvětví vytápění a chlazení přezkoumala politiku EU. Jedním z příkladů, jenž ilustruje nedostatečný soulad mezi různými prvky legislativy EU, je nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 244/2012⁽²⁾, kterým se doplňuje směrnice o energetické náročnosti budov. Toto nařízení v přenesené pravomoci umožňuje odečtení elektrické a tepelné energie z obnovitelných zdrojů od energetické náročnosti budovy, pokud je vyrobena na místě, ale ne pokud je zajištěna prostřednictvím centralizované výroby energie. Tato neucelenost hrozí oslabit systémy dálkového vytápění, dálkového chlazení a kombinované výroby tepla a elektřiny, a je tudíž kontraproduktivní, pokud jde o cíl, kterým je větší využívání obnovitelných zdrojů energie, výroba tepla z odpadu a snižování emisí CO₂. Domnívá se, že energetická náročnost budov by se měla v první řadě soustředit na spotřebu/potřebu energie dané budovy;

10. vyzývá Evropskou komisi, aby doporučila členským státům, aby – při zohlednění svého vlastního potenciálu – rozvíjely udržitelné odvětví vytápění a chlazení zaváděním účinných technologií, podporováním inovací a odstraněním právních a administrativních překážek;

11. vyjadřuje politování nad tím, že role místních a regionálních orgánů byla v této strategii definována jen chabě, a zdůrazňuje, že místní a regionální orgány jsou hlavními subjekty odpovědnými za odvětví vytápění a chlazení. Místní orgány jsou zapojeny nejen do rozvoje a řízení infrastruktury, ale patří také mezi největší spotřebitele energie;

12. zdůrazňuje skutečnost, že místní a regionální orgány usilují o to, aby co nejvíce přispěly k dosažení cílů v oblasti udržitelné energie. Mnoho měst v celé EU má již řadu let akční plány v oblasti změny klimatu a udržitelné energie, jež zahrnují nízkouhlíkovou výrobu tepla a elektřiny, využívání obnovitelných zdrojů energie a opatření zaměřená na zlepšení energetické účinnosti;

13. zdůrazňuje, že Výbor regionů coby shromáždění EU regionálních a místních zástupců přikládá v rámci své činnosti otázkám energetiky velký význam a že v několika svých stanoviscích souvisejících s návrhy ohledně energetické unie formuloval doporučení⁽³⁾. Ta se týkají rozvoje odvětví energetiky, jasně poukazují na významnou úlohu místních a regionálních orgánů při realizaci cílů energetické politiky zaměřených na udržitelnost a vybízejí také k aktivnější spolupráci mezi ústředními orgány členských států a jejich místními orgány, pokud jde o rozhodovací proces a zastupování zájmů spotřebitelů;

14. připomíná, že Výbor regionů již při několika příležitostech upozornil na zásadní úlohu, kterou při rozvoji kombinované výroby tepla a elektřiny (tzv. kogenerace) musí hrát místní a regionální orgány. Tato technologie kombinující výrobu elektrické energie a tepla umožňuje získat téměř 90 % primární energie obsažené v palivu. EU by měla vytvořit odpovídající rámcové podmínky pro podporu rentabilního provozu těchto vysoce účinných zařízení⁽⁴⁾;

⁽²⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 244/2012 ze dne 16. ledna 2012, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov stanovením srovnávacího metodického rámce pro výpočet nákladově optimálních úrovní minimálních požadavků na energetickou náročnost budov a prvků budov (Úř. věst. L 81, 21.3.2012, s. 18)

⁽³⁾ Stanovisko Výboru regionů Balíček týkající se energetické unie.
Stanovisko Výboru regionů Cenově přístupná energie pro všechny (Úř. věst. C 174, 7.6.2014, s. 15). Dopis řeckého předsednictví Rady ze dne 4. listopadu 2013.
Stanovisko Výboru regionů Obnovitelná energie: významný činitel na evropském trhu s energií (Úř. věst. C 62, 2.3.2013, s. 51).
Stanovisko Výboru regionů Energetická účinnost (Úř. věst. C 54, 23.2.2012, s. 49).
Předběžné stanovisko Výboru regionů Akční plán EU pro energetiku na období 2011–2020 (Úř. věst. C 42, 10.2.2011, s. 2).
Stanovisko Výboru regionů Energie – strategický přezkum a energetická náročnost budov (Úř. věst. C 200, 25.8.2009, s. 9).
Stanovisko Výboru regionů Podpora energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. C 325, 19.12.2008, s. 3).

⁽⁴⁾ Stanovisko Výboru regionů Obnovitelná energie: významný činitel na evropském trhu s energií.

15. je toho názoru, že je nezbytné, aby náklady na energii zůstaly cenově dostupné pro naše nejchudší občany, kteří často utratí značnou část svého příjmu za vytápění, chlazení, osvětlení a různé spotřebiče, a aby programy energetické účinnosti byly zaměřeny především na ty, kteří je nejvíce potřebují⁽⁵⁾;

Systémy dálkového vytápění a chlazení, individuální dodávky tepelné energie

16. domnívá se, že se systémy dálkového vytápění a chlazení skvěle hodí k propojení různých zdrojů energie s výrobcí energie a spotřebiteli. Dálkové vytápění může být jednou z nečistších forem dodávek tepla, může hrát klíčovou úlohu, pokud jde o snižování emisí CO₂, a může také pomoci zajistit energetickou nezávislost a bezpečnost. Rozvoj těchto systémů by tudíž měl být upřednostňován, kdykoli se naskytanou příznivé podmínky a lze prokázat celkový přínos těchto systémů pro životní prostředí;

17. poukazuje na to, že v oblastech s vysokou hustotou obyvatelstva mohou být systémy dálkového vytápění a chlazení výborným způsobem zásobování teplem a energií pro chlazení, že je v takovém případě třeba zaměřit všechna opatření na účinnost výroby energie a že spotřebitelé musí mít více příležitostí používat teplo a elektřinu vyrobené z uhlíkové neutrálních zdrojů energie. Je třeba upozornit na značné rozdíly mezi energetickými systémy v členských státech EU a na to, že neexistuje jediný univerzální model vhodný pro všechny země. Je důležité navrhnout pobídky pro nové formy výroby energie tak, aby neoslabovaly dobře fungující systémy na regionální nebo místní úrovni;

18. domnívá se, že sítě dálkového vytápění skýtají skutečný potenciál, pokud jde o účinné dodávky energie pro domácnosti, a vyzývá vnitrostátní a evropské úroveň správy, aby poskytly podporu týkající se možných potřeb v oblasti rozšiřování a modernizace stávajících sítí. To se týká i místních (tzv. ostrovních) přenosových sítí pro bioplyn, jež jsou uzpůsobeny pro dodávky paliva jednotlivým místním soukromým spotřebitelům;

19. konstatuje rovněž, že vzhledem k rozložení obyvatelstva představuje individuální vytápění na mnoha místech EU tu nejúčinnější, či dokonce jedinou ekonomicky či technicky schůdnou možnost. Zdůrazňuje, že by se v těchto oblastech mělo věnovat více pozornosti podpoře zásobování budov teplem a elektřinou z obnovitelných zdrojů energie a nahrazování starých kotlů novými a účinnějšími, jež méně znečišťují ovzduší. Cílem by mimo jiné bylo řešit otázku kvality ovzduší – v některých evropských zemích je totiž znečištění ovzduší pevnými částicemi až ze tří čtvrtin způsobeno používáním tuhých paliv při vytápění domácností;

20. konstatuje, že účinný rozvoj systémů vytápění a chlazení zahrnuje propojení zdrojů energie s průmyslem a spotřebiteli. Integrace sítí vytápění, chlazení a elektřiny by například mohla snížit celkové náklady energetických systémů a být přínosem pro spotřebitele. Za tímto účelem je třeba vytvářet nová a inovativní technická řešení;

Zvyšování energetické účinnosti budov

21. zdůrazňuje, že energetická účinnost se pravděpodobně nejvíce spojuje s budovami, poněvadž ty představují obrovský potenciál pro úspory energie. V Evropské unii připadá 45 % spotřebované tepelné a chladicí energie na odvětví bydlení⁽⁶⁾. Zlepšování energetické účinnosti v této oblasti by proto mělo být i nadále prioritou;

22. zdůrazňuje, že energetická účinnost budov je výsledkem kombinovaného uplatňování různých opatření a představuje možnost, jak vytěžit co nejvíce z každé energetické jednotky: racionální využívání energie, zavádění technologií na úsporu energie, využívání obnovitelných zdrojů energie a motivování spotřebitelů k chování, jež přispívá k úsporám energie. Je třeba zdůraznit, že výběr stavebních materiálů a technologií by měl vycházet z holistického přístupu a uplatňovat priority pro udržitelné stavebnictví;

23. zdůrazňuje, že úspory energie během životního cyklu budovy do značné míry závisí na rozhodnutích přijatých při navrhování nové budovy nebo vypracovávání plánu renovace stávající budovy. Výbor proto navrhuje zaměřit pozornost na udržitelné řízení již od rané fáze projektů. Při tom by měly být používány inovativní nástroje, jako je například informační model budovy (Building Information Modelling)⁽⁷⁾;

⁽⁵⁾ Předběžné stanovisko Výboru regionů Akční plán EU pro energetiku na období 2011–2020.

⁽⁶⁾ Viz poznámka pod čarou 1.

⁽⁷⁾ https://en.wikipedia.org/wiki/Building_information_modeling

24. navrhuje, aby byly přezkoumány stávající modely renovací, aby byly analyzovány jejich silné a slabé stránky a aby byly v rámci koncipování modelů financování, jež budou spotřebitelsky atraktivnější, posouzeny zkušenosti členských států. Je rovněž třeba odstranit právní a administrativní překážky bránící renovaci. Přibližně 70 % občanů EU žije v soukromých obytných budovách. Majitelé často neprovádí nákladově efektivní renovace, protože nemají dostatečné povědomí o jejich výhodách, nejsou nestranně informováni o technických možnostech a musejí se vypořádat s různými zájmy (například v budovách s více bytovými jednotkami) a finančními omezeními. Orgány členských států a místní a regionální orgány se proto musí zaměřit na spolupráci s veřejností s cílem zvýšit informovanost o uplatňování opatření zaměřených na zvýšení energetické účinnosti a prosazovat úspory energie;

25. vyzývá místní a regionální orgány, aby hledaly způsoby, jak při provádění opatření zaměřených na zvýšení energetické účinnosti zapojit soukromý sektor a společnosti poskytující energetické služby tím, že vytvoří příznivé podmínky a odstraní administrativní a právní překážky;

26. navrhuje, aby se v budovách více využívalo moderních technologií, které pomáhají snížit spotřebu energie pro vytápění, chlazení, větrání, osvětlení, teplou vodu a další potřeby, aniž by utrpělo pohodlí spotřebitelů. Existují například technologie rekuperace tepla, jež účinně získávají teplo z odpadního vzduchu budovy a následně toto teplo dodávají do přiváděného vzduchu – to může ušetřit značnou část energie využívané k vytápění vnitřních prostor;

27. konstatuje, že pokud jde o zlepšení energetické účinnosti, Komise mimo jiné velmi spoléhá na inteligentní systémy a přeje si poskytnout nástroje pro měření, regulaci a automatizaci a dát spotřebitelům možnost podílet se na řízení poptávky. Tato opatření lze v zásadě doporučit. Vystávají však určité obavy, pokud jde o jejich ekonomické dopady a dopady na soukromý život, jež by měly být podrobněji posouzeny. Z tohoto důvodu by inteligentní měření mělo i nadále zůstat dobrovolné;

28. zdůrazňuje, že je důležité podporovat pasivní domy s velmi nízkou spotřebou energie, a je také zastáncem toho a vybízí k tomu, aby se v praxi více uplatňovala koncepce aktivních domů, které využívají alternativní zdroje energie;

29. zdůrazňuje, že je velice důležité, aby odvětví stavebnictví zaujalo odpovědný přístup. Navrhuje stanovit přísnější doporučené normy pro spotřebiče a nové budovy a zavádět striktnější doporučená kritéria pro projektování a výstavbu, která by pobízela architekty, pracovníky zabývající se plánováním a projektanty, aby vyvíjeli domy, které splňují požadavky na inteligentní budovy;

30. vyzdvihuje skutečnost, že za účelem dosažení cílů strategie EU pro vytápění a chlazení je důležité uplatňovat integrovaný přístup a motivovat k renovaci městských čtvrtí. Jde například o to, že vedle renovace budov má rovněž smysl, aby celá čtvrť prošla integrovanou environmentální obnovou, zmodernizovala se infrastruktura, založily zelené zóny, vytvořila infrastruktura pro cyklisty atd.;

Průmysl, kogenerace a obnovitelné zdroje energie

31. poukazuje na to, že průmysl skýtá značný potenciál, pokud jde o úspory energie, přičemž se vychází z myšlenky průmyslové symbiózy, jež je důležitým prvkem, pokud jde o posun směrem k oběhovému hospodářství. Konstatuje, že na mnoha místech vznikají nadbytečné toky tepla a chlazení, které jsou jednoduše odváděny do okolního prostředí, a sdílí názor, že integrování odpadní tepelné a chladicí energie do systémů dálkového vytápění a chlazení by snížilo spotřebu primární energie a bylo by přínosné z hlediska hospodářství i z hlediska ochrany životního prostředí. V tomto ohledu hrají důležitou úlohu místní a regionální orgány, neboť právě ony jsou odpovědné za plánování vytápěcích systémů;

32. konstatuje, že by průmysl měl být podněcován k tomu, aby kladl větší důraz na účinnější využívání stávajících technologií s cílem snížit náklady na energii. Průmysl představoval v roce 2012 čtvrtinu celkové konečné spotřeby energie v EU. 73 % z tohoto objemu se používá na vytápění a chlazení⁽⁸⁾;

⁽⁸⁾ Viz poznámka pod čarou 1.

33. vyzývá Evropskou komisi, aby se více soustředila na inovace v průmyslu a podpořila využívání obnovitelných zdrojů energie a rozvoj nových nízkouhlíkových technologií, včetně zachycování a geologického ukládání CO₂ (CCS), které mohou účinně přispívat ke zmírnění změny klimatu, a domnívá se, že nástrojem zcela zásadního významu je v tomto ohledu reformovaný systém obchodování s emisemi;

34. sdílí názor, že potenciál kombinované výroby tepla a elektřiny (kogenerace) není v současné době plně využíván. Naléhavě proto vyzývá Komisi, aby vypracovala konkrétní akční plán podrobně popisující doporučená opatření na podporu kombinované výroby tepla a elektřiny;

35. naléhavě vyzývá orgány členských států, aby vedly konzultace s místní a regionální úrovní o rozhodnutích týkajících se rozvoje kogenerace. Kromě toho by měly být zrušeny administrativní a regulační překážky bránící rozvoji kombinované výroby tepla a elektřiny, a to s přihlédnutím k místním podmínkám a příležitostem, jakož i ekonomickým výhodám rozšíření kogenerace, k nimž patří zlepšení konkurenceschopnosti tohoto odvětví prostřednictvím využívání odpadní tepelné energie;

36. je přesvědčen, že využívání obnovitelných zdrojů energie v odvětví vytápění a chlazení by mohlo být jedním ze způsobů, jak zajistit účinný rozvoj tohoto odvětví. Systémy dálkového vytápění by mohly využívat různých obnovitelných a místních zdrojů energie, včetně energie z odpadu, komunálního odpadu, biopaliv, sluneční a geotermální energie atd. Proto by měl být rozvoj systémů podporován tím, že se umožní integrace obnovitelných zdrojů energie;

Potřeba a možnosti financování odvětví vytápění a chlazení

37. zdůrazňuje, že ke zlepšení účinnosti odvětví vytápění a chlazení je třeba značných finančních prostředků, a proto je nanejvýš důležité vypracovat společný přístup a snažit se více sladit různé zdroje financování;

38. navrhuje přezkum stávajících programů finanční podpory na různých úrovních, jež by mohly být využity k podpoře rozvoje systémů dálkového vytápění a chlazení, energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů. Za druhé požaduje, aby bylo podporováno zavádění atraktivních programů financování s cílem umožnit provádění účinnějších opatření v odvětví vytápění a chlazení;

39. navrhuje prosazovat využívání inovativních finančních nástrojů za účelem financování rozvoje odvětví vytápění a chlazení, podpořit investice do čistých technologií a usnadnit zapojení soukromého sektoru. Je třeba usilovat o součinnost mezi novými způsoby a možnostmi financování a současně uplatňovat opatření finančního inženýrství, jako jsou úvěry s nízkou úrokovou sazbou, záruky, úrokové subvence, kapitálové investice, sekuritizace atd.;

40. zdůrazňuje, že přínosem pro provádění strategie EU pro vytápění a chlazení a financování větších projektů by byla možnost kombinovat evropské strukturální a investiční fondy (ESI fondy)⁽⁹⁾ s finančními nástroji EFSI. Proto vyzývá k tomu, aby tato kombinace opatření byla v členských státech EU uplatňována v co nejširším měřítku a aby byl tento proces urychlen a zjednodušen;

41. poukazuje na to, že u projektů v oblasti energetiky je třeba podporovat to, aby se více využívalo modelu společností poskytujících energetické služby, a odstranit právní a administrativní překážky, které brání jeho použití v oblasti vytápění a chlazení. Rovněž poznamenává, že je důležité, aby v členských státech EU pokračovaly strukturální reformy s cílem odstranit překážky pro investice v odvětví vytápění a chlazení a snížit byrokratickou zátěž;

42. zdůrazňuje význam spolupráce s Evropskou investiční bankou (EIB) a potřebu toho, aby se místním a regionálním orgánům dostalo pomoci při hledání dalších zdrojů financování a provádění větších projektů v oblasti energetické účinnosti. S pomocí EIB například v Litvě vznikl inovační fond JESSICA, jež přilákal další zdroje financování, a dosáhl tak multiplikačního efektu;

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/contracts_grants/funds_lt.htm

43. vítá podporu Evropského fondu pro strategické investice (EFSI)⁽¹⁰⁾, a zejména oceňuje zajištění odpovědnosti za první ztrátu v rámci investic do větších projektů v oblasti energetické účinnosti spojených s vyšším rizikem. Konstatuje rovněž, že až dosud byl EFSI obzvláště prospěšný pro malé a střední podniky. Proto zdůrazňuje, že je třeba intenzivněji usilovat o zvyšování informovanosti na místní úrovni, a sice v zájmu toho, aby byl EFSI více využíván v těch členských státech, v nichž se tak dosud dělo jen v omezené míře;

44. vítá Evropský portál investičních projektů (EIPP)⁽¹¹⁾, internetovou platformu pro propojení předkladatelů evropských projektů a investorů. Navrhuje platformu doplnit o popis finančních nástrojů uvedením příkladů osvědčených postupů, které vznikly v průběhu vypracovávání programů financování pro projekty v oblasti energetiky v členských státech EU;

45. domnívá se, že by bylo vhodné, aby EU vypracovala pokyny pro účinné řízení a financování energetiky a poskytla příklady možných modelů účinného řízení, které by mohly být použity místními a regionálními orgány v odvětví vytápění a chlazení;

Úloha místních a regionálních orgánů

46. konstatuje, že místní a regionální orgány hrají v odvětví vytápění a chlazení významnou úlohu:

- nesou za toto odvětví přímou odpovědnost – zajišťují poskytování služeb, odpovídají za systémové plánování a starají se o otázky financování spojené s rozvojem a modernizací systémů;
- představují prvek, který propojuje všechny subjekty, jež v tomto odvětví působí – spotřebitele, dodavatele, výrobce, investory a provozovatele systémů –, a mimo jiné přispívají ke zlepšení kvality životního prostředí;
- klíčová rozhodnutí jsou přijímána a hlavní iniciativy vznikají v praxi. A právě na místní úrovni je teorie uváděna do praxe a právní požadavky se proměňují ve viditelné a hmatatelné výsledky;
- poskytují informace spotřebitelům a vedou se spotřebiteli konzultace;

47. poznamenává, že místní a regionální orgány jakožto orgány odpovědné za územní plánování mohou přispět k podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a ke zlepšování energetické účinnosti na místní a regionální úrovni, a to například tím, že stanoví ambiciózní cíle a akční plány, zjednoduší administrativní postupy a pravidla nebo poskytnou finanční podporu;

48. má za politováníhodné, že strategie nezmiňuje místní a regionální orgány jako klíčové zúčastněné strany v oblasti vytápění a chlazení, a naléhá na Komisi, aby s místními a regionálními orgány jednala jako s partnery, kteří jsou, pokud jde o provádění dalších opatření v této oblasti, na stejné úrovni jako ústřední vláda;

49. domnívá se, že by budoucí zvláštní opatření měla být konzultována s místními a regionálními orgány, a to s ohledem na úlohu, kterou tyto orgány hrají v oblasti plánování a budování infrastruktury, získávání investorů a informování spotřebitelů a vedení konzultací s nimi;

50. poznamenává, že v mnoha zemích je vytápění a chlazení odpovědností obcí (tzn. je jednou ze služeb veřejného sektoru), a místní úroveň je tudíž v tomto ohledu zásadní, pokud jde o pobízení všech zúčastněných stran v tomto odvětví (domácností, průmyslu) k tomu, aby se zapojily do jeho rozvoje, a to vytvořením podmínek ke zvýšení konkurence a snížení nákladů na vytápění;

Význam informovanosti a účasti veřejnosti

51. poukazuje na to, že podpora obecného využití moderních technologií a účinných a udržitelných systémů vytápění a chlazení, jež umožňují efektivní využití energie a zdrojů, přispěje k ochraně kvality vnějšího ovzduší a k zajištění blahobytu jednotlivce a sociálního zabezpečení;

⁽¹⁰⁾ <http://www.eib.org/efsi/index.htm>

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/priorities/european-investment-project-portal-eipp_en

52. konstatuje, že renovace nebo přechod na jiné palivo či jiná opatření nepřinesou samy o sobě výrazné výsledky. Zásadní význam má náležitá informovanost. Majitelé budov často nejsou dostatečně obeznámeni s přínosy renovace. Vytápění a chlazení tvoří v průměru 6 % spotřebitelských nákladů Evropanů. 11 % obyvatelstva nemůže v zimě udržovat ve svém domě dostatečnou teplotu ⁽¹²⁾. Volba spotřebitelů je omezená kvůli nedostatečným informacím o skutečné spotřebě a cenách energie a často také kvůli chybějícím prostředkům na investice do vysoce účinných technologií. Srovnávat technologie a řešení z hlediska celoživotních nákladů a přínosů, kvality a spolehlivosti je obtížné. Navrhuje proto, aby ústřední vlády a místní a regionální orgány spolupracovaly, pokud jde o zvyšování povědomí a vzdělávání spotřebitelů ohledně opatření zaměřených na energetickou účinnost a postupy pro úsporu energie;

53. poznamenává, že s ohledem na vědecký pokrok a technologický rozvoj chybí v odvětví vytápění a chlazení (stejně jako v mnoha dalších odvětvích) odborníci s odpovídajícími znalostmi týkajícími se výstavby energeticky účinných budov, energetické účinnosti a technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. K řešení tohoto problému je nezbytné, aby všechny zúčastněné strany v rámci odvětví spolupracovaly v oblasti vzdělávání kvalifikovaných pracovníků, provádění konzultací a realizace osvětových kampaní a vzdělávacích programů;

54. vítá zřízení Evropského centra pro investiční poradenství (EIAH) ⁽¹³⁾, které poskytuje nositelům soukromých a veřejných projektů odbornou podporu a individuální poradenství. Konstatuje však, že by bylo vhodné, aby se v praxi nabízelo více poradenských služeb, jež by byly blíže podnikům, které je potřebují. Je zapotřebí zvýšit povědomí veřejnosti a zúčastněných stran o úsporách energie;

55. vítá Pakt starostů a primátorů, jenž vychází z iniciativy Komise a v jehož rámci se místní a regionální orgány zavázaly ke snížení emisí CO₂, čímž přispívají k provádění udržitelné energetické politiky, a žádá Evropskou komisi, aby vytvořila pobídky k účasti na podobných iniciativách.

V Bruselu dne 12. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

⁽¹²⁾ Viz poznámka pod čarou 1.

⁽¹³⁾ <http://www.eib.org/eiah/index.htm>

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)

Úřad pro publikace Evropské unie
2985 Lucemburk
LUXEMBURSKO

CS